

АДАТА КРИСТИ

СТАБЕНА
СМЪРТ

АБАГАР
София

DM

АГАТА КРИСТИ СТАЕНА СМЪРТ

Превод: Владимир Германов

chitanka.info

Агата Кристи е известна в целия свят като кралицата на криминалния роман. Продадени са повече от един милиард екземпляра от книгите ѝ на английски език и още един милиард в превод на 44 езика. Тя е един от най-издаваните и четени автори и само Библията и произведенията на Шекспир са продадени в по-големи количества от нейните романи. Авторка е на 78 криминални романа, 19 пиеси и 6 романа, написани под името Мери Уестмакот.

Агата Кристи е родена в Торки. Първият ѝ роман — „Загадката в Стайлз“ е написан към края на Първата световна война, в която тя участва като медицинска сестра. В него тя създава Поаро, малкия детектив-белгиец с яйцевидна глава, страстен привърженик на реда, както и на „сивите клетки“, който става един от най-популярните детективи след Шерлок Холмс. Романът е публикуван през 1920 година.

След като е писала средно по една книга на година, през 1926 Агата Кристи създава своя шедьовър „Убийството на Роджър Акройд“. Това е първото ѝ произведение, публикувано от „Колинс“, и поставя началото на едно сътрудничество между автор и издател, което продължава 50 години и дава живот на 70 книги. „Убийството на Роджър Акройд“ е и първият роман на писателката, който е поставен в театъра със заглавието „Алиби“ и се играе с голям успех в Уест Енд.

През 1971 г. Агата Кристи получава благородническа титла. Последните ѝ два издадени романа са „Завесата: Последният случай на Поаро“ — през 1975 г., и „Прикрито убийство“ — през 1976 г., в който отново се срещаме с мис Марпъл, милата стара дама от Сейнт Мери Мийд. И двата романа имат невероятен успех. Агата Кристи пише и популярна литература, включително и една автобиография и прекрасната книга „Ела и ми кажи как живееш“, в която разказва за експедициите, на които е била със своя съпруг, археолога сър Макс Малоун.

ГЛАВА 1

КЪЩАТА

Гуенда Рийд стоеше на кея и леко трепереше.

Доковете, навесите на митницата и всичко от Англия, което можеше да види в момента, леко се поклащаше нагоре-надолу.

И точно в този момент тя взе решението си — решение, което щеше да доведе до такива съдбовни събития.

Нямаше да отиде до Лондон с ферибота, както бе мислила.

В края на краищата защо да го прави? Никой нямаше да я посрещне, никой не я очакваше. Току-що беше слязла от другия люлеещ се и скърцащ кораб (трите дни, докато пресекат залива и стигнат до Плимут, бяха изключително неприятни) и от всичко на света най-малко ѝ се искаше отново да се качи на нещо, което се издига и се клати. Ще отиде в някой хотел. Малък, солиден, здраво стъпил на земята хотел. Ще си легне в хубаво, стабилно легло, което не скърца и не се люлее. И ще заспи, а на следващата сутрин — ами да, разбира се — каква чудесна идея! Ще наеме кола и бавно, без да се притеснява, ще тръгне през Южна Англия, за да търси къща — хубава къща. Тази, която с Джайлс бяха решили, че тя трябва да намери. Да, това наистина беше чудесна идея.

Така щеше да види и нещичко от Англия — тази Англия, за която ѝ беше разказвал Джайлс и която тя изобщо не познаваше, макар че като повечето новозеландци я наричаше „у дома“. В момента Англия не изглеждаше особено привлекателна. Денят беше сив, всеки момент можеше да завали и духаше ужасен вятър. „Плимут — мислеше Гуенда, докато чакаше на опашката за митническа и паспортна проверка — може би не е най-доброто място в страната.“

Но на следващата сутрин чувствата ѝ бяха съвършено различни. Слънцето грееше. Гледката от прозореца ѝ беше чудесна. И цялата вселена вече не се люлееше под краката ѝ. Беше застанала на едно място. Ето това, най-накрая, беше Англия и тя — младата омъжена двадесет и една годишна жена, тръгнала да пътува, беше тук.

Пристигането на Джайлс не беше определено много точно. Можеше да я последва след няколко седмици, но можеше и след шест месеца. Той ѝ предложи да тръгне преди него и да намери подходяща къща. И двамата смятаха, че би било добре да имат нещо свое. Неговата работа винаги щеше да бъде свързана с пътуване. Понякога и Гуенда би могла да го придружава, но не винаги това щеше да бъде уместно. Обаче и двамата решиха, че ще е хубаво, независимо от всичко да имат дом — техен собствен дом. Джайлс дори беше наследил някакви мебели от леля си, така че и това обстоятелство правеше идеята разумна и практична.

Тъй като Гуенда и Джайлс бяха доста заможни, едва ли щяха да имат особени трудности.

В началото Гуенда не беше възхитена от мисълта сама да търси къща.

— Трябва да отидем заедно — беше казала тя, а Джайлс, със смях, ѝ беше отговорил:

— Не съм голям специалист по къщите. Ако ти хареса на теб, ще хареса и на мен. Е, разбира се, трябва да има нещо като градинка, да не е някакъв съвременен ужас и да не е прекалено голяма. Според мен е най-добре да бъде някъде по южното крайбрежие. И да не е много навътре в сушата.

— Имаш ли предвид някое конкретно място? — попита тогава Гуенда.

Джайлс отвърна, че няма. От малък беше останал сирак (те и двамата бяха сираци), беше прекарвал много време при различни роднини и не се чувстваше свързан с никое определено място. Това щеше да е къщата на Гуенда, а що се отнася до възможността да я изберат заедно, какво би станало, ако се наложеше той да се забави с шест месеца? Тя какво щеше да прави през това време? Да обикаля по хотелите? Не. Трябваше да намери къща и да се настани в нея.

— Искаш да кажеш — поясни тя, — че трябва сама да свърша цялата работа.

Но ѝ хареса идеята да намери къща, да я обзаведе и да я направи уютна — готова за пристигането му. Бяха женени от три месеца и тя го обичаше много.

След като поръча да ѝ донесат закуска в леглото, Гуенда стана и подреди плановете си. През деня разгледа Плимут, който ѝ хареса, а на

следващия нае кола „Даймлер“ с шофьор и започна пътуването си из Южна Англия.

Времето беше хубаво и на нея ѝ беше много приятно. Видя няколко къщи в Девъншър^[1], но нито една не ѝ хареса достатъчно. Нямаше защо да бърза. Щеше да продължи да търси. Научи се да чете хвалебствените описания на агенциите за недвижими имоти между редовете и по този начин си спести няколко излишни разходки.

Беше сряда вечер, една седмица по-късно, когато колата бавно се спусна по извития път и влезе в градчето Дилмут. В покрайнините на този все още очарователен морски курорт минаха покрай табелка „Продава се“ и между дърветата тя успя да зърне малка бяла къща във викториански стил.

Гуенда веднага почувства, че се изпълва с одобрение — почти възхищение. Тази беше нейната къща! Вече беше сигурна в това. Можеше да си представи градината, високите прозорци — беше убедена, че е точно такава, каквато иска.

Денят преваляше, така че тя отседна в хотел „Кларънс“, а на следващата сутрин отиде в агенцията за недвижими имоти, чийто адрес беше преписала от табелката.

И сега, въоръжена с писмено разрешение да огледа къщата, тя стоеше в старомодната продълговата всекидневна с двата ѝ френски прозореца, водещи към застлана с плочи тераса. Пред терасата имаше нещо като алпинеум, изпъстрен с цъфнали храсти, който се спускаше стръмно към тревната площ долу. Над дърветата в края на градината би трябвало да се вижда морето.

„Това е моята къща — помисли си Гуенда. — Това е моят дом. Вече ми се струва, че познавам всяко кътче от него.“

Вратата се отвори и влезе висока меланхолична хремава жена, която подсмърчаше унило.

— Мисиз Хенгрейв? Имам разрешение от господата Голбрайт и Пендърли да разгледам имота. Боя се, че е малко рано, но...

Мисиз Хенгрейв изсекна носа си и каза, че това няма никакво значение. Обиколката на къщата започна.

Да, беше точно това, което ѝ трябваше. Не много голяма. Малко старомодна. С Джайлс биха могли да добавят още една или две бани. Кухнята също можеше да се подобри. Слава Богу, в нея вече имаше хубава печка. С една нова мивка и съвременно оборудване...

През цялото време, докато Гуенда кроеше плановете си и ги обмисляше, гласът на мисиз Хенгрейв не спираше тъничко и монотонно да изрежда подробностите за последната болест на майор Хенгрейв. Половината от вниманието си Гуенда отдели, за да издава необходимите звуци — на съчувствие, утеха и разбиране. Всичките роднини на мисиз Хенгрейв живеели в Кент... тя много искала да се премести някъде по-близо до тях... майорът бил ужасно привързан към Дилмут, бил секретар на голф-клуба толкова много години, но тя самата...

— Да... разбира се... Колко ужасно трябва да се чувствате... да, санаториумите винаги са такива... разбира се... сигурно сте били...

А другата половина трескаво съобразяваше: Тук ще има скрин за бельо... да. Голяма спалня... каква хубава гледка към морето... Джайлс ще я хареса. Съвсем практична малка стаичка. Джайлс може би ще я използва за дрешник. Банята... ваната би трябвало отвън да е покрита с махагон... О! Да! Така е! Колко е хубава! И е в средата! Не, няма да променям нищо. Това е нещо наистина старо и стилно! Каква огромна вана! В нея можеш, например, да ядеш ябълки. Или да пускаш книжни платноходки и патета! Сякаш са в морето... сетих се — от онази тъмна задна стая ще направим две наистина модерни бани, зелени и лъскави. С тръбите не би трябвало да има проблеми защото са точно над кухнята... тази ще оставим такава, каквата е...

— Плеврит — каза мисиз Хенгрейв — и се превърна в двойна пневмония на третия ден...

— Ужасно! — отговори Гуенда. — Няма ли още една стая в края на коридора?

Имаше. И беше точно такава, каквата си я представяше — почти кръгла, с голям еркереен прозорец. Разбира се, трябваше да се боядиса. Всъщност стаята беше в съвсем добро състояние, но защо хората като мисиз Хенгрейв са толкова влюбени в този горчичено-бисквитен цвят?

Те се върнаха по коридора. Гуенда съсредоточено измърмори:

— Шест, не, седем стаи, като се броят малката и таванската.

Дъските под краката ѝ леко проскърцаха. Вече се чувстваше така, сякаш тя, а не мисиз Хенгрейв, живееше тук! Мисиз Хенгрейв сякаш беше натрапничка — жена, която боядисва стаите в горчиченобисквитен цвят и харесва да има глицинин^[2] във всекидневната си. Гуенда погледна листа, който държеше в ръката си.

Върху него на машина бяха описани подробностите за имота и исканата цена.

Само за няколко дни Гуенда се беше запознала доста добре с възможните достойнства и недостатъци на къщите. Исканата сума не беше голяма. Разбира се, имаше нужда от известно осъвременяване, но пък... и тя забеляза думите, написани под цената: „Подлежи на договаряне“. Мисиз Хенгрейв сигурно много бързаше да се премести при „нейните хора“ в Кент^[3]...

Слизаха по стълбата, когато Гуенда внезапно почувства, че я обзема непреодолим и с нищо необясним ужас. Усещането беше болезнено и си отиде толкова бързо, колкото беше и дошло. Въпреки това, на ум ѝ дойде още нещо.

— В тази къща... нали няма призраци? — попита тя настойчиво.

Мисиз Хенгрейв, която беше едно стъпало по-долу и тъкмо започваше да разказва как майор Хенгрейв започнал бързо да линее, я погледна обидено.

— Не знам такова нещо, мисиз Рийд. Но защо? Да не би да сте чула от някого?

— Вие самата усещала ли сте, виждала ли сте такива неща? Тук умирали ли е някой?

„Доста ужасен въпрос — помисли си Гуенда — и не биваше да го задавам, защото вероятно майор Хенгрейв...“

— Мъжът ми почина в санаториума „Св. Моника“ — обясни мисиз Хенгрейв сковано.

— Да. Разбира се, вие ми казахте.

Мисиз Хенгрейв продължи все така ледено:

— В къща, построена преди сто години, би трябвало да се очаква да е имало смъртни случаи. Но мис Елърти, от която покойният ми съпруг я закупи преди седем години, беше в цветущо здраве и дори смяташе да заmine за чужбина, за да се занимава с мисионерска дейност. Тя не спомена в семейството ѝ скоро да е имало нещастни случаи.

Гуенда побърза да успокои меланхоличната мисиз Хенгрейв. Влязоха отново във всекидневната. Това беше очарователна тиха стая, точно такава, за каквата Гуенда копнееше. Моментният страх, обзел я преди малко, беше напълно неразбираем. Какво я беше прихванало? На къщата ѝ нямаше абсолютно нищо.

Тя попита мисиз Хенгрейв дали може да разгледа градината и излезе на терасата през френските прозорци.

„Тук би трябвало да има стъпала — помисли си тя — водещи към тревната площ.“

Но вместо това беше израснала форзиция, която точно на това място беше необикновено висока и напълно скриваше гледката към морето.

Гуенда отбеляза мислено това. Щеше да го промени.

Последва мисиз Хенгрейв по терасата и слезе след нея по едни стъпала в най-далечния ѝ край. Забеляза, че алпинеумът е занемарен и обрасъл и че по-голямата част от цъфтящите храсти се нуждаят от подрязване.

Мисиз Хенгрейв промърмори някакво извинение за това, че градината е доста запусната. Можели да си позволят да викат градинар само два пъти седмично, а много често той въобще не се появявал.

Те разгледаха малката, но удобна лятна кухня, и се върнаха в къщата. Гуенда обясни, че трябва да види още няколко имота и, макар че „Хилсайд“ (какво често срещано име) много ѝ харесва, не би могла да вземе решение веднага.

След едно последно дълго подсмърчане Мисиз Хенгрейв се сбогува с нея някак си тъжно.

Гуенда се върна при посредниците, заяви твърдо, че е готова да плати само цената, посочена в официалната оценка на имота, и прекара остатъка от сутринта в разглеждане на Дилмут. Това беше очарователно и старомодно малко курортно градче. В далечния му „модерен“ край имаше два нови хотела и няколко недоизпипани къщи, но географското положение на брега и възвишенията отзад го бяха спасили от прекомерно разрастване.

Следобед ѝ се обадиха посредниците и ѝ съобщиха, че мисиз Хенгрейв приема предложението ѝ.

С дяволита усмивка Гуенда отиде до пощата и изпрати телеграма на Джайлс:

КУПИХ КЪЩА. ОБИЧ. ГУЕНДА.

— Това ще раздразни любопитството му — каза си тя. — Ще му покажа, че си тежа на мястото!

---

[1] Графство в Югозападна Англия. — Бел. пр. ↑

- [2] Пълзящо растение с ароматни синьолилави цветове. — Бел. пр. ↑
- [3] Графство в Югоизточна Англия. — Бел. пр. ↑

ГЛАВА 2

ТАПЕТИ

Измина един месец и Гуенда се нанесе в „Хилсайд“. Мебелите, наследени от лелята на Джайлс, бяха пристигнали от склада и тя ги беше разпределила по стаите. Бяха стари и много хубави. Продаде два прекалено големи гардероба, но всичко останало беше добро и подходдаше на къщата. Във всекидневната сложи две малки кокетни масички с инкрустирани седефени замъци и рози. Освен тях имаше и чудесна работна маса, бюро с дърворезба и малка салонна масичка от махагон.

Тя разпредели различните столове по стаите и купи две огромни меки кресла, за да могат да седят с Джайлс от двете страни на камината. Голямото канапе отиде до прозорците. За пердетата Гуенда избра старомодна бледосиня басма на вази с рози и жълти птици. Тя реши, че сега стаята е напълно готова.

Току-що се беше настанила и затова в къщата още имаше работници. Досега би трябвало да са свършили, но Гуенда правилно прецени, че няма да си отидат, докато тя не се нанесе.

Промените в кухнята бяха направени, двете бани бяха почти готови. За стените щеше да мисли по-нататък. Искаше да поживее известно време, за да почувства новия си дом и тогава да реши точно какви цветове ще избере за стаите. Всъщност къщата беше в много добро състояние и нямаше никаква нужда да бърза да прави всичко едновременно.

В кухнята се настани някоя си мисиз Кокър — дама, изпълнена със снизходително благоразположение, склонна да посреща хладно прекалено демократичното и приятелско отношение на Гуенда, но пък и готова да омекне, след като веднъж я е поставила на мястото ѝ.

Тази сутрин, когато Гуенда седна в леглото, мисиз Кокър постави на коленете ѝ табла със закуска.

— Когато в къщата няма джентълмен — отбеляза тя, — дамите предпочитат да закусват в спалнята.

И Гуенда се подчини на този, по всяка вероятност, английски обичай.

— Тази сутрин са бъркани — поясни мисиз Кокър, имайки предвид яйцата. — Споменахте пушена треска, но прецених, че няма да ви хареса в леглото. Остава дъх. Ще ви я предложи за вечеря със сметана и препечени филийки.

— О, благодаря, мисиз Кокър.

Мисиз Кокър се усмихна благо и се приготви да се оттегли.

Гуенда не беше в голямата спалня. Тя щеше да почака, докато дойде Джайлс. Беше избрала крайната, тази с кръглите стени и еркерния прозорец. В нея се чувстваше напълно у дома си и беше щастлива.

Тя се огледа и възкликна импулсивно:

— Харесва ми тази стая!

Мисиз Кокър се огледа почтително.

— Съвсем хубава е, мадам, но е малка. Като гледам решетките на прозореца, си мисля, че някога е била детска стая.

— Не ми беше минало през ум. Може и да е била.

— Да — каза мисиз Кокър многозначително и излезе.

„Щом в къщата ще дойде джентълмен — сякаш искаше да каже тя, — кой знае? Може и да потрябва детска стая.“

Гуенда се изчерви. Тя се огледа още веднъж. Детска стая? Да, ще стане чудесна детска стая. Започна мислено да я обзавежда. Голяма къща за кукли там до стената. Ниски шкафове с играчки. Весел огън гори в камината, пред нея има предпазен парапет и на него се сушат дрешки. Но не и тази ужасна горчичена стена. Не, ще сложи някакви весели тапети, ярки и жизнерадостни. Букетчета макове и метличина... Да, това би било чудесно. Ще се опита да намери такива. Беше сигурна, че някъде е виждала нещо подобно.

Нямаше нужда да има много мебели. Имаше два вградени в стената шкафа, но единият беше заключен и ключът се беше загубил. Наистина, вратите му бяха боядисани отгоре и сигурно никой не го беше пипал с години. Трябваше да накара майсторите да го отворят преди да си тръгнат. Нямаше достатъчно място за всичките й дрехи.

С всеки изминат ден, прекаран в „Хилсайд“, Гуенда се чувстваше все повече и повече у дома си. През отворения прозорец долетя остра суха кашлица и тя започна да се храни по-бързо. Днес, според думите

му, трябваше да дойде темпераментният наемен градинар Фостър, на чиито обещания не винаги можеше да се разчита.

Гуенда се изкъпа, сложи си пола от туид и пуловер и изтича в градината. Фостър работеше под прозореца на всекидневната. Беше му поръчала най-напред да прокара на това място пътека през алпинеума. Отначало Фостър се възпротиви, като ѝ обясни, че форзицията ще трябва да се махне, а също и люлякът заедно с другите храсти, но Гуенда настоя и сега той изпълняваше задачата си почти с ентузиазъм.

Посрещна я с усмивка.

— Искате да го направите както е било едно време, мис Рийд. (Той упорито я наричаше „мис“.)

— Едно време? Как така?

Фостър удари с лопатата.

— Достигнах до старите стъпала. Ето ги тука. Някой ги е засипал и е посадил отгоре тия храсти.

— Колко глупаво са постъпили — каза Гуенда. — От всекидневната трябва да има изглед към градината и морето.

Фостър не беше много наясно с изгледите, но се съгласи предпазливо и с неохота.

— Не казвам, ей Богу, че така няма да стане по-хубаво... Ще се вижда градината. Тия храсти засенчваха стаята. Ама искам да кажа, че са хубави. Никога не съм виждал по-здрава форзиция. Люляците не са кой знае какво, но все пак... А са и много стари, за да се пресаждат.

— О, да. Зная. Но така ще е много, много по-добре.

— Е — Фостър се почеса по главата, — сигурно сте права.

— Така трябва да бъде — каза Гуенда и кимна. Изведнъж го попита:

— Кой живя тук преди семейство Хенгрейв? Не са се задържали дълго, нали?

— Около шест години. Не бяха тукашни. А преди тях? Госпожиците Елърти. Много набожни жени. Не-конформисти. Мисионерстваха сред езичниците. Даже един от черното духовенство живя при тях известно време, наистина. Бяха четири сестри с брат си, но гласът му много-много не се чуваше с всичките тези женоря. А преди тях... да помисля... а да, мисиз Файндейсън. Тя беше истинска дама. Тукашна беше и живееше в къщата още отпреди да се родя.

— Тя тук ли умря?

— Умря в Египет или нещо подобно. Но я докараха и я погребяха в двора на църквата. Тя посади магнолиите и онези там форзиции. Обичаше храстите.

Фостър продължи:

— Тогава ги нямаше новопостроените къщи по хълма. Беше си провинция. Нямаше кино и ги нямаше и новите магазини. Нямаше я и тая манифестация по крайбрежната улица дето сега не секва! — В гласа му се чувстваше неодобрението на старите хора към новото.

— Промени! — изсумтя той. — Всичко се променя!

— Нещата не могат да стоят все едни и същи — каза Гуенда. — И, в края на краищата, в наши дни има много подобрения.

— Всички така казват. Само че аз не съм ги забелязал тези подобрения. Промени!

Той посочи към живия плет вляво, през който се виждаше някаква постройка.

— Онова там беше болницата. Беше — каза той. — Хубаво и удобно място. А сега са построили нещо голямо, на една миля извън града. Двайсет минути пеша, ако искаш да стигнеш дотам, или три пенса с автобус. — Той отново посочи към плета. — Сега е девическо училище. От десет години насам. Всичко се променя. Сега хората вземат къща някъде, живеят в нея десетина или дванадесет години и отиват другаде. Не мирясват. И каква е ползата от това? Не можеш да направиш хубава градина, ако не гледаш в перспектива.

Гуенда погледна магнолията с обич.

— Като мисиз Файндейсън.

— Да, тя беше жена на място. Дойде като младоженка. Отгледа си децата и ги задоми, после погребя мъжа си. Внучетата ѝ идваха тук през лятото. Накрая умря и тя. Беше прехвърлила осемдесетте.

В гласа на Фостър имаше одобрение и топлина, Гуенда се върна в къщата леко усмихната. Тя поговори с работниците и после отиде във всекидневната, за да напише няколко писма. Сред кореспонденцията, на която оставаше да отговори, имаше едно писмо от някакви братовчеди на Джайлс, които живееха в Лондон. Канеха я да посети Лондон когато поиска и да им гостува в дома им в Челси^[1].

Гуенда знаеше, че Реймънд Уест е добър, но не много известен романист, а жена му Джоун е художничка. Би било много забавно да им погостува известно време, макар че беше най-вероятно да я сметнат

за ужасна провинциалистка. „Нито аз, нито Джайлс сме бохеми“ — разсъждаваше тя.

В антрето се разнесе царственият звук на гонга. Този гонг, поставен в рамка от гравирано и усукано дърво, беше една от ценните вещи на леля му. Мисиз Кокър явно се наслаждаваше на звука му и винаги го удряше с всичка сила. Гуенда запуши ушите си и стана.

Тя прекоси бързо всекидневната, отиде до стената при прозореца в дъното на стаята и възкликна ядосано. Правеше това за трети път, сякаш се канеше да премине през дебелията тухлена стена направо в трапезарията оттамък.

Върна се назад, излезе в антрето, след това зави под прав ъгъл покрай стената на трапезарията и влезе през вратата. Заобикалянето беше голямо и през зимата щеше да е много неприятно, защото в антрето ставаше течение, а местното парно отопляваше само всекидневната, трапезарията и две от стаите на горния етаж.

„Не виждам защо — помисли си тя, докато сядаше на стола край чудесната маса тип «Шератън», която беше купила много скъпо, за да замени масивната квадратна махагонова маса на леля Лавиндър, — не виждам защо да не направя врата, която да води директно от всекидневната в трапезарията. Ще поговоря за това с мистър Симс, когато дойде днес следобед.“

Мистър Симс беше строител и бояджия — човек на средна възраст, с пресипнал убедителен глас и винаги с тефтерче в ръка, готов веднага да си запише всяко скъпоструващо хрумване на работодателите си.

Когато го попита, мистър Симс оцени високо идеята.

— Най-простото нещо на света, мисиз Рийд. И е много рационално, ако мога да кажа така.

— Няма ли да е много скъпо? — Гуенда вече изпитваше съмнения, когато той изпаднеше във възторжен ентузиазъм. Бяха провели няколко неприятни разговора във връзка с различните допълнителни разходи, които не бяха включени в първоначалната му сметка.

— Дреболия — отговори мистър Симс угоднически, като придаде на пресипналия си глас колкото се може повече увереност.

Гуенда го гледаше, недоверчива повече от всякога. Именно „дреболиите“ на мистър Симс я бяха научили да внимава.

Първоначалните му изчисления винаги бяха удивително скромни.

— Ето какво, мисиз Рийд — каза Симс подкупващо. — Ще накарам Тейлър да хвърли един поглед днес следобед, когато свърши със стаята за дрехи. Ще мога да ви кажа точно. Зависи колко е дебела стената.

Гуенда се съгласи. Тя написа на Джоун Уест, че ѝ благодари за поканата, но не може да напусне Дилмут в момента, защото трябва да наглежда работниците. След това излезе да се разходи по брега и да се порадва на бриза. После се прибра и влезе във всекидневната. От ъгъла се изправи работникът на мистър Симс и я поздрави с усмивка.

— Няма да е трудно да го направим, мисиз Рийд — каза той. — По-рано тук е имало врата, но някой, който не я е искал, я е зазидал.

Гуенда беше изненадана. „Не е ли странно — помисли си тя, — сякаш винаги съм чувствала, че там има врата“. Спомни си увереността, с която се запъти към мястото днес по обяд. И споменът я накара да потрепери от притеснение. Беше доста странно. Като си помислиш само... Откъде беше толкова сигурна, че точно там има врата? На стената нямаше и следа от нея. Как ѝ беше хрумнало... или може би знаеше, че е имало? Разбира се, беше логично да има, но защо пък винаги се беше насочвала към едно и също място? Вратата би могла да бъде навсякъде по стената, тогава защо, когато се замислеше за нещо друго, тя винаги отиваше до мястото, където наистина е била?

„Надявам се — помисли си Гуенда, — че не съм ясновидка или нещо подобно...“

Тя никога не се беше занимавала със свръхестествени явления. Не беше такъв човек. Или пък беше? Стъпалата от терасата към градината. Дали по някакъв начин не знаеше, че вече са били там, когато настояваше да бъдат направени отново на същото място?

„Може би пък имам такива заложиби — помисли си тя притеснено. — Или, може би има нещо в самата къща?“

Защо онзи ден беше попитала мисиз Хенгрейв дали в къщата има призраци?

Нямаше! Това беше една чудесна къща! Нищо не би могло да ѝ има! А и мисиз Хенгрейв беше толкова изненадана от въпроса ѝ...

Нямаше ли някаква прикритост и враждебност в поведението ѝ?

„Боже мой — помисли си Гуенда, — започвам да фантазирам.“

Тя отново се съсредоточи върху разговора с Тейлър.

— Има и още нещо — каза му тя. — Един от шкафовете в стаята ми горе не може да се отвори. Моля поправете го.

Тейлър се качи с нея и разгледа вратата.

— Боядисван е отгоре няколко пъти — каза той. — Ще го отворим утре, ако нямате нищо против.

Гуенда се съгласи и Тейлър си отиде.

Тази вечер тя се почувства много нервна и възбудена. Седеше във всекидневната и се мъчеше да чете, но се вслушваше във всяко поскърцване на мебелите. Веднъж или два пъти погледна назад през рамо и потрепери. Повтори си няколко пъти, че няма нищо особено в случките с вратата и пътеката. Че са просто съвпадения. Или че са резултат на най-обикновен здрав разум.

Без да го признае пред себе си, изпитваше страх да отиде и да си легне. Когато най-накрая стана, изгаси осветлението и излезе в антрето, усети, че я обзема ужас и се бои да тръгне нагоре по стълбата. Тя се качи почти тичешком, премина по коридорчето и влезе в стаята си. След това страховете ѝ изведнъж изчезнаха. Огледа се наоколо с обич. Тук се чувстваше в безопасност. В безопасност и щастлива. („В безопасност от какво, идиотка такава“ — каза си тя.) Погледна проснатата върху леглото си нощница и чехлите отдолу.

„Гуенда, сякаш наистина си шестгодишна! Трябва да имаш пухкави чехли със зайци по тях.“

Тя легна с чувство на облекчение и скоро заспа.

На следващата сутрин трябваше да се погрижи за няколко неща в града. Върна се към обяд.

— Шкафът в стаята ви е отворен, мисиз Рийд — каза мисиз Кокър, когато ѝ донесе изпържената хрупкава писия, картофеното пюре и морковите със сметана.

— А, добре — отвърна Гуенда.

Беше гладна и се нахрани с апетит. След като изпи кафето си във всекидневната, тя се качи горе в стаята си. Прекоси я и отвори шкафа в ъгъла.

След това нададе слаб писък и се вгледа втренчено.

Вътре в шкафа бяха останали старите тапети на стаята, които сега навсякъде другаде бяха заменени с жълтеникавата боя. Това бяха весели тапети на цветя — малки букетчета от алени макове и синя метличина...

Гуенда остана загледана в тях дълго, после разтреперана отиде до леглото и седна.

Намираще се в къща, в която никога досега не беше влизала, в страна, в която никога не беше идвала, и само преди два дни си беше представяла какви тапети ще потърси за тази стая. А те се оказаха абсолютно същите като тези в шкафа, тези, които някога са покривали целите стени.

Главата ѝ се замая от безумни догадки. Дън, „Експеримент с времето“ — да виждаш напред, вместо назад...

Можеше да си обясни някак вратата и стъпалата към градината — но тук и дума не можеше да става за съвпадение. Не можеш да си представяш толкова ясно едни тапети и след това да се окаже, че някога са били съвсем същите... Не, трябваше да има някакво обяснение, което ѝ убягваше и... да, плашеше я. Много често ѝ се струваше, че вижда назад, в миналото на къщата, а не напред, в бъдещето ѝ. И всеки момент очакваше да се появи нещо друго — нещо, което не искаше да вижда... Къщата я плашеше... Но дали всъщност къщата беше виновна? Не беше ли тя самата? Не искаше да е от хората, които виждат разни неща...

Гуенда въздъхна дълбоко, сложи си шапката, облече шлифера си и бързо излезе. В пощата изпрати следната телеграма:

УЕСТ. „АДУЕЙ СКУЕЪР“ 19. ЧЕЛСИ. ЛОНДОН. МОГА ЛИ ДА ПРОМЕНЯ РЕШЕНИЕТО СИ И ДА ДОЙДА ПРИ ВАС УТРЕ? ГУЕНДА.

Изпрати я с платен отговор.

---

[1] Район в Лондон. — Бел. пр. ↑

ГЛАВА 3

„ПОКРИЙ ЛИЦЕТО Й...“

Реймънд Уест и жена му направиха всичко възможно, за да може младата съпруга на Джайлс да се чувства като у дома си. Не, те не бяха виновни, че вътрешно Гуенда се почувства силно притеснена от присъствието им. Реймънд, със странния си външен вид — нещо като гарван, който се спуска върху плячка — с разрошената си коса и внезапните водопади от неразбираеми думи, с които я обсипваше, я караше да го гледа с широко отворени очи и да се чувства неспокойна. Двамата с Джоун сякаш имаха свой собствен език. Гуенда никога не беше попадала в интелектуални среди и разговорите им ѝ се струваха непонятни.

— Смятаме да те заведем на някои представления — каза Реймънд, докато Гуенда пиеше джин, въпреки че много ѝ се искаше вместо това да имаше как след изморителното пътуване да изпие чаша чай.

Лицето ѝ веднага просветна.

— Довечера ще гледаме балета в театър „Седлърс Уелс“, а утре ще отпразнуваме рождения ден на моята невероятна леля Джейн с „Дукесата на Малфи“. Участва Гилгуд. В петък на всяка цена трябва да видиш „Те ходеха без крака“, преведена от руски — може би най-значителната пиеса през последните двадесет години. Поставена е в малкия театър „Уитмър“.

Гуенда благодари за тази тяхна грижа към нея. В края на краищата, когато Джайлс дойде, щяха да ходят заедно на леки мюзикъли и други подобни. Тя малко се притесни при мисълта за „Те ходеха без крака“, но реши, че може и да ѝ хареса. Само че лошото на „най-значителните“ пиеси беше, че обикновено не ѝ харесваха.

— Ще се влюбиш в леля ми Джейн — каза Реймънд.

— Тя е, не мога да я опиша по друг начин, късче история. Викторианка до мозъка на костите си. Краката на всичките ѝ тоалетни

масички са обвити с кретон. Живее в едно село, в което никога не се случва нищо. Точно като в застояло езеро.

— Веднъж там все пак се случи нещо — отбеляза жена му суховато.

— Най-обикновена любовна драма. Съвсем елементарна. Нищо завързано.

— Все пак, навремето тя ти се стори ужасно забавна — припомни му Джоун и леко му намигна.

— Така е. Понякога наистина се забавлявам, когато се занимавам с неправдите на село — каза Реймънд с достойнство.

— Както и да е, леля Джейн доста се отличи при онова убийство.

— О, тя не е никак глупава. Обожава проблемите.

— Проблемите? — попита Гуенда, без да разбира, за какво става дума.

Реймънд махна с ръка.

— Всякакви проблеми. Защо жената на бакалина отишла на църква с чадър, когато времето е хубаво. Защо буркан мариновани скариди е попаднал там, където е бил намерен. Какво е станало с расото на викария. Всичко това е храна за въображението ѝ. Така че, ако имаш някакъв проблем, можеш да го споделиш с нея, Гуенда. Тя ще го разреши.

Той се засмя, Гуенда също, но не съвсем от сърце.

Представиха я на леля Джейн, или мис Марпъл, на следващия ден. Тя беше привлекателна възрастна жена, висока и слаба, с розови бузи и сини очи, която се държеше много приятно и малко припряно. В сините ѝ очи често се появяваше пламъче.

След ранната вечеря, на която пиха за здравето на леля Джейн, всички отидоха до Кралския театър. С тях дойдоха още двама мъже — възрастен художник и млад адвокат. Възрастният художник се посвети на Гуенда, а адвокатът разпредели вниманието си между Джоун и мис Марпъл, чиито забележки изглежда го забавляваха много. В театъра обаче това положение се промени. Гуенда седна в средата на реда, между Реймънд и адвоката.

Светлините угаснаха и пиесата започна.

Играта беше превъзходна и Гуенда ѝ се наслаждаваше. Наистина не беше гледала много първокласни театрални постановки.

Пиесата беше към своя край. Дойде кулминацията, онзи момент на върховен ужас. Гласът на актьора долетя от сцената, пропит с трагичността на един объркан и извратен ум:

— Покрий лицето й. Очите ми са заслепени, тя умря тъй млада...
Гуенда изпищя.

Тя скочи от мястото си, проби си като обезумяла път между редовете докато не се измъкна в прохода между седалките, после побегна през фойето и излезе навън. Дори и тогава не спря, а продължи тичешком нататък по улицата.

Едва когато стигна до „Пикадили“^[1], тя видя свободно такси, спря го и даде адреса в Челси. С разтреперани пръсти извади пари, плати на шофьора и се качи по стълбите. Прислужникът, който й отвори, я изгледа изненадано.

— Връщате се рано, мис. Да не би да ви стана зле?

— Не... да... аз... почувствах се слаба.

— Да ви донеса ли нещо, мис? Бренди?

— Не, благодаря. Ще отида да си легна веднага.

Тя изтича нагоре по стълбите, за да избегне допълнителни въпроси.

Съблече се, нахвърля дрехите си направо на пода и легна. Втренчи се в тавана, разтреперана и с разтуптяно сърце.

Не чу, когато другите се прибраха, но след малко вратата на стаята й се отвори и влезе мис Марпъл. Под едната си мишница тя носеше две гумени грейки, пълни с топла вода, а в ръката си държеше чаша.

Гуенда седна в леглото, като се мъчеше да не трепери.

— О, мис Марпъл, толкова съжалявам! Не знам какво... беше ужасно за мен. Те разсърдиха ли се?

— Не се тревожи, дете — успокой я мис Марпъл. — Затопли се с тези грейки.

— Не, всъщност нямам нужда от грейки.

— О, имаш. Така е. А сега изпий този чай.

Беше горещ, силен и с прекалено много захар, но Гуенда послушно го изпи. Вече не трепереше толкова силно.

— Отпусни се и поспи — каза мис Марпъл. — Преживя лошо сътресение. Утре ще поговорим за него, а сега не се тревожи за нищо и се опитай да заспиш.

Тя дръпна завивките нагоре, усмихна ѝ се, потупа я по ръката и излезе.

— Какво, по дяволите, се случи с това момиче? — попита Реймънд жена си с раздражение. — Лошо ли ѝ стана?

— Реймънд, нямам представа, тя просто изпищя! Струва ми се, че пиесата беше прекалено зловецка за нея.

— Да, наистина. Уебстър^[2] е малко зловец, но не бих си помислил, че... — той замълча, защото влезе мис Марпъл. — Добре ли е тя?

— Да, струва ми се. Преживяла е лошо сътресение.

— Сътресение? От една стара пиеса?

— Струва ми се, че не е само това — отвърна мис Марпъл замислено.

Гуенда получи закуската си в леглото. Пийна малко кафе и гризна от препечения хляб. Когато стана и слезе долу, Джоун беше отишла в ателието си, Реймънд се беше затворил в работния си кабинет и само мис Марпъл седеше до прозореца с изглед към реката. Тя бе погълната от плетивото си.

Когато Гуенда влезе, мис Марпъл вдигна глава и ѝ се усмихна приветливо.

— Добро утро, скъпа. Надявам се, че вече се чувстваш по-добре.

— О, да. Мисля, че ми няма нищо. Не знам как можах да се държа толкова идиотски снощи. Те... те сърдят ли ми се?

— О, не скъпа. Напълно разбират.

— Какво разбират?

Мис Марпъл я погледна над плетката.

— Снощи ти преживя лошо сътресение. Не е ли по-добре да ми разкажеш за него? — подкани я тя внимателно.

Гуенда се заразхожда нервно из стаята.

— Мисля, че е по-добре да отида на психиатър.

— В Лондон, разбира се, има чудесни специалисти по психични заболявания. Но сигурна ли си, че е нужно да се консултираш с някой от тях?

— Да. Имам чувството, че полудявам... сигурно полудявам.

Влезе застаряващата прислужница. В ръцете си тя държеше поднос с телеграма, която връчи на Гуенда.

— Раздавачът пита дали ще има отговор, мадам.

Гуенда скъса плика. Телеграмата беше препратена от Дилмут. Вгледа се в нея объркано за миг и после я смачка.

— Няма да има отговор — каза тя машинално. Прислужницата излезе от стаята.

— Надявам се, че няма лоши новини?

— Не. От Джайлс е. Съпругът ми. Пристига след седмица.

Гласът ѝ звучеше объркано и съкрушено. Мис Марпъл се прокашля деликатно.

— Това... струва ми се, е чудесно. Или греша?

— Чудесно? Когато не знам дали полудявам или не? Ако съм луда, не е трябвало изобщо да се омъжвам за него. А и тази къща! Не мога да се върна там! Наистина не знам какво да правя!

Мис Марпъл потупа приканващо с ръка канапето до себе си.

— Хайде, скъпа, седни тук и ми разкажи всичко от начало до край.

Гуенда прие поканата с чувство на облекчение. Разказа всичко, като започна още с първото си посещение в „Хилсайд“ и стигна до случките, които я бяха разстроили.

— И много се уплаших — завърши тя. — Реших да дойда в Лондон, за да се махна от всичко това. Само че не можах. То ме преследва. Снощи... — тя затвори очи и преглътна, потънала в спомена.

— Снощи? — подкани я мис Марпъл.

— Не, няма да ми повярвате — каза Гуенда бързо. — Ще решите, че съм истерична и побъркана или нещо такова. Стана съвсем неочаквано, в самия край. Пиесата много ми хареса. Нито веднъж не си спомних за къщата. И тогава... абсолютно неочаквано... когато той каза тези думи...

Тя ги повтори с много нисък, развълнуван глас:

— Покрий лицето ѝ. Очите ми са заслепени, тя умря тъй млада.

— Изведнъж се върнах там... бях на стълбите и гледах надолу през парапета към антрето... тя лежеше отпусната... умряла. Косата ѝ беше руса, а лицето ѝ... цялото посиняло! Беше мъртва, удушена и някой каза същите тези думи, със същия ужасяващ гърлен глас... видях ръцете му... сиви, сбръчкани... не бяха ръце... маймунски лапи... Беше ужасно, казвам ви. Тя беше мъртва...

Мис Марпъл попита тихо:

— Коя беше тя?

Гуенда отговори бързо, без да се замисля:

— Хелън...

---

[1] Площад в Лондон. — Бел. пр. ↑

[2] Джон Уебстър (1575–1634 г.) — английски драматург. Тук става дума за една от двете най-популярни негови трагедии, „Дукесата на Малфи“. — Бел. пр. ↑

ГЛАВА 4

ХЕЛЪН?

За миг Гуенда се вгледа в мис Марпъл, после махна кичур коса от челото си.

— Защо казах това? — попита тя. — Защо казах „Хелън“? Не познавам никаква Хелън!

Тя отпусна отчаяно ръце.

— Ето, нали ви казах, аз съм луда! Въобразявам си разни работи! Продължават да ми се привиждат неща, които не съществуват! Най-напред само тапетите, а сега и мъртъвци! Значи състоянието ми се влошава!

— О, не прави прибързани заключения, скъпа...

— Или нещо не е наред с тази къща. Има призраци, или е омагьосана... виждам неща, които са се случили в нея... или ще се случат, което е още по-лошо... Може би жена на име Хелън ще бъде убита... там... Само че, ако къщата наистина е омагьосана, не разбирам защо ще ми се привиждат тези ужаси, когато съм толкова далеч. Наистина си мисля, че нещо става с мен. По-добре да отида на лекар и то веднага, още тази сутрин!

— Гуенда, мила, винаги можеш да направиш това след като опиташ всичко друго, но ако питаш мен, най-добре е първо да се потърсят най-простите и обикновени обяснения. Нека да уточним фактите. Разтревожили са те три конкретни събития. Една пътека към градината, върху която са били засадени храсти, но ти си чувствала, че е била там, една зазидана врата и едни тапети, които си си представяла с най-малките подробности, без въобще да си ги виждала. Така ли е?

— Да.

— Е, най-простото обяснение би било, че всъщност си ги виждала.

— В някакъв друг живот, това ли искате да кажете?

— Не, не скъпа. Имам предвид този живот. Искам да кажа, че може би си ги спомняш.

— Но аз дойдох в Англия за първи път преди един месец, мис Марпъл!

— Сигурна ли си в това?

— Разбира се, че съм сигурна! През цялото време съм живяла недалеч от Крайстчърч, Нова Зеландия!

— Там ли си родена?

— Не, в Индия. Баща ми е бил офицер в армията. Майка ми умряла две години след раждането и баща ми ме е изпратил при нейните роднини в Нова Зеландия, за да ме отгледат. Самият той е умрял няколко години по-късно.

— Спомняш ли си пътуването от Индия до Нова Зеландия?

— Не. Спомням си много бегло някакъв кораб. Един кръгъл прозорец, илюминатор предполагам. И мъж с бяла униформа, червендалесто лице и сини очи. На брадичката му имаше някакъв белег. Той ме подхвърляше във въздуха и си спомням, че наполовина се страхувах, а наполовина ми харесваше. Но всичко е много разпокъсано.

— Спомняш ли си някаква дойка, бавачка?

— Не бавачка. Беше Нани. Спомням си Нани, защото тя беше при мен до по-късно, докато станах петгодишна. Изрязваше ми патета от хартия. Да, и тя беше с мен на кораба. Караше ми се, когато плачех, защото капитанът ме целуваше и никак не ми харесваше брадата му.

— Скъпа, това е много интересно, защото всъщност ти смесваш две различни пътувания. В едното капитанът е бил с червендалесто лице и белег, а в другото е имал брада.

— Да — съгласи се Гуенда, — може би е така.

— Мисля си, че е възможно след смъртта на майка ти, баща ти да те е довел най-напред в Англия и да си живяла с него в „Хилсайд“. Ти ми каза, спомни си, че в къщата си се чувствала като у дома си още от мига, в който си влязла. И стаята, която си избрала, може да е била някогашната ти детска стая...

— Наистина е била детска стая. На прозорците има решетки.

— Виждаш ли? И тези весели тапети с макове и метличина. Децата си спомнят такива неща много добре. Аз самата никога няма да забравя бледоморавите ирисии в моята детска стая, а струва ми се, смениха тези тапети, когато бях някъде на около три години.

— И затова ли веднага си помислих за шкафовете с играчки и за кукленската къща?

— Да, а също и ваната с махагон отстрани. Ти ми каза, че още като си я видяла, си си помислила за ябълки, книжни платноходки и плуващи патета.

— Наистина — каза Гуенда замислено, — сякаш предварително знаех кое къде е: и кухнята, и шкафът за бельо. И винаги ми се струваше, че между всекидневната и трапезарията има врата. Но нима е възможно да дойда в Англия и да попадна точно на къщата, в която съм живяла? При това толкова отдавна?

— Не е невъзможно, скъпа моя. Това е просто едно много забележително съвпадение. А такива неща се случват. Съпругът ти е искал къща на южното крайбрежие, ти си тръгнала да търсиш и си попаднала на нещо, което е събудило спомените ти, привлякло е вниманието ти. Не е била прекалено голяма, цената е била разумна и ти си я купила. Не, не е чак толкова невероятно. Ако къщата беше „омагьосана“, както казват (и, може би, понякога имат право), според мен щеше да реагираш по друг начин. Но ти не си усетила нищо отблъскващо или ужасно, освен, както ми каза, когато си слизала по стълбата и си погледнала надолу към антрето.

Страхът отново се върна в очите на Гуенда.

— Искате да кажете... че тази Хелън... че и това е истина?

— Да, така мисля, скъпа моя — отговори Мис Марпъл с много благ тон. — Трябва да приемем, че щом другите неща са спомен, това също е спомен...

— Че наистина съм видяла мъртва жена? Удушена? Просната на онова място?

— Предполагам, не си осъзнавала, че е била удушена. Тази мисъл ти е дошла заради снощната пиеса и сега, вече като възрастен човек, ти можеш да прецениш, че посинялото лице е вследствие на душене. Според мен в съзнанието на едно много малко дете, слизащо надолу по стълбите в момент като онзи, насилието, злото и смъртта могат да се свържат асоциативно с някакви думи. И според мен няма съмнение, че убиецът е произнесъл тези думи. Това би било много силно сътресение за едно дете. Децата са странни малки същества. Ако нещо ги уплаши силно, особено ако е нещо, което не разбират, те не

говорят за него. Спотайват го вътре в себе си и на пръв поглед го забравят. Но то остава някъде дълбоко в паметта им.

Гуенда си пое дълбоко въздух.

— И смятате, че това се е случило с мен? Но защо сега не мога да си спомня нищо?

— Човек не може да възстанови паметта си по заповед. И ако се опитваш насила да си припомниш нещо, става още по-трудно, дори невъзможно. Но според мен има една-две подробности, които показват, че това, за което говориш, наистина се е случило. Например, когато ми разказваше какво е станало с теб снощи в театъра, ти спомена, че си гледала „през“ парапета. Нормално обаче, възрастен човек гледа „над“ парапета, а не „през“ него. Само едно дете може да гледа „през“.

— Това е твърде умно заключение — каза Гуенда. — Не бих си помислила дори.

— Тези дребни неща са много важни.

— Но коя е била тази Хелън? — попита Гуенда объркано.

— Кажете ми, скъпа, напълно ли си сигурна, че името ѝ е било Хелън?

— Да. И е ужасно странно, защото не знам коя е тази „Хелън“, а в същото време съм абсолютно сигурна, че там долу лежеше именно „Хелън“... как да разбере коя е?

— Най-напред трябва да се опитаме да установим със сигурност дали си била в Англия като дете, или не. Дали е възможно да си била. Роднините ти...

Гуенда я прекъсна:

— Леля Алисън. Тя би трябвало да знае, няма как да не знае.

— Тогава ѝ пиши с въздушна поща. Кажете ѝ, че са възникнали обстоятелства, заради които се налага да разбереш със сигурност дали някога по-рано си била в Англия. Докато съпругът ти дойде, може би ще получиш отговор.

— О, благодаря, мис Марпъл. Бяхте ужасно мила и се надявам да сте права. Защото ако е така, както казвате, значи всичко е наред. Искам да кажа, няма нищо свръхестествено.

Мис Марпъл се усмихна.

— Надявам се да е това, което си мислим. Ще посетя едни приятели в Северна Англия и на връщане ще се отбия в Лондон. Това ще е след около десет дни. Ако ти и съпругът ти тогава сте още тук,

или ако си получила отговора от Нова Зеландия, бих била много любопитна да науча резултата.

— Разбира се, мила мис Марпъл! Освен това искам да ви запозная с Джайлс. Той е едно чудесно същество и ще даде добри съвети за всичко това.

Духът на Гуенда вече беше напълно възстановен. Мис Марпъл обаче изглеждаше замислена.

ГЛАВА 5

ПОТУЛЕНО УБИЙСТВО

Десетина дни по-късно мис Марпъл влезе в един хотел, намиращ се в лондонския квартал Мейфеър, където беше радушно посрещната от мистър и мисиз Рийд.

— Мис Марпъл, това е съпругът ми Джайлс. Джайлс, не мога да ти опиша колко мила беше с мен мис Марпъл.

— Радвам се да се запозная с вас, мис Марпъл. Както разбрах, Гуенда едва не е отишла в лудницата от страх.

Меките сини очи на мис Марпъл прецениха Джайлс благоприятно. Той беше симпатичен млад човек, висок и рус, който често мигаше подкупващо заради естествената си срамежливост. Тя забеляза решителната му брадичка и формата на долната му челюст.

— Ще прием чай в малката приемна — онази, тъмната — каза Гуенда — и после ще покажем на мис Марпъл писмото от леля Алисън.

— Да — добави тя, когато мис Марпъл я погледна въпросително, — отговорът пристигна и нещата са почти такива, каквито предполагаете.

След чая разтвориха писмото, получено с въздушна поща, и го прочетоха:

„Мила Гуенда,

Много се обезпокоих, когато разбрах, че нещо те е разтревожило. Да си призная, почти бях забравила, че като съвсем малка ти прекара известно време в Англия.

Майка ти, моята сестра Мейгън, срещна баща ти, майор Халидей, в Индия, когато беше на гости при едни наши познати, които по онова време също живееха там. Ожениха се и ти се роди в Индия. Майка ти почина около две години след твоето раждане. За нас това беше голямо

нешастие и ние написахме на баща ти, с когото само бяхме кореспондирани, без да сме се виждали, едно писмо, в което го молахме да те изпрати при нас и го уверявахме, че ще бъдем щастливи да се грижим за теб. В края на краищата, за един военен никак не е лесно да гледа малко дете. Баща ти отказа и ни съобщи, че ще напусне армията и ще те вземе със себе си в Англия. Писа ни, че ще се радва, ако някой път отидем и го посетим и се надява да ни види скоро.

Стана ясно, че на кораба за Англия той е срещнал някаква млада жена, с която се е сгодил и за която се е оженил веднага след пристигането си. Доколкото успях да разбера, бракът им не бил особено щастлив и те се разделили след около година. Тогава баща ти ни писа отново и ни попита дали все още сме готови да те приемем и да ти осигурим дом. Няма нужда да ти казвам, мила, колко щастливи се почувствахме тогава. Ти пристигна при нас заедно с една бавачка англичанка. По същото време баща ти прехвърли основната част от собствеността си на твое име и предложи официално да приемеш нашето фамилно име. Това, трябва да призная, ни се стори малко странно, но бяхме сигурни, че го прави от добро сърце, за да можеш да се чувстваш като част от нашето семейство. Ние обаче не приехме предложението му. След около година баща ти почина в някакво здравно заведение. Предполагам, че по времето, когато те е изпратил при нас, той вече е знаел за влошеното си здраве.

За жалост не мога да ти кажа къде точно сте живели с баща си в Англия. Естествено, адресът е бил написан на писмото, но това беше преди осемнадесет години и човек много трудно си спомня такива подробности. Градчето беше някъде в Южна Англия и е възможно да е било Дилмут. В главата ми се върти Дартмут, но тези имена си приличат. Доколкото разбрах, след това мащехата ти се е омъжила още веднъж, но не мога да си спомня нито малкото, нито моминското ѝ име, макар че баща ти ги беше споменал в писмото, с което ни уведоми за новия си брак.

Мисля, че бяхме малко огорчени от това, че се жени толкова скоро, но всеки знае колко се сближават хората, когато пътуват заедно с кораб, а и вероятно баща ти е решил, че така ще бъде по-добре за теб.

Глупаво е от моя страна, че досега не съм ти казвала тези неща, но както споменах, те бяха излетели от паметта ми. Това, което винаги ще помня, беше смъртта на майка ти и идването ти при нас. Надявам се, че съм ти помогнала. Надявам се, че Джайлс скоро ще може да дойде при теб. Трудно е да бъдете разделени толкова дълго още в самото начало.

За себе си ще ти пиша подробно в следващото си писмо, защото сега бързам да отговоря на телеграмата ти.

С обич, леля ти Алисън Данби.

П. П. Не пишеш какво те е разтревожило?“

— Виждате ли — каза Гуенда, — точно както предположихте! Мис Марпъл приглади изпомачкания лист.

— Да. Да, наистина. Обяснението на здравия разум. Знаете ли, установила съм, че най-често то е правилното.

— Много съм ви благодарен, мис Марпъл — каза Джайлс. — Горката Гуенда е била наистина разстроена, а и да си призная, аз също щях да се разтревожа, ако се беше оказало, че е ясновидка или нещо подобно.

— Да, това е много неприятно качество за една съпруга — Гуенда се усмихна. — Освен ако не водиш напълно безупречен живот.

— Какъвто и вода.

— Ами къщата? — попита мис Марпъл. — Вече спокойна ли си за нея?

— О, всичко е наред. Отиваме там утре. Джайлс умира да я види.

— Не знам дали си давате сметка, мис Марпъл — каза Джайлс, — но според мен става дума за едно много добре изпипано убийство. Извършено, както се казва, пред самия ни праг. Или в антрето ни, за да бъде по-точен.

— Да — отвърна мис Марпъл бавно. — Мислих за това.

— А според мен Джайлс прекалено много обича криминалните истории.

— Да, точно така. Искам да кажа, че това наистина е криминална история. Тяло на удушена красива жена в антрето. За нея не се знае нищо освен малкото ѝ име. Е, наистина, случило се е преди близо двадесет години и след толкова време не може да има никакви следи, но поне можем да разпитаме, да се помъчим да разплетем някои от нишките. О! Според мен, не би могло да се стигне до отговор, но...

— Мисля, че би могло — каза мис Марпъл. — Дори и след осемнадесет години. Да, убедена съм, че може.

— ...но нищо не пречи да направим опит.

Джайлс замълча със светнало лице.

Мис Марпъл изглеждаше притеснена, лицето ѝ беше мрачно, почти разтревожено.

— Но това може да ви навреди — каза тя. — И бих ви посъветвала много настойчиво, и двамата, да оставите нещата такива каквито са.

— Да ги оставим? Да оставим убийството, извършено в дома ни? Ако, разбира се, наистина е било убийство.

— Било е. И именно затова ви съветвам да не се захващате с него. С такова нещо не можеш да се занимаваш просто ей така.

— Но, мис Марпъл — възпротиви се Джайлс, — ако всеки разсъждаваше като вас...

Тя го прекъсна:

— О, да. Зная. Може да се случи да нямаш друг избор, наистина да се налага да се заемеш с убийство — невинно обвинен човек и множество други заподозрени, разхождащ се на свобода престъпник, който може да нанесе втори удар. Но вие разбирате, че във вашия случай всичко е минало. Вероятно никой не е и разбрал, че е убит човек. Иначе щяхте да научите за това още в първия миг — или от стария градинар, или от някой друг. Убийствата винаги са новина, достойна за разказване. Не. Някак си са се отървали от трупа и никой не е заподозрял каквото и да било. Сигурни ли сте, напълно ли сте сигурни, че трябва отново да ровите в миналото?

— Мис Марпъл. — каза Гуенда, — изглеждате ми наистина обезпокоена!

— Така е, скъпа. Безпокоя се. Вие сте двама очарователни млади хора, ако ми позволите да се изразя така. Оженили сте се съвсем скоро и сте щастливи заедно. Не започвайте, умолявам ви, не започвайте да ровите в неща, които... как да се изразя... които могат да ви разстроят и да ви причинят мъка.

Гуенда се втрени в нея.

— Имате предвид нещо конкретно... нещо... за какво намеквате?

— Не намеквам, скъпа. Просто ви съветвам. Защото съм живяла дълго и знам колко ужасна може да бъде човешката природа. Съветвам ви да оставите доброто, докато е при вас, на спокойствие. Да, това е моят съвет: оставете доброто на спокойствие.

— Но какво добро да оставим на спокойствие? — помита Джайлс. Гласът му беше по-различен, някак по-суров. — „Хилсайд“ е наша къща, моя и на Гуенда, и някой е бил убит в нея или поне така смятаме. Не мога да знам това и да не предприема нищо, дори и всичко да се случило преди осемнадесет години!

Мис Марпъл въздъхна.

— Съжалявам — каза тя. — Предполагам, че повечето млади мъже биха направили същото. Съчувствам ви и дори ви се възхищавам. Но ми се иска... много ми се иска, да не се захващате.

На следващия ден в селцето Св. Мери Мийд се разнесе вестта, че мис Марпъл отново си е у дома. В единадесет часа я бяха видели на главната улица. В единадесет и десет тя се отби при викария. Същия следобед три бърбиви дами от селото я посетиха и изслушаха впечатленията ѝ от шумната столица. След като по този начин отдадоха дан на учтивостта, те самите се впуснаха в подробности относно приближаващата битка за местоположението на тентата за чай и на панаирджийската сергия за скорошния празник.

По-късно същия следобед мис Марпъл беше забелязана, както обикновено, в градината си, но този път тя беше по-съсредоточена върху изтръгването на плевелите, отколкото върху действията на съседите си. Тя разсеяно се зае със скромната си вечеря и почти не слушаше дребничката си прислужница Ивлин, която въодушевено ѝ разказваше за похожденията на младия местен аптекар. На следващия ден мис Марпъл все още изглеждаше разсеяна и няколко души, включително и жената на викария, отбелязаха това в коментарите си.

Вечерта тя каза, че не се чувства добре и си легна, а на сутринта помоли да повикат доктор Хейдък.

Доктор Хейдък беше домашен лекар, приятел и съюзник на мис Марпъл от много отдавна. Той изслуша оплакванията ѝ, прегледа я, седна на стола и размаха стетоскопа към нея.

— За жена на твоята възраст — каза той, — и въпреки подвеждащия ти в момента външен вид, здравето ти е удивително добро.

— Зная, че здравето ми е добро — отвърна мис Марпъл, — но се чувствам малко преуморена, малко изтощена.

— Много си скитала напоследък. В Лондон сигурно си лягала късно.

— Това да, разбира се. Намирам, че Лондон доста ме уморява напоследък. И въздухът там е толкова лош. Не като на морския бряг.

— Въздухът в нашето село е достатъчно хубав и чист.

— Да, но има влага и е доста задушно. Не освежава както трябва.

Доктор Хейдък я изгледа с пробуждащ се интерес.

— Ще ти изпратя нещо тонизиращо — каза той услужливо.

— Благодаря ти. Мисля, че малко сироп „Истън“ ще ми се отрази добре.

— Няма нужда да си предписваш лекарствата вместо мен.

— Чудих се, може би ако сменя климата...

Мис Марпъл го погледна въпросително с невинните си сини очи.

— Нямахте те цели три седмици.

— Зная. Но бях в Лондон, който както казваш, действа зле на нервите. И после на север, индустриален район, знаеш. Не е като свежия морски въздух.

Доктор Хейдък стана и взе чантата си. После се обърна широко усмихнат:

— Хайде да чуем защо ме повика? Само ми кажи за какво става дума и аз ще го повторя след теб дума по дума. Искаш да чуеш, че според професионалното ми мнение, имаш нужда от свеж морски въздух...

— Знаех си, че ще разбереш — прекъсна го мис Марпъл с благодарност.

— Морският въздух е прекрасно нещо... Най-добре е веднага да заминеш за Ийстбърн, иначе здравето ти може да се влоши сериозно.

— Мисля, че в Ийстбърн е малко студено. Сутрините там, знаеш...

— Тогава Борнмут или остров Уайт.

Мис Марпъл премигна.

— Винаги съм смятала, че малките градчета са по-приятни.

Доктор Хейдък седна отново.

— Любопитството ми е възбудено. Кое малко крайморско градче имаш предвид?

— Е да, всъщност си мислех за Дилмут.

— Чудесно малко градче, макар и доста скучно. А защо точно там?

Мис Марпъл замълча за миг. Тревогата се върна в очите ѝ.

— Да предположим — каза тя, — че един ден по случайност откриеш някакъв факт, който ти подсказва, че отдавна, преди деветнадесет-двадесет години, е било извършено убийство. И този факт е известен само на теб. Никой не подозира и никой не е съобщавал за това убийство: Какво би направил?

— Неразкрито убийство?

— Точно така.

Хейдък се замисли за миг.

— И не е имало съдебна грешка? Никой не е пострадал невинно заради него?

— Не, доколкото мога да преценя.

— Хм. Неразкрито убийство. Заспало зло. Ще ти кажа какво бих направил. Бих оставил злото да спи, ето това бих направил. Да се рови човек в такива неща е опасно. Може да бъде дори много опасно.

— От това се боя и аз.

— Казват, че убиецът винаги повтаря престъплението си. Това не е вярно. Има хора, които извършват престъпление, успяват някак си да се отърват безнаказано и след това цял живот внимават да не надигнат повторно глава. Не мога да кажа, че живеят щастливо след това. Не ми се вярва да е възможно. Има много начини да си получиш заслуженото, не само в съда. Независимо как изглеждат нещата на пръв поглед. Може би беше точно така в случая с Меделин Смит или Лизи Бордън. Обвиненията срещу Меделин не бяха доказани, а Лизи беше оправдана, но много хора все още смятат, че тези две жени са виновни. Бих могъл да изредя и други. Те никога не са повтаряли

престъпленията си. Първото им е било достатъчно, за да получат каквото им е трябвало. Но я си представи, че нещо ги заплаши сега? Доколкото разбирам, случаят с твоя убиец е същият. Извършил е убийство и се е измъкнал, без никой да заподозре каквото и да било. Но я си представи, че някой започне да се рови в миналото, да обръща старите камъни, да разследва... и най-накрая стигне до истината. Какво мислиш, че ще направи убиецът? Ще стои и ще се усмихва, докато ловците се приближават все повече и повече? Не. Ако не е належащо, бих оставил нещата на мира.

Той повтори предишната си фраза:

— Остави злото да спи. — И добави твърдо: — Това е моето предписание за теб: остави тази работа на мира.

Тя му разказа историята и Хейдък я изслуша.

— Удивително! — каза той накрая. — Удивително съвпадение. Удивителна случка. Предполагам разбираш до какви последствия може да доведе всичко това?

— О, да, разбира се. Но не мисля, че те си дават сметка.

— Ще навлекат на главите си нещастия и после ще им се иска изобщо да не са се захващали с цялата тази работа. Скелетите в старите килери не трябва да се безпокоят. Но все пак напълно разбирам гледната точка на младия Джайлс. Дявол да го вземе, и аз не бих оставил нещата ей така. Още отсега ме гризе любопитството...

Той замълча и погледна мис Марпъл строго.

— Значи затова ти трябва претекст, за да отидеш до Дилмут? За да се замесиш в нещо, което изобщо не е твоя работа?

— Разбира се, че не е моя работа, доктор Хейдък. Но се тревожа за онези двамата. Те са прекалено млади и неопитни, прекалено доверчиви и вземат всичко за чиста монета. Чувствам, че трябва да им помогна.

— Значи затова отиваш. За да се грижиш за тях! Ще можеш ли някога да оставиш смъртта на мира, мила моя? Особено, когато е така добре потулена?

Мис Марпъл се усмихна хитро.

— Но ти си сигурен, нали, че няколко седмици в Дилмут ще ми се отразят добре?

— По-вероятно е това да бъде краят ти. Но ти няма да ме послушаш.

Мис Марпъл отиде да се види с приятелите си, полковник Бантри и жена му, и срещна полковника на алеята пред дома им с ловна пушка в ръка и кучето в краката му. Той я поздрави сърдечно.

— Радвам се да те видя пак. Как беше в Лондон? Мис Марпъл му каза, че е било много добре и че племенникът ѝ я е завел да гледа няколко пиеси.

— Интелектуални, предполагам — отвърна полковникът. — Аз пък обичам само оперетите.

Мис Марпъл му каза, че е гледала някаква руска пиеса, която била много интересна, макар и малко дълга.

— Руска! — избухна полковник Бантри невъздържано. Веднъж в санаториума му бяха дали да четете нещо от Достоевски.

Той добави, че мис Марпъл може да намери Доли в градината.

Мисиз Бантри почти винаги можеше да бъде намерена в градината. Тя беше нейната страст. Любимото ѝ четиво бяха каталозите за луковици, а любимата тема за разговор — цветята, луковиците, цъфтящите храсти и новостите от Алпите. Мис Марпъл най-напред видя задница с внушителни размери, облечена в избелял туид.

При звука на приближаващите се стъпки мисиз Бантри зае отново изправено положение и с няколко гримаси и примигвания, защото хобито ѝ я беше направило ревматична, избърса сторецценоото си чело с изцапаната си с пръст ръка.

— Чух, че си се върнала, Джейн — каза тя. — Не намираш ли, че делфиниумите ми се развиват добре? Виждала ли си тези нови малки тинтяви? В началото имах проблеми с тях, но си мисля, че вече всичко е наред. Трябва ни само дъжд. Ужасно сухо е напоследък. Естър ми каза — добави тя, — че си болна и си на легло. — Естър беше готвачката на мисиз Бантри и неин „офицер за свръзка“ със селото. — Радвам се да видя, че не е така.

— Само лека преумора — отвърна мис Марпъл. — Доктор Хейдък каза, че имам нужда от малко чист въздух. Доста съм изтощена.

— О! Но ти не можеш да заминеш точно сега! — възкликна мисиз Бантри. — Това е най-доброто време за градината. Плетът ти тъкмо започва да цъфти!

— Доктор Хейдък смята, че е препоръчително.

— Доктор Хейдък не е глупак, за разлика от някои други лекари — неохотно се съгласи мисиз Бантри.

— Мислех си, Доли, за вашата готвачка.

— Каква готвачка? Трябва ти готвачка? Нямах предвид онази жена, която пие, нали?

— Не, не. Имам предвид онази, която правеше чудесните сладкиши. И мъжът ѝ беше иконом при теб.

— Аха, Тъжната костенурка — сети се веднага мисиз Бантри. — Тази жена имаше такъв дълбок и тъжен глас, ще си помислиш, че всеки миг е готова да избухне в плач. Но наистина беше добра готвачка. Мъжът ѝ обаче беше дебел и доста мързелив. Артър смяташе, че разрежда уискито с вода. Нямам представа. Жалко. Не знам защо трябва винаги единият от семейството да е неподходящ. Те получиха някакво наследство от бивш работодател и отвориха малко хотелче на южното крайбрежие.

— Така си и мислех. Не бяха ли в Дилмут?

— Точно така. Улица „Сий Пърейд“ номер четиринадесет, Дилмут.

— Помислих си, че щом доктор Хейдък ми препоръчва морето, бих могла да... тя не се ли казваше Сондърс?

— Да. Чудесна идея, Джейн. Не би могла да измислиш нищо по-добро. Мисиз Сондърс ще се грижи за теб и тъй като не е в сезона, ще те приемат с радост, а освен това ще ти излезе и по-евтино. С добрата храна и морския въздух ще се съвземеш съвсем бързо.

— Благодаря ти, Доли. — каза мис Марпъл. — Надявам се да е така.

ГЛАВА 6

УПРАЖНЕНИЕ ПО ДЕДУКЦИЯ

— Къде според тебе беше трупът? — попита Джайлс. — Някъде тук?

Той и Гуенда стояха в антрето на „Хилсайд“. Бяха пристигнали предната вечер и сега Джайлс беше в стихията си. Радваше се като малко дете на нова играчка.

— Някъде тук — отвърна Гуенда. Тя се изкачи нагоре по стълбите и погледна замислено надолу. — Да, така ми се струва.

— Клекни — каза Джайлс. — Тогава си била тригодишна, нали?

Гуенда клекна послушно.

— И не си видяла човека, който е произнесъл онези думи?

— Не си спомням да съм го видяла. Трябва да е бил малко по-назад... да, там. Видях само лапите му.

— Лапи — намръщи се Джайлс.

— Лапи бяха. Сивкави лапи, не човешки ръце.

— Слушай, Гуенда, това не ти е „Убийство на улица Морг“^[1]. Хората нямат лапи.

— Този имаше!

Джайлс я изгледа недоверчиво.

— Това трябва да си си го въобразила после.

— А не е ли по-вероятно да съм си въобразила и всичко останало? Знаеш ли, Джайлс, аз мислих за това. Струва ми се много по-вероятно всичко да е било сън. Не е изключено. Децата сънуват такива неща, обзема ги страх и после си ги спомнят цял живот. Не мислиш ли, че това е истинското обяснение? Та никой в Дилмут не е и чувал за такова убийство или за внезапна смърт. Хората не знаят някой да е изчезвал безследно или нещо друго странно да се е случвало в тази къща.

Изражението на Джайлс се промени — стана като на малко дете, чиято хубава нова играчка е била отнета.

— Съгласен съм, че може да е било кошмар — съгласи се той неохотно. После лицето му просветна:

— Не! Не вярвам! Би могла да сънуваш майmunски лапи и какво ли още не, дори и мъртвец, но проклет да съм, ако би могла да сънуваш този цитат от „Дукесата на Малфи“.

— Може да съм го дочула някъде и после да съм го сънувала.

— Не мисля, че такова нещо може да се случи на едно дете. Не би те впечатлило никак, освен ако не си го чула в състояние на стрес, а ако е било така, значи се връщаме там, откъдето започнахме... Чакай, сетих се! Сънувала си само лапите... Ето как е станало: видяла си трупа, изплашила си се силно и после си сънувала кошмар. И в този кошмар е имало майmunски лапи... Може би те е било страх от майmunите.

Гуенда го изгледа със съмнение.

— Може и така да е било... — каза тя бавно.

— Как ми се иска да можеше да си спомниш още малко... Слез тук долу, затвори очи. Мисли... нищо друго ли не ти идва наум?

— Не, Джайлс... Колкото повече мисля, толкова повече нещата се отдалечават от мен... искам да кажа... започвам да се съмнявам, че изобщо съм видяла каквото и да било. Може би онази вечер в театъра просто ми се е развинтила фантазията.

— Но без съмнение нещо се е случило. Мис Марпъл също смята така. Ами тази „Хелън“? Какво ще кажеш за това? Не може да не си спомняш за нея абсолютно нищо.

— Наистина не помня. Това е само едно име.

— А то може и да не е истинско?

— Не, не може. Казваше се Хелън, сигурна съм.

Гуенда беше категорична и неотстъпчива.

— След като си толкова сигурна, че името на жената е било Хелън, би трябвало да си спомняш и други неща за нея — разсъждаваше Джайлс. — Познаваше ли я добре? Тук при вас ли живееше? Или беше дошла само за малко?

— Казах ти, че не знам.

Гуенда започваше да се чувства неспокойна и нервна. Джайлс възприе друга тактика:

— Кой друг можеш да си спомниш? Баща си?

— Не. Искам да кажа, не съм сигурна. Виждаш ли, винаги съм гледала онази снимка. Леля Алисън ми казваше: „Това е баща ти“. Въобще не си го спомням тук, в тази къща.

— Никаква прислуга, бавачки, някой друг?

— Не. Колкото повече се опитвам да си спомня, толкова повече в главата ми не идва нищо. Нещата, които знам, са заровени някъде отдолу. Като тази врата, към която тръгнах, без да се замислям. Аз не си спомних, че е била на това място. Може би ако не ме притесняваш толкова много, ще се успокоя и ще си припомня още. Но все едно, Джайлс, да се опитваме да разберем какво се е случило тогава е безнадеждно. Било е толкова отдавна...

— Разбира се, че не е безнадеждно. Дори старата мис Марпъл смята така.

— Но тя не ни даде никаква идея как да се захванем с всичко това. А по блясъка в очите ѝ разбрах, че има наум поне няколко възможности. Чудя се какво ли би направила тя?

— Не смятам, че би могла да измисли нещо, което ние да не можем — каза Джайлс убедено. — Гуенда, трябва да престанем с догадките и да систематизираме известните ни факти. Поставихме началото. Аз проверих общинските регистри за смъртните случаи. Сред тях няма Хелън на съответстващата възраст. Дори през целия този период не е имало никаква Хелън. Най-близкото име е Елън Пъг на деветдесет и четири години. Сега трябва да помислим за някакъв друг добър подход. Ако баща ти и по всяка вероятност втората ти майка са живели в тази къща, те би трябвало или да са я наели, или да са я купили.

— Според Фостър, градинаря, преди семейство Хенгрейв тук са живеели някакви сестри на име Елърти, а преди тях някоя си мисиз Файндейсън. Никой друг.

— Баща ти може да я е купил, да е живял в нея много кратко време и после да я е продал отново. Но ми се струва по-вероятно да я е взел под наем. При това мебелирана. Ако е така, най-добре ще е да поговорим с посредниците.

Откриването на кантората за недвижими имоти не се оказа трудна задача. В градчето имаше само две. Господата Уилкинсън бяха дошли сравнително скоро, само преди единадесет години, и се занимаваха предимно с малките къщички и новите постройки в

далечния край на Дилмут. От другата кантора, тази на Голбрайт и Пендърли, Гуенда беше купила къщата. Джайлс отиде при тях и се впусна в обяснения. Той и жена му били във възторг от къщата и въобще от градчето. Мисиз Рийд съвсем случайно открила, че някога, като съвсем малко дете, е живяла известно време в Дилмут. Имала съвсем смътни спомени от мястото и ѝ се струвало, че е била именно в „Хилсайд“, но, разбира се, не би могла да бъде съвсем сигурна. Дали къщата не е била давана под наем на някой си майор Халидей? Някъде преди осемнадесет или деветнадесет години...

Мистър Пендърли разпери безпомощно ръце.

— Боя се, че е невъзможно да проверя, мистър Рийд. Ние не пазим толкова стара документация... за краткосрочни наеми искам да кажа. Много съжелявам, че не мога да ви помогна. Ако нашият старши служител, мистър Наракот, беше все още жив, а той почина миналата зима, сигурно би могъл да си спомни. Имаше забележителна памет. Наистина забележителна. Той работи в тази фирма в продължение на тридесет години.

— Няма ли никой друг, който би могъл да си спомни?

— Нашите служители са сравнително млади хора. Разбира се, остава самият мистър Голбрайт. Той се пенсионира преди няколко години.

— Бих ли могъл да разговарям с него?

— Не съм съвсем сигурен... — мистър Пендърли изглеждаше изпълнен със съмнение. — Миналата година получи кръвоизлив в мозъка и способностите му са доста нарушени. Той е на повече от осемдесет години, разбирате какво значи това...

— В Дилмут ли живее?

— О, да. В „Калкута Лодж“. Един чудесен малък имот на „Сийтън Роуд“. Но не мисля, че е уместно да...

— Надеждата е много малка — каза Джайлс на Гуенда. — Но човек никога не може да бъде сигурен. Не мисля, че е по-добре да пишем. Ще отидем лично и ще приложим собствения си чар.

„Калкута Лодж“ беше заобиколена от малка спретната градинка, а всекидневната, в която ги въведоха, беше добре подредена и малко претрупана с предмети. Миришеше на пчелен восък и на чистота. Медните украшения блестяха. На прозорците имаше тежки завеси.

В стаята влезе слаба жена на средна възраст, която ги изглежда подозрително.

Джайлс бързо обясни на мис Голбрайт за какво са дошли и изражението на човек, който очаква пред носа му да мушнат прахосмукачка за продан, изчезна от лицето ѝ.

— Съжалявам, но наистина не мисля, че мога да ви помогна — каза тя. — Било е преди толкова много време, нали?

— Понякога човек си спомня разни неща — каза Гуенда.

— Разбира се, аз самата не бих могла да знам нищо. Винаги съм стояла настрана от бизнеса на баща си. Майор Халидей, казвате? Не, не помня в Дилмут да съм попадала на човек с това име.

— Може би все пак баща ви ще успее да си спомни? — каза Гуенда.

— Баща ми? — мис Голбрайт поклати глава. — Напоследък той никак не е добре и паметта му е силно нарушена.

Погледът на Гуенда се спря за миг на една маса с меден плот и след това се премести върху процесията от абаносови слонове върху рафта над камината.

— Помислих си, че би могъл да си спомни, защото горе-долу тогава моят баща се е върнал от Индия. Вашата къща се нарича „Калкута Лодж“, нали?

Тя замълча в очакване.

— Да — отвърна мис Голбрайт. — Татко наистина прекара в Калкута известно време. Работеше там. После започна войната и дойде тук във фирмата, но винаги е казвал, че иска да се върне в Индия. Само че на майка ми не ѝ харесваше да живее в чужбина, а и за климата там не може да се каже, че е здравословен. Може би наистина е по-добре да видите баща ми. Днес не му е особено добър ден, но...

Тя ги въведе в малък тъмен кабинет. В едно старо кожено кресло беше подпрян с възглавници възрастен джентълмен с мустаци като на морж. Главата му беше леко наклонена встрани. Когато дъщеря му ги представи, той огледа Гуенда с нескрито одобрение.

— Паметта ми не е каквато беше едно време — каза той с труден за разбиране глас. — Халидей, казвате? Не, не си спомням такова име. Имаше едно момче в Йоркшир^[2], заедно ходехме на училище, но това беше преди повече от седемдесет години.

— Струва ни се, че е живял под наем в „Хилсайд“.

— „Хилсайд“? Такова ли беше името ѝ тогава? — единият клепач на мистър Голбрайт, този, който още можеше да се движи, се вдигна рязко и се спусна отново. — Там живееше Файндейсън. Добра жена беше.

— Баща ми може би е наел къщата мебелирана... той тъкмо се е върнал от Индия.

— Индия? Индия ли казахте? Помня един човек... от войската. Познаваше онзи мошеник Мохамед Хасан, който ме измами за едни килими. Имаше млада жена... и дете... малко момиченце.

— Това съм била аз — каза Гуенда убедено.

— Така ли? Господи! Как лети времето! И как казахте, че му беше името? Искаше мебелирана къща... ами да! Мисиз Файндейсън беше изпратена в Египет или нещо такова, за през зимата... глупости някакви... Та, какво му беше името?

— Халидей — каза Гуенда.

— Точно така, мила моя, точно така! Майор Халидей! Добър човек беше. И жена му беше много хубава... съвсем млада, русокоса... искаше да бъде близо до роднините си или нещо такова. Да, много хубава.

— Кои бяха роднините ѝ?

— Нямам представа. Никаква. Ти не приличаш на нея.

Гуенда за малко да му каже, че ѝ е била само доведена дъщеря, но се въздържа, за да не усложнява нещата допълнително. Само попита:

— Как изглеждаше тя?

Най-неочаквано мистър Голбрайт каза:

— Изглеждаше разтревожена. Да, ето така изглеждаше. Разтревожена. Много хубав човек беше този майор Халидей. Стана му интересно, когато му казах, че съм бил в Калкута. Не като тези, които никога не са излизали от Англия. Ограничени, ето това са те. Аз съм виждал света! Как му беше името, това момче от армията, значи искаше мебелирана къща?

Той беше като много стар грамофон повтарящ изтъркана плоча.

— „Света Катерина“! Това е. Той нае „Света Катерина“ за шест гвинеи седмично... докато мисиз Файндейсън беше в Египет. Тя там си и умря, горката. После обявихме къщата за продан... кой я купи? Елърти, точно така! Глутница жени... сестри. Те смениха името на

къщата. Казаха, че „Света Катерина“ било звучало много католическо. Мразеха всичко католическо и раздаваха на хората брошурки. Прости жени бяха, всичките... интересуваха се от негрите... изпращаха им дрехи и библии. Много им се искаше да покръстят езичниците...

Той изведнъж въздъхна и се отпусна назад.

— Дълго време мина оттогава — каза той притеснено. — Не помня имената. Момче от Индия... добро момче... уморих се Гледис. Дай ми моля ти се чая.

Джайлс и Гуенда му благодариха, благодариха и на дъщеря му и си тръгнаха.

— Значи — каза Гуенда, когато излязоха навън — това е доказано. Аз и баща ми сме живели в „Хилсайд“. Какво ще правим сега?

— Аз съм идиот! — възкликна Джайлс. — „Самърсет Хаус“, разбира се!

— Какво е това „Самърсет Хаус“? — попита Гуенда.

— Това е архивът, в който се пазят документите за сключените бракове. Ще отида там, за да проверя дали има нещо за баща ти. Според леля ти, той се е оженил повторно веднага след завръщането си от Индия. Гуенда, не разбираш ли? Трябваше да ми хрумне по-рано! Напълно е възможно тази „Хелън“ да е била роднина на втората ти майка... може би по-малка сестра. Както и да е, веднъж като научим фамилието ѝ име, ще можем да се доберем до някой, който знае какво е било положението в „Хилсайд“. Спомни си, старецът каза, че са искали къща в Дилмут, за да могат да са близо до роднините на мисиз Халидей. Ако тези роднини наистина са близо, все нещо ще можем да научим от тях.

— Джайлс! — каза Гуенда. — Мисля, че си чудесен.

В края на краищата Джайлс не сметна, че е необходимо да ходи чак до Лондон. Макар че енергичната му природа често го подтикваше да тича насам-натам и да върши всичко сам, той се съгласи, че и всеки друг би могъл да направи едно най-обикновено запитване.

Когато дългоочакваният отговор пристигна, той се обади по телефона в кантората си в Лондон, за да потвърди.

— Получих го — възкликна той ентусиазирано. От придружаващото писмо измъкна заверено копие на брачно свидетелство.

— Ето го, Гуенда! Петък, седми август, гражданска регистрация в Кенсингтън^[3], Келвин Джеймс Халидей и Хелън Спенлав Кенеди.

Гуенда извика.

— Хелън!?

Те се спогледаха.

— Но... но... това не може да е тя! — каза Джайлс замислено. — Те са се разделили, тя се е омъжила повторно и си е отишла.

— Но ние не знаем със сигурност — каза Гуенда, — че си е отишла.

Тя погледна още веднъж съвсем ясно изписаното име: Хелън Спенлав Кенеди. Хелън...

---

[1] Криминален разказ от Едгар Алън По, в който убиецът се оказва маймуна. — Бел. пр. ↑

[2] Графство в Североизточна Англия. — Бел. пр. ↑

[3] Район на Лондон. — Бел. пр. ↑

ГЛАВА 7

ДОКТОР КЕНЕДИ

Няколко дни по-късно Гуенда се разхождаше по крайбрежната улица. Духаше силен вятър и тя спря за малко под един от стъклените навеси, който някоя предвидлива корпорация беше поставила за посетителите.

— Мис Марпъл! — възкликна Гуенда изненадано. Защото това наистина беше мис Марпъл, плътно загърната в пухкавото си палто и добре омотана с шалове.

— Сигурно си много изненадана — отвърна възрастната жена бързо, — че ме срещаш тук, но докторът ми препоръча да поседя известно време край морето, а ти ми каза такива хубави неща за Дилмут, че направо реших да дойда. А пък бившата готвачка и икономът на една моя приятелка приемат посетители, така че...

— Но защо не ни се обадохте?

— Понякога старците могат да станат много досадни, мила моя. А и младите семейства трябва да бъдат оставени насаме.

Тя се усмихна на възражението на Гуенда и продължи:

— Сигурна съм, че щяхте да ме приемете добре. А вие двамата как сте? Напредвате ли с необяснимата мистерия?

— Движим се по следата — отвърна Гуенда и седна до нея.

Тя ѝ разказа какво бяха научили до този момент.

— А сега сме дали обяви във вестниците. В местните, в „Таймс“ и други големи ежедневници. Отправихме молба към всеки, който е познавал Хелън Спенлав Халидей, по баща Кенеди, да ни се обади и така нататък. Решихме, че все някой ще отговори.

— И на мен ми се струва така, скъпа... да така мисля.

Гласът на мис Марпъл както винаги беше мек, но в очите ѝ имаше тревога. Тя изгледа момичето до себе си изпитателно. Решителният и уверен тон някак си не ѝ се струваше съвсем истински. „Гуенда — помисли си мис Марпъл — изглежда наистина разтревожена.“ Може би беше започнала да разбира това, което доктор

Хейдък бе нарекъл „последствия“? Да, но сега беше твърде късно, за да се върне назад...

— Аз наистина се заинтересувах много от всичко това — каза мис Марпъл внимателно, сякаш се извиняваше. — Животът ми, знаеш, е толкова монотонен. Надявам се, няма да ме сметнеш за прекалено любопитна, ако те помоля да ме осведомяваш за развитието на събитията?

— Разбира се, че ще ви осведомяваме — отвърна Гуенда топло. — Ще ви казваме всичко. Боже! Та ако не бяхте вие, щях да настоявам пред лекарите да ме заключат в лудница! Кажете ми адреса си. Трябва да дойдете да изпием по нещо... искам да кажа чай, а и да ви покажа къщата. Не може да не видите мястото на престъплението, нали?

Тя се засмя, но смехът ѝ беше малко нервен. Когато Гуенда продължи по пътя си, мис Марпъл поклати леко глава и се намръщи.

Джайлс и Гуенда преглеждаха нетърпеливо пощата всеки ден, но в началото надеждите им не се оправдаха. Получиха само две писма, в които частни детективи се обявяваха за способни и готови веднага да проведат издирването на лицето, което ги интересува.

— Ще имаме достатъчно време и за тях — каза Джайлс по този повод. — Ако трябва да наемаме някоя агенция, тя ще е първокласна, а не някоя, която си търси работа по пощата. Но всъщност не виждам те да могат да направят нещо, което ние да не можем.

Оптимизмът, или по-скоро самочувствието му, беше възнаградено няколко дни по-късно. Пристигна писмо, написано с онзи неясен, но все пак разбираем почерк, който отличава хората от лекарското съсловие:

„Уважаеми господине,

В отговор на обявата във вестник «Таймс», Ви уведомявам, че Хелън Спенлав Кенеди е моя сестра. Нямам никаква вест от нея в продължение на много години и бих се радвал, ако науча нещо.

Искрено Ваш: Джеймс Кенеди, Доктор по медицина
«Галз Хил» Удли Болтън“

— Удли Болтън — каза Джайлс. — Това не е толкова далеч оттук. В Удли Кемп ходят на пикници. Горе, във високите равнини. Трябва да е на около тридесет мили оттук. Ще пишем на доктор Кенеди и ще го помолим да ни посети или, ако предпочита, ние да отидем при него.

В отговор доктор Кенеди им събщи, че ще бъде готов да ги приеме следващата сряда и в уречения ден те тръгнаха.

Удли Болтън беше малко градче построено върху склона на едно възвишение. „Галз Хил“ беше най-високата къща, която се намираше на самия връх на хълма и гледаше към Удли Кемп и ливадите, простиращи се надолу към морето.

— Доста пусто място — каза Гуенда и потрепери. Къщата също изглеждаше запустяла и очевидно доктор Кенеди презираше модерните нововъведения, като локалното парно отопление например. Жената, която им отвори, беше чернокоса и доста неприветлива. Тя ги преведе през голото антре и ги въведе в кабинета, където доктор Кенеди се изправи, за да ги посрещне. Помещението беше доста дълго и високо, а стените бяха отрупани с книги.

Самият доктор Кенеди беше възрастен мъж със сива коса, проницателни очи и рунтави вежди. Той ги огледа бързо.

— Мистър и мисиз Рийд? Седнете тук, мисиз Рийд, това може би е най-удобният стол. И така, за какво става дума?

Джайлс, без да се запъва, разказа предварително подготвената история.

Той и жена му сключили брак съвсем скоро в Нова Зеландия. Дошли в Англия, където жена му е живяла като дете и сега се опитва да открие семейните си приятели и роднините си.

Доктор Кенеди седеше неподвижно и невъзмутимо. Беше учтив, но явно го дразнеше настойчивостта, с която подобни на тях хора от колониите се занимават със старите сантиментални връзки на семействата си.

— И смятате, че моята сестра, моята доведена сестра, и аз сме близки с вашето семейство? — попита той Гуенда учтиво, но и с нотка на враждебност.

— Тя е моя мащеха. Втора съпруга на баща ми. Не мога да си я спомня добре, разбира се. Тогава съм била много малка. По баща името ми е Халидей.

Той се вгледа в нея и изведнъж по лицето му се разля усмивка. Превърна се в друг човек, надменността и студенината изчезнаха.

— Боже мили! Да не искате да кажете, че вие сте малката Гуени?

Гуенда кимна енергично. Отдавна забравеното детско име зазвуча в ушите ѝ съвсем познато и вдъхващо увереност.

— Да — каза тя. — Аз съм Гуени.

— Боже Господи! Пораснала и омъжена! Как лети времето! Трябва да са изминали... колко? Петнадесет години? Не, сигурно много повече. Предполагам, че не ме помните?

Гуенда поклати глава.

— Не помня дори баща си. Искам да кажа, спомените ми са неясни и бегли.

— Разбира се! Първата жена на Халидей беше от Нова Зеландия. Той ми го каза, спомням си. Хубава страна, струва ми се.

— Най-хубавата на света. Но и Англия ми харесва.

— Смятате да се преместите тук, или сте само за малко? — той натисна звънеца. — Трябва да прием чай.

Когато жената дойде, той каза:

— Чай, моля... и... препечен хляб с масло. Може и кейк, каквото и да е.

Достопочтената домашна прислужница погледна отровно, но отговори:

— Да, сър — и излезе.

— Обикновено не пия чай — обясни доктор Кенеди, — но трябва да отбележим случая.

— Много мило от ваша страна — каза Гуенда. — Не, не сме за малко. Купихме къща. — Тя направи пауза и добави: — „Хилсайд“.

— О, да. В Дилмут. Вие ми писахте оттам — каза доктор Кенеди.

— Това беше най-невероятното съвпадение. Нали, Джайлс?

— Да, така е — отвърна Джайлс. — Наистина изумително.

— Беше обявена за продан — каза Гуенда и като забеляза недоумението, изписано по лицето на доктора, добави:

— Тя е същата, в която сме живели преди толкова много години.

Доктор Кенеди се намръщи:

— „Хилсайд“? Но да, разбира се... сменили са името. Чух нещо такова. По-рано беше някаква светица... ако говорим за една и съща

къща... на „Лийхемптън роуд“. Като влизаш в града се намира вляво. Същата ли е?

— Да.

— Точно така. Чудно как човек забравя имената. Чакайте малко... Казваше се „Света Катерина“.

— И аз съм живяла там, нали? — попита Гуенда.

— Да, разбира се. — Той я погледна с интерес. — А защо пожелахте да се върнете там? Не може да си спомняте кой знае колко от онова време.

— Не. Но някак си ми хареса, почувствах я като свой дом.

— Като свой дом — повтори докторът.

В думите му нямаше никакви чувства, но Джайлс се зачуди за какво ли си мислеше.

— Ето, виждате ли — каза Гуенда. — Надявах се да ми разкажете за онова време... за баща ми и Хелън и... всичко останало — довърши тя неловко.

Той я изгледа замислено.

— Предполагам, в Нова Зеландия не са знаели много за това. Откъде да знаят? Е, няма много за разказване. Хелън, сестра ми, се върна от Индия със същия кораб, с който пътуваше и баща ви. Той беше вдовец с малка дъщеря. Хелън изпитваше съжаление към него и скоро се влюби. Халидей беше самотен, а може също да я е обичал. Трудно е да се каже какво точно се е случило. Ожениха се в Лондон веднага след пристигането си и дойдоха в Дилмут при мен. Тогава още практикувах. Келвин Халидей беше симпатяга — доста нервен и изтормозен, но изглеждаха щастливи заедно. Тогава. — Докторът замълча за малко и добави:

— Както и да е. След по-малко от година сестра ми избяга с друг. Вероятно знаете това?

— А с кого избяга? — попита Гуенда. Той я изгледа с пронизателните си очи.

— Не ми каза. Не ми се доверяваше. Забелязах, нямаше как да не забележа, че между тях нещата не вървят както трябва. Не знаех защо. Аз винаги съм бил праволинеен и съм вярвал, че съпружеската вярност съществува. Хелън не искаше да ми каже какво всъщност става. Чух някакви слухове, това не можеш да избегнеш, но не съм чул никакво

име. При тях често идваха гости — от Лондон или от другаде. Сигурно е бил някой от тях.

— Не е имало развод, така ли?

— Хелън не искаше да се развежда. Келвин ми го каза. И това ме накара да мисля, може би погрешно, че е ставало дума за женен мъж. Някой, чиято съпруга може би е била католичка.

— А баща ми?

— Той също не желаше развод.

Доктор Кенеди говореше доста лаконично.

— Разкажете ми за баща ми — каза Гуенда. — Защо изведнъж реши да ме изпрати в Нова Зеландия?

Докторът замълча за миг и после отговори:

— Доколкото разбрах, роднините ви там са настоявали. След краха на втория му брак вероятно е решил, че това е най-доброто решение.

— А защо той сам не ме е завел там?

Доктор Кенеди се загледа разсеяно в рафта над камината, за да открие инструментите си за почистване на лула.

— О, не знам... Здравето му никак не беше добро.

— Какво му беше? От какво всъщност умря?

Вратата се отвори и влезе намръщената прислужница с натоварен поднос.

Имаше препечен хляб с масло и малко конфитюр, но нямаше кейк. С неясен жест доктор Кенеди подкани Гуенда да налее чая. Тя се зае с това. Когато чашите бяха напълнени и тя взе една препечена филийка, докторът попита с доста пресилена веселост:

— Кажете ми, какво направихте с къщата? Предполагам, че сега няма да мога да я позная. След като свършите с ремонта...

— Забавляваме се с две нови бани — призна Джайлс.

Без да отделя поглед от доктора, Гуенда повтори въпроса си:

— От какво умря баща ми?

— Не бих могъл да кажа точно. Както споменах, здравето му беше разклатено от известно време. След това той отиде в санаториум... някъде по източното крайбрежие. Умря около две години след това.

— Къде точно беше този санаториум?

— Съжалявам, но вече не мога да си спомня точно. Останах с впечатлението, че е някъде по източното крайбрежие.

Сега съвсем ясно личеше, че се мъчи да избегне отговора. Джайлс и Гуенда се спогледаха крадешком.

— Но поне можете да ни кажете къде е погребан — настоя Джайлс — Гуенда, съвсем естествено, много би желала да отиде на гроба му.

Доктор Кенеди се наведе над камината и започна да чисти лулата си с джобно ножче.

— Знаете ли — отвърна след малко той съвсем тихо, — не смятам, че трябва толкова много да мисля за миналото. Цялото това боготворене на предците е доста глупаво нещо. Важно е бъдещето. Ето ви вас — двама млади, здрави хора. Целият живот е пред вас. Мислете за него. Няма полза да търсите нечий гроб, при това на човек, който на практика не сте познавали. Само за да му сложите цветя...

— Но аз трябва да видя гроба на баща си! — каза Гуенда развълнувано.

— Боя се, че не мога да ви помогна.

Гласът на доктор Кенеди беше приятен, но студен.

— Беше много отдавна и паметта ми не е някогашната. Не съм поддържал връзка с баща ви, след като той напусна Дилмут. Веднъж ми писа от санаториума и, както казах, останах с впечатлението, че беше някъде по източното крайбрежие, но дори и в това не мога да съм съвсем сигурен. Така че нямам никаква представа къде е погребан.

— Не е ли странно? — попита Джайлс.

— Ни най-малко. Виждате ли, връзката между нас беше Хелън. Аз бях много привързан към нея. Тя е моя доведена сестра и е много по-млада от мен, но се опитах да я възпитам колкото се може по-добре. Изпратих я в хубаво училище и всичко останало... Но няма да сгреша, ако кажа, че Хелън... да тя имаше непостоянен характер. Когато беше съвсем млада, имахме неприятности с един неподходящ млад човек. Слава Богу, успях да я измъкна от тази ситуация безболезнено. След това реши да замине за Индия и да се омъжи за Уолтър Фейн. Е, с него всичко беше наред — приятно момче, син на най-добрия адвокат в Дилмут, но, честно казано, беше ужасяващо тъп. Той винаги я е обожавал, а тя даже не го и поглеждаше. И въпреки това замина за Индия, за да се омъжи за него. В последния момент изглежда се е

уплашила, защото ми телеграфира да ѝ изпратя пари за връщане. Изпратих ѝ. На кораба срещнала Келвин. Ожениха се, без да ме предупредят. Чувствах се, как да кажа, неудобно заради сестра си и това обяснява защо след като тя замина, не поддържахме връзка с Келвин. Къде е сега Хелън? — попита той неочаквано. — Можете ли да ми кажете? Бих искал да я видя.

— Но ние не знаем — каза Гуенда. — Нямаме никаква представа.

— О! От обявата ви останах с впечатление, че... — Той ги изгледа с неочаквано любопитство. — Кажете ми, защо пуснахте тази обява?

— Искяхме да се свържем с... — каза Гуенда и спря.

— С някой, когото почти не помните?. — Доктор Кенеди изглеждаше озадачен.

Гуенда продължи бързо:

— Помислих си... да се свържа с нея, за да ми разкаже за баща ми.

— Да, да. Разбирам. Съжалявам, че не мога да ви бъда от полза. Паметта ми не е такава, каквато беше. А и толкова много време мина...

— Не знаете ли — намеси се Джайлс, — поне какъв беше този санаториум? За туберкулозни ли?

Лицето на доктор Кенеди отново се вкамени:

— Да... да, струва ми се, че беше така.

— Тогавя няма да е никак трудно да разберем кой е — каза Джайлс. — Благодаря ви много, сър, за това, което ни казахте.

Той стана и Гуенда го последва.

Излязоха от стаята и Гуенда се обърна през рамо, за да погледне още веднъж доктор Кенеди, който стоеше край камината с притеснено изражение на лицето и подръпваше прошарения си мустак.

— Той знае нещо, което не иска да ни каже — започна Гуенда, когато се качиха в колата. — Има нещо... О, Джайлс! Ще ми се... ще ми се изобщо да не бяхме започвали...

Те се погледнаха в очите и, без да го признават, в главите им се събудиха едни и същи страхове.

— Мис Марпъл изглежда беше права — каза Гуенда. — Трябваше да оставим миналото на мира.

— Можем да спрем и сега — каза Джайлс не много убедено. — Гуенда, мила, може би е по-добре наистина да престанем.

Гуенда поклати глава.

— Не, Джайлс. Сега вече не можем да спрем. Винаги ще тънем в догадки и ще си мислим... Не, трябва да продължим. Доктор Кенеди не искаше да ни каже, защото не искаше да ни наскърбява. Но това не е хубаво. Ще трябва да продължим докрай и да разберем какво всъщност се е случило. Дори и ако... ако баща ми е... — но тя не можа да довърши.

ГЛАВА 8

ЛУДОСТТА НА КЕЛВИН ХАЛИДЕЙ

На следващата сутрин те бяха в градината, когато от къщата излезе мисиз Кокър и каза:

— Извинете ме, сър. Някой си доктор Кенеди ви търси по телефона.

Джайлс остави Гуенда да се консултира със стария Фостър, влезе вътре и вдигна слушалката.

— Джайлс Рийд.

— Обажда се доктор Кенеди. Мислих за вчерашния ни разговор, мистър Рийд. Има някои неща, които реших, че е добре вие и жена ви да знаете. Ще ви намеря ли у дома, ако дойда при вас днес следобед?

— Да, ще бъдем тук. По кое време?

— Три часа удобно ли е?

— Устройва ни напълно.

В градината старият Фостър попита:

— Това да не е онзи доктор Кенеди, който живееше на „Уест Клиф“?

— Предполагам, че е същият. Ти познаваш ли го?

— Смятаха го за най-добрия доктор тук. Само че харесваха повече доктор Лейзънби. Ще се пошегува, ще се засмее, ще ти каже добра дума. Доктор Кенеди беше вечно сърдит и сух като... но си разбираше от работата, дума да няма.

— Кога престана да практикува?

— А, много време мина оттогава. Петнайсет години или повече. Не бил добре със здравето, така говореха.

Джайлс се появи на прозореца и отговори на негласния въпрос на Гуенда:

— Ще дойде тук днес следобед.

— О! — Тя се обърна отново към Фостър. — Познаваше ли сестрата на доктор Кенеди?

— Сестра? Не, не съм я виждал. Но е била развейпрах така казват. Учила е другаде, после пък заминала за чужбина. Чух, че после се върнала тук за малко, след като се омъжила. Но избягала с някакъв друг мъж — винаги е била луда глава, така говорят хората. Но не съм я виждал лично. По онова време работех в Плимут.

Гуенда и Джайлс тръгнаха към другия край на терасата и тя го попита:

— Защо ще идва?

— Ще разберем в три часа.

Доктор Кенеди дойде точно навреме. Той огледа всекидневната и каза:

— Чувствам се някак странно. Да бъда отново тук след толкова време...

После, без повече заобикалки, заговори по въпроса:

— Доколкото разбрах, вие двамата сте твърдо решени да намерите санаториума, в който е починал Келвин Халидей и да научите всички подробности около болестта и смъртта му, така ли е?

— Така е — отвърна Гуенда.

— Е, това не би било никак трудно, предполагам. Затова смятам, че ударът за вас ще е по-малък, ако чуете фактите най-напред от мен. Съжалявам, че трябва да ви кажа това, защото тази история няма да донесе никому нищо добро, а на вас, Гуени, може да причини значителна болка. Но, няма как. Баща ви не страдаше от туберкулоза, а въпросният санаториум всъщност беше дом за душевноболни.

— За душевноболни? Нима е полудял? — лицето на Гуенда стана бяло.

— Никога не се установи със сигурност. И според мен, той не беше луд в пълния смисъл на думата. Прекара тежко нервно сътресение и страдаше от натраплива психоза. Разбира се, той отиде в санаториума изцяло по своя воля и можеше да си тръгне по всяко време... когато пожелаеше. Обаче състоянието му не се подобри и той почина там.

— Натраплива психоза? — попита Джайлс. — Каква натраплива психоза?

— Страдаше от манията, че е удушил жена си — отвърна доктор Кенеди сухо.

Гуенда изпъшка. Джайлс протегна бързо ръка и улови нейната, която беше съвсем студена.

— А... това ли беше истината? — попита той.

— Моля? — Доктор Кенеди го изгледа втренчено.

— Не, разбира се, че не. И дума не може да става за това.

— Но... откъде знаете? — попита Гуенда с треперещ глас.

— Мило дете! Никога не е повдиган въпрос за подобно нещо. Хелън го напусна, за да отиде при друг. Известно време той беше в много неуравновесено състояние — неспокойни сънища, болезнени фантазии. Чашата преля след последното сътресение. Аз самият не съм психиатър. Специалистите могат да обяснят подобни явления. Ако един човек вътрешно би предпочел жена му да е мъртва, вместо да му изневерява, според мен би успял да повярва, че е мъртва, дори и че сам я е убил.

Джайлс и Гуенда навъсено размениха предупредителни погледи.

— Значи сте съвсем сигурен — каза Джайлс тихо, — че и дума не може да става да е извършил това, което е вярвал, че е извършил?

— Да, напълно сигурен съм. Получих две писма от Хелън. Първото беше от Франция, някъде около седмица след като замина, а второто — шест месеца по-късно. Да, без никакво съмнение, всичко беше чисто и просто негова идея-фикс.

Гуенда пое дълбоко въздух.

— Моля ви — обади се тя, — разкажете ни подробно за тези събития!

— Ще ви кажа всичко, което знам. В началото, известно време Келвин се намираше в доста особено невротично състояние. Дори се консултира с мен. Каза ми, че сънувал тревожни сънища. Тези сънища винаги били едни и същи и винаги завършвали еднакво — със задушавачката се Хелън. Помъчих се да достигна до корена на проблема — предполагам, че в детските си години е преживял някакъв конфликт. Изглежда майка му и баща му не са били щастлива двойка... Е, няма да навлизам в повече подробности. Тези неща са интересни само за медиците. Посъветвах го да се консултира с психиатър, можех да го изпратя при няколко наистина добри специалисти, но той не искаше и да чуе. Смяташе, че това е безсмислено.

Долавях, че между него и Хелън нещата не вървят съвсем гладко, но той никога не отвори дума за това, а и аз не обичах да задавам

въпроси. Всичко започна един ден, когато се върнах от болницата вкъщи. Помня, че беше петък и го заварих в приемната си. Беше пристигнал преди петнадесетина минути. Веднага щом влязох, той вдигна поглед към мен и каза: „Аз убих Хелън“. За миг не знаех какво да мисля. Той беше толкова спокоен и уравновесен. Казах му:

— Пак си сънувал нещо. А той отвърна:

— Този път не е сън. Истина е. Тя лежи там, удушена. Аз я удуших.

След това ми каза напълно спокойно и разумно:

— По-добре ела с мен до дома. Оттам ще можеш да се обадиш на полицията.

Не знаех какво да мисля. Изкарах отново колата и дойдохме тук. Къщата беше тъмна и тиха. Отидохме в спалнята...

— В спалнята? — прекъсна го Гуенда. В гласа ѝ имаше истинско изумление.

Доктор Кенеди я погледна с изненада.

— Да, там се било случило всичко. Разбира се, когато се качихме горе, не видях абсолютно нищо. На леглото нямаше труп на жена, дори покривката не беше смачкана. Нищо не беше побутнато. Всичко е било халюцинация.

— А какво каза баща ми?

— О, настояваше на своето, разбира се. Виждате ли, той вярваше в това, което говореше. Убедих го да вземе успокоително и го сложих да легне в друга стая. След това добре огледах наоколо. В кошчето за боклук във всекидневната намерих смачкана бележка от Хелън. Всичко беше съвсем ясно. Беше написала нещо такова: „Казвам ти «сбогом»“. Съжалявам, но бракът ни беше грешка от самото начало. Отивам при единствения мъж, когото някога съм обичала. Прости ми, ако можеш. Хелън.“

Очевидно Келвин се е прибрал, намерил е бележката, качил се е горе в състояние на емоционален стрес и после е дошъл при мен, убеден, че я е убил.

После разпитах прислужничката. Това беше свободната ѝ вечер и тя се прибра късно. Накарах я да дойде в стаята на Хелън и да провери дрехите и нещата ѝ. Всичко беше съвсем ясно. Сестра ми беше напълнила една чанта и един куфар и си беше отишла. Претърсих

къщата, но не намерих нищо необичайно. Със сигурност мога да кажа, че нямаше и следа от удушена жена.

На сутринта имах много проблеми с Келвин, но най-накрая той осъзна, че се заблуждава. Или поне ми каза, че е осъзнал и се съгласи да отиде в санаториум на лечение.

Една седмица след това, както споменах, получих първото писмо от Хелън. Беше от Биариц, но пишеше, че отива в Испания. Молеше ме да предам на Келвин, че тя не желае да се развежда и че за него ще е най-добре да я забрави колкото се може по-бързо.

Показах му писмото. Той не каза почти нищо. Имаше свои собствени планове. Телеграфира на роднините на жена си в Нова Зеландия с молба да вземат детето при тях. След това уреди делата си и постъпи в един много добър санаториум, като се съгласи да се подложи на необходимото лечение. Но това лечение не му помогна с нищо. Той почина след две години. Мога да ви дам адреса на санаториума. В Норфолк^[1] е. Сегашният директор тогава беше млад и може би ще е в състояние да даде пълна информация за болестта на баща ти.

— И след това получихте още едно писмо от нея? — попита Гуенда.

— Да. Около шест месеца по-късно. Този път, изпратено от Флоренция. Беше дала адреса на пощенския клон и трябваше да изпращам писмата си до поискване за „мис Кенеди“. Пишеше, че може би няма да е честно към Келвин, ако не се разведат, но тя самата не желаела това. Ако той искал да се разведе, аз да съм я уведомил и тя щяла да се погрижи за необходимото. Показах писмото на Халидей, но той каза, че също не желае да се развежда. Изпратих отговора и оттогава не съм я чувал, нито виждал. Не знам къде живее и дори дали е жива. Затова обявата ви във вестника ме заинтригува. Надявах се да науча някакви новини за нея.

Изведнъж той добави:

— Много съжалявам, че трябваше да ви кажа това, Гуени. Но трябваше да го знаете. Ако само можехте да оставите злото на мира...

---

[1] Графство в Англия, намиращо се на Северно море. — Бел. пр.

ГЛАВА 9

НЕИЗВЕСТЕН ФАКТОР?

Когато Джайлс изпрати доктор Кенеди и се върна в стаята, Гуенда още не беше помръднала от мястото си. На двете ѝ бузи имаше яркочервени петна, а погледът ѝ беше трескав. Когато заговори, гласът ѝ беше дрезгав и несигурен:

— Как беше старата приказка... Смърт или лудост, каквото и да направиш, все едно те чака... точно това е, или смърт, или лудост!

— Гуенда, мила... — Джайлс отиде при нея и я прегърна. Тялото ѝ беше напрегнато и вдървено.

— Защо се захванахме с това? Защо не го оставихме на мира? Моят собствен баща я е удушил! И гласът на собствения ми баща е произнесъл онези думи! Нищо чудно, че се върнаха в паметта ми, нищо чудно, че толкова се уплаших. Собственият ми баща!

— Гуенда, чакай... още не можем да сме сигурни...

— Разбира се, че можем! Казал е на доктор Кенеди, че е удушил жена си, нали?

— Но Кенеди е напълно уверен, че не го е направил...

— Защото не е видял тялото ѝ. Но труп имаше. Аз го видях!

— Ти си го видяла в антрето, а не в спалнята.

— Има ли някакво значение?

— Не е ли странно? Защо му е било на Халидей да казва, че е удушил жена си в спалнята, ако всъщност я е удушил в антрето?

— Не знам. Но това е само подробност.

— Не съм толкова убеден. Хайде, успокой се, мила. Има някои много странни неща в цялата тази работа. Да приемем, щом искаш, че баща ти наистина е удушил Хелън. В антрето. Какво е станало след това?

— Отишъл е при доктор Кенеди.

— И му е казал, че е удушил жена си в спалнята, довел го е тук и не са намерили никакъв труп. Нито в антрето, нито в спалнята. Дявол да го вземе, не може да има убийство, без да има труп, нали?

— Може да е имало и доктор Кенеди да му е помогнал да го скрие. Само че никога не би ни казал това, нали?

Джайлс поклати глава.

— Не, Гуенда. Според мен доктор Кенеди не би направил подобно нещо. Той е твърдоглав, хитър и безчувствен шотландец. Според теб излиза, че би се изложил на опасност, като стане съучастник в прикриването на следите. Не ми се вярва да го е направил. Би помогнал на Халидей, като свидетелства за психическото му състояние, това да. Но защо ще му е да потулва всичко? Келвин Халидей не му е бил роднина, нито пък близък приятел. Била е убита собствената му сестра, а той очевидно е бил привързан към нея, независимо, че не е одобрявал напълно поведението ѝ. Дори и ти не си била дете на сестра му. Не, Кенеди не би се преструвал, ако е забелязал нещо, ако наистина е имало опит за прикриване на убийство. Единственият начин, по който човек като него би помогнал, струва ми се, е да издаде смъртен акт, според който сестра му е умряла от сърдечен удар или някаква друга болест. Според мен, той би могъл да направи такова нещо безнаказано. Но ние сме абсолютно сигурни, че не е, защото в регистрите на общината не е записана нейната смърт, а и ако беше го направил, щеше да ни каже, че сестра му е починала. Така че, като вземеш това предвид, помъчи се да обясниш какво се е случило с тялото.

— Може би баща ми го е заровил някъде... в градината?

— И след това е отишъл при Кенеди и му е казал, че е убил жена си? Защо? Защо не се е възползвал от бележката, която уж му е оставила?

Гуенда махна косата от челото си. Сега беше по-отпусната, не толкова вдървена и червенината по бузите ѝ избледняваше.

— Не знам — призна тя. — Така, както ги поставяш, нещата изглеждат доста объркани. Мислиш ли, че доктор Кенеди ни каза истината?

— О, да. Съвсем сигурен съм в това. От негова гледна точка това, което ни каза, е съвсем обяснимо. Фантазии, сънища... и накрая — най-голямата халюцинация. Той не се съмнява, че е било именно това, защото, както казахме, не може да има убийство, а да няма труп. Ето, по това нашето положение се различава от неговото. Ние знаем, че наистина е имало труп.

Той замълча за малко и после продължи:

— Според него всичко съвпада — липсващите дрехи в гардероба, бележката в кошчето... И след това двете писма от сестра му.

Гуенда се размърда.

— Писмата... Как да ги обясним?

— Засега не можем, но ще трябва да го направим. Ако приемем, че Кенеди не ни е спестил истината, а както казах, аз съм съвсем сигурен, че не лъже, ще трябва да намерим обяснението за тези писма.

— Дали наистина са били написани с почерка на сестра му? И той го е познал?

— Слушай, Гуенда, не мисля, че това е толкова важно. Не става дума за подпис върху фалшив чек. Ако писмата са били написани с почерк, който само бегло е наподобявал този на сестра му, той не би се усъмнил в тях. Вече е бил убеден, че тя е избягала с друг мъж. Писмата само са затвърдили това му убеждение. Виж, ако не беше ги получил, тогава вече би могъл да се усъмни. Както и да е, около тези писма има някои любопитни подробности, които не са му направили впечатление, но на мен ми правят. Например защо са така неопределени, без никакъв адрес, освен „до поискване“? Защо не се споменава името на мъжа, с когото е избягала? Защо толкова категорично е изразено желанието да скъса всички връзки с миналото си? Искам да кажа, това са точно такива писма, каквито би написал убиец, ако иска да приспи подозренията на семейството на жертвата си. Това е стар похват. А да се изпратят от чужбина не би било никакъв проблем.

— Мислиш, че баща ми...

— Не. И точно това е важното, че не мисля. Да приемем, че един мъж иска да се отърве от жена си. Разпространява слухове за нейната изневяра. Инсценира заминаването ѝ — бележка от нея, липсващи дрехи и така нататък. Някъде от чужбина, през внимателно подбрани периоди от време, ще се получават писма. А всъщност, той я е убил и е заровил тялото, да кажем, в избата. Това е една възможност и при това, подобни неща са правени доста често. Само че такъв убиец не би направил едно... не би хукнал при шурей си, за да му съобщи, че е удушил жена си. Не би го питал дали не е по-добре да се предаде в полицията. Ако пък баща ти е бил от емоционалния тип и е убил Хелън в пристъп на безумна ревност, подобно на Отело, (това съвпада

с думите на доктора), той не би се сетил да опакова дрехите и не би мислил за никакви писма, преди да тръгне към Кенеди, за да му съобщи за престъплението си. Освен това, докторът е човек, който по всяка вероятност не би потулил нещата. Нещо не е наред, Гуенда. Има нещо съвсем объркано.

— Тогава какво предполагаш, Джайлс?

— Не знам... изглежда в цялата работа има някакъв неизвестен фактор, можем да го наречем „X“. Някой, който още не се е появил. Но можем да се досетим за похватите му.

— „X“? — каза Гуенда озадачено. После погледът ѝ стана мрачен. — Джайлс, ти измисляш всичко това, за да ме успокоиш.

— Не е така, кълна се! Не виждаш ли сама, че не може да се намери разумно обяснение на всички факти едновременно. Знаем, че Хелън е била удушена, защото си видяла...

Той млъкна.

— Боже мили! Какъв глупак съм! Сега разбирам. Всичко си застава на мястото. Права си. Кенеди също е прав. Слушай, Гуенда. Хелън се готви да избяга с любовника си. Кой е той, още не знаем...

— X?

Джайлс махна с ръка нетърпеливо.

— Тя е написала бележката до мъжа си, но в този момент той се връща, прочита я и побеснява. Смачква я, хвърля я в коша за боклук и се нахвърля върху жена си. Тя се ужасява и побягва, но той я настига в антрето и започва да я души. Тя се отпуска и пада на земята, той я оставя. След това се отдръпва назад и произнася репликата от „Дукесата на Малфи“, точно когато детето му е стигнало до парапета и започва да гледа какво става долу.

— И после?

— Цялата работа е, че жената не е била мъртва. Той може би си е мислел, че я е убил. Но тя просто е била полузадушена. Може и любовникът ѝ да се е появил — след като обезумелият съпруг е тръгнал към къщата на доктора в другия край на града — а може и сама да е дошла в съзнание. Както и да е, веднага щом се е свестила, тя е побягнала. Това обяснява всичко. Убедеността на Келвин, че я е убил. Изчезването на дрехите — може би са били опаковани предварително. И писмата, които в този случай са напълно истински. Ето това е. Това обяснява всичко.

— Не обяснява защо Келвин е твърдял, че я е удушил в спалнята — възрази Гуенда тихо.

— Бил е толкова разстроен, че не си е спомнил къде точно го е направил.

— Ще ми се да ти вярвам — каза Гуенда. — Искам да ти вярвам... Но продължавам да съм сигурна... съвсем сигурна, че когато погледнах надолу през парапета, тя беше мъртва... съвсем мъртва!

— Но как си могла да бъдеш сигурна? Дете на три години?

Тя го изгледа особено.

— Мисля, че не е било невъзможно да го разбере. Дори по-добре от възрастен човек. Като при кучетата... когато усетят смъртта, те вдигат глави и започват да вият. Мисля, че децата... могат да разпознават смъртта...

— Глупости! Това звучи невероятно!

Прекъсна ги звънецът на пътната врата.

— Кой ли е това? — попита Джайлс.

— О, съвсем забравих. Сигурно е мис Марпъл. Днес я поканих на чай. Хайде да не ѝ казваме нищо засега.

Гуенда се притесняваше, че чаят може да се окаже тежко преживяване, но за щастие мис Марпъл сякаш не забелязваше, че домакинята ѝ говори малко по-бързо и по-нервно от обикновено и че веселостта ѝ е някак пресилена. Самата Мис Марпъл беше доволна и приказлива — радваше се на престоая си в Дилмут и... нима не е чудесно, някакви нейни приятели писали на свои приятели в Дилмут и в резултат на това тя получила няколко много приятни покани от местни жители.

— Човек престава да се чувства аутсайдер, ако разбираш какво имам предвид, скъпа, когато се запознае с хората, установили се да живеят на дадено място от години. Например, ще отида на чай при мисиз Фейн. Тя е вдовицата на старшия съдружник в най-добрата адвокатска фирма тук. Истинска стара семейна фирма. Сега я ръководи синът му.

Приятният глас продължаваше да говори. Хазайката била толкова мила! И мис Марпъл се чувствала толкова добре!

— ...И такава наистина чудесна кухня! Няколко години беше на работа при моята приятелка мисиз Бинтри и макар че самата не е

оттук, леля ѝ живее в Дилмут отдавна и тя, заедно със съпруга си, е идвала много пъти през лятото, така че е добре запозната с местните клюки. Между другото, доволни ли сте от градинаря си? Както разбрах, хората тук го смятат за кръшкач — повече приказва, отколкото работи.

— Наистина най-много му се отдават говоренето и пиенето на чай — съгласи се Джайлс. — Трябват му поне по пет чаши на ден. Но работи добре, когато го наглеждаме.

— Елате да видите градината — предложи Гуенда. Разведоха я из къщата и градината и мис Марпъл направи съответните коментари. Ако Гуенда се беше притеснявала, че набитото око на гостенката ѝ ще забележи нещо необикновено, тя се беше лъгала. Защото мис Марпъл не показва да е впечатлена от каквато и да било нередност.

И все пак, странно, но именно Гуенда се държа непредсказуемо. Тя прекъсна мис Марпъл, която разказваше анекдот за някакво дете и мидена черупка, за да прошепне на Джайлс, останала без дъх:

— Не ме интересува, ще ѝ кажа всичко...

Мис Марпъл се обърна към нея заинтригувана. Джайлс понечи да заговори, но размисли и млъкна. Най-накрая вдигна рамене:

— Е, твоя работа.

И Гуенда изля душата си. Посещението им при доктор Кенеди, неговото идване при тях, всичко, което им беше разказал.

— Това имахте предвид в Лондон, нали? — попита Гуенда накрая. — Че баща ми може би е бил замесен?

— Мина ми през ума такава възможност. Да — отвърна мис Марпъл тихо. — Допусках, че Хелън би могла да бъде втора жена на баща ти, а когато става дума за удушване... хм... съпрузите нерядко вършат такива неща.

Мис Марпъл говореше сякаш описваше някакво природно явление, без изненада и без вълнение.

— Разбирам защо настоявахте да не се занимаваме с всичко това — каза Гуенда. — И сега съжалявам, че не ви послушахме. Но вече не може да има връщане назад.

— Да — потвърди мис Марпъл. — Наистина не може.

— Струва ми се, че ще е по-добре да изслушате и Джайлс. Той не беше съгласен и направи някои предположения.

— Казах само, че не всичко съвпада.

След това кратко и ясно той изреди мислите, които по-рано беше споделил с Гуенда. Накрая изложи подробно крайната си версия.

— Ако само можехте да убедите Гуенда, че това е единственото възможно обяснение...

Мис Марпъл изгледа първо него, после Гуенда, после пак него.

— Тази хипотеза е съвсем разумна — каза тя. — Но, както самият ти посочи, Джайлс, не можем да изключим възможността да е имало и „X“.

— „X“? — възкликна Гуенда.

— Неизвестният фактор — отвърна мис Марпъл. — Някой, който все още не се е появил, но чието присъствие, скрито зад очевидните факти, може да бъде установено по логически път.

— Ще трябва да отидем в санаториума в Норфолк, където е починал баща ми — каза Гуенда. — Може би там ще научим още нещо.

ГЛАВА 10

АНАМНЕЗА

Санаториумът „Солтмарш Хаус“ беше красиво разположен на около шест мили навътре в сушата, на източното крайбрежие. От Саут Бенхъм — градче намиращо се на пет мили от него — до Лондон имаше редовна железопътна връзка. Джайлс и Гуенда бяха въведени в просторна чакалня, в която имаше мебели с покривки на цветя. В стаята влезе една много очарователна белокоса възрастна дама с чаша мляко в ръка. Тя им кимна и седна недалеч от камината, а очите ѝ се спряха замислено на Гуенда. След малко старицата се наведе към нея и каза с полушепот:

— Твое ли беше горкото дете, скъпа?

Гуенда леко се стресна и отговори неуверено:

— Не... не. Не беше мое.

— А, просто питам.

Старата дама кимна и отпи от млякото. След това каза дружелюбно:

— Десет и половина. Часът е толкова. Винаги е десет и половина. Забележително.

Тя сниши глас и отново се наведе напред:

— Зад камината е. Но не споменавайте на никого, че съм ви казала.

В този момент влезе медицинска сестра в бяла престилка и кимна на Джайлс и Гуенда да я последват.

Въведоха ги в кабинета на доктор Пенроуз и той стана на крака, за да ги посрещне.

Самият доктор Пенроуз, Гуенда не можеше да се отърве от мисълта, изглеждаше малко луд. Стори ѝ се, например, доста по-луд от приятната белокоса старица в чакалнята, но може би всички психиатри са такива.

— Получих вашето писмо и писмото на доктор Кенеди — каза Пенроуз — и потърсих анамнезата на баща ви, мисиз Рийд. Спомням

си неговия случай съвсем добре, разбира се, но все пак трябваше да опресня паметта си, за да съм в състояние да ви кажа всичко, което ви интересува. Доколкото разбрах, научила сте фактите съвсем скоро?

Гуенда обясни, че е била отгледана от роднините на майка си в Нова Зеландия и че ѝ е било известно, че баща ѝ е починал в санаториум в Англия, но само толкова.

Доктор Пенроуз кимна:

— Точно така, мисиз Рийд. Точно така. Заболяването на баща ви имаше някои много особени аспекти.

— Какви? — попита Джайлс.

— Манията... или психозата му, беше много силна. Майор Халидей, макар и видимо да беше в много неспокойно състояние, най-категорично и недвусмислено твърдеше, че е удушил втората си съпруга в пристъп на гняв, предизвикан от ревност. Както и да е, много от другите симптоми, обикновено съпътстващи подобни заболявания, липсваха и, да ви кажа честно, ако не бяха уверенията на доктор Кенеди, че мисиз Халидей е жива и здрава, бих приел думите на баща ви за чиста монета.

— Останал сте с впечатлението, че наистина я е убил? — попита Джайлс.

— Имах предвид, в началото. По-късно, когато разполагах с време и възможност да опозная по-добре характера и темперамента на майор Халидей, мнението ми се промени. Баща ви, мисиз Рийд, съвсем определено не беше от параноиден тип. Не страдаше от мания за преследване и не изпадаше в пристъпи на агресивност. Той беше внимателен, сърдечен и добре владеещ се човек. Не беше нито „луд“, както се изразяват хората, нито пък беше опасен за околните. Но тази идея-фикс за смъртта на мисиз Халидей упорито не го напускаше и съм абсолютно убеден, че за да я обясним, би трябвало да се върнем далеч назад — някъде в неговото детство. Трябва да призная, че нито един наш метод за анализ не доведе до нужния резултат. Понякога е много трудно да се пребориш с нежеланието на пациента да се подложи на психоанализа и това отнема много време. Понякога години. В случая с вашия баща времето не достигна.

Той замълча за момент, после ги погледна и каза:

— Би трябвало да знаете, че баща ви се самоуби?

— О, не! — извика Гуенда.

— Съжалявам, мисиз Рийд. Мислех, че знаете. Може би имате известно право да ни обвинявате за това. Признавам, че ако бяхме проявили малко повече бдителност, можехме да избегнем този край. Но съвсем искрено ви казвам, че у него не забелязах никаква склонност към самоубийство. Нямаше меланхоличен характер, не изпаднаше в отчаяние. Оплакваше се от безсъние и колегите са му давали приспивателни. Той се е преструвал, че ги взима, но всъщност ги е събирал, докато станат достатъчно, за да...

Докторът разпери ръце.

— Толкова нещастен ли е бил?

— Не, не мисля така. По скоро, доколкото мога да съдя, го измъчваше комплекс за вина, желание да изтърпи някакво наказание. Най-напред настояваше да извикаме полицията и макар че го уговорихме да не прави това и непрекъснато го убеждавахме, че той няма никаква вина, той упорито отказваше да повярва. А му доказахме, при това многократно, и той трябваше да се съгласи, че не си спомня да е извършвал самия акт.

Доктор Пенроуз зашумоля с документите пред себе си.

— Разказът му за онази вечер никога не се промени. Върнал се вкъщи, когато било тъмно. Прислугата я нямало. Влязъл както обикновено в трапезарията, налял си нещо за пиене и го изпил, после отишъл във всекидневната. След това не помнел какво се е случило. Следващото нещо, което си спомняше е как стои надвесен над жена си, която била мъртва — удушена — в спалнята. Бил убеден, че го е направил той.

— Извинете, доктор Пенроуз — намеси се Джайлс, — но какво го е накарало да смята, че той го е извършил?

— Не изпитваше никакво съмнение. Каза ми, че през изминалите няколко месеца бил изпитвал безумни и тежки съмнения. Например, бил е убеден, че мисиз Халидей му давала някакъв наркотик. Разбира се, той е живял дълго време в Индия, а в тамошните съдилища нередко се разглеждат дела за отровени с татул съпрузи. Много често имал халюцинации и губел представа за времето и пространството. Упорито отричаше да е подозирал жена си в изневяра, но въпреки това ми се струва, че именно такава съмнение е било причината. Изглежда той е влязъл у дома си, намерил е бележката, с която жена му го е

уведомила, че го напуска, и е решил, че предпочита да я „убие“. Оттам и халюцинацията.

— Искате да кажете, че е бил силно привързан към нея?

— Очевидно е така, мисиз Рийд.

— Но той никога не е признавал, че е станал жертва на халюцинация?

— Трябваше да признае, че не би могло да бъде иначе... но вътрешно си остана убеден, че я е убил. И това убеждение беше прекалено силно, за да се поддаде на разума. Ако бяхме успели да разгадаем първопричината в детството му...

Гуенда го прекъсна. Не я интересуваха първопричините в детството.

— Но вие сте напълно убеден, че той... не е извършил убийство?

— О, ако това ви тревожи, мисиз Рийд, можете да го забравите. Келвин Халидей, колкото и да е ревнувал жена си, определено не беше убиец.

Доктор Пенроуз се изкашля и извади от бюрото си малко оръфано черно тефтерче.

— Ако искате, можете да вземете това, мисиз Рийд. Мисля, че вие сте човекът, на когото трябва да го дам. В него баща ви е записвал разни неща по време на престоя си тук. Когато предадохме вещите му на адвокатската фирма, на мистър Макгайър, който тогава беше неин шеф, задържахме това тефтерче като документ за заболяването му. Знаете ли, баща ви е регистриран в архива на мистър Макгайър, само че с инициали, разбира се — К. Х. Ако искате да вземете този дневник...

Гуенда протегна нетърпеливо ръка.

— Благодаря ви — каза тя. — Много бих искала да го прегледам.

Във влака на път за Лондон, Гуенда извади малкото оръфано черно тефтерче и започна да чете. Отвори го наслуки.

Келвин Халидей беше написал следното:

„Предполагам, че тези доктори-шамани си знаят работата... Всичко изглежда такава дивотия. Бил ли съм влюбен в майка си? Мразел ли съм баща си? Не вярвам и дума от всичко това... Не мога да не мисля, че трябва да се намесят полицията и криминалният съд. Това

не е работа за лудницата. И въпреки всичко някои от пациентите тук са толкова естествени, толкова разумни, както всички останали, освен когато не ги прихванат... много добре... изглежда мен също ме прихващат...

Писах на Джеймс. Накарах го да се свърже с Хелън и дай каже да дойде да ме види, ако наистина е жива... Казва, че не знаел къде е... това е така, защото знае, че е мъртва и аз съм я убил... той е добър човек, но не може да ме измами... Хелън е мъртва... Кога започнах да я подозирам? Много отдавна... скоро след като отидохме в Дилмут... Тя се промени... Криеше нещо от мен... Наблюдавах я... Да, и тя ме наблюдаваше.

Дали слагаше нещо в храната ми? Тези странни, ужасни кошмари... Не обикновени кошмари... Сякаш бяха реални... Знам, че ми е слагала нещо... Само тя би могла да го направи... Защо?... Имало е друг мъж... Някой, от когото се е страхувала...

Да бъда честен. Нали подозирах, че е имала любовник? Имало е някой. Знам, че е имало. Тя ми го каза на кораба... Някой, когото е обичала и за когото е било невъзможно да се омъжи... И двамата бяхме в еднакво положение... Аз не можех да забравя Мейгън... Колко много ми прилича на нея малката Гуени понякога. Хелън толкова хубаво си играеше с Гуени на кораба... Хелън... ти си толкова красива... Хелън... Жива ли е Хелън? Или я удуших със собствените си ръце? Минах през трапезарията и видях бележката — подпряна на масата и после... и после пълна тъмнина... мрак... Но не може да има съмнение... аз съм я убил... Слава Богу с Гуени всичко е наред в Нова Зеландия. Те са добри хора. Ще я обичат вместо Мейгън. Мейгън... Мейгън... как искам сега да си тук... Това е най-доброто... без скандали... най-доброто за детето. Не мога да продължавам така. Ден след ден, година след година. Трябва да се отърва бързо. Гуени никога няма да научи за това. Никога няма да разбере, че баща ѝ е бил убиец..."

Сълзи замъглиха очите на Гуенда. Тя вдигна лице към Джайлс, който седеше срещу нея, но той гледаше през прозореца.

Доловил погледа ѝ, той кимна.

Пътникът до тях четеше някакъв вечерен вестник. На външната страница, те ясно можеха да прочетат мелодраматичното заглавие: „КОИ БЯХА МЪЖЕТЕ В ЖИВОТА Й?“

Гуенда бавно поклати глава. Тя погледна надолу към дневника. Имало е някой. Знам, че е имало някой...

ГЛАВА 11

МЪЖЕТЕ В ЖИВОТА Й

Мис Марпъл прекоси улица „Сий Пърейд“ и тръгна по „Форстрийт“. Тя изкачи възвишението и сви към безистена. Магазините бяха от старите. За преди и гоблени, за сладкарски изделия, за старомодни дамски облекла, дантели и други подобни.

Мис Марпъл погледна витрината на магазина за гоблени. Две млади продавачки обслужваха клиентки, но възрастната жена в дъното беше свободна.

Мис Марпъл бутна вратата и влезе. Застана до щанда и възрастната продавачка — приятна жена със сива коса, попита:

— Какво ще желаете, мадам?

Мис Марпъл искаше малко светлосиня вълна, за да изплете бебешка жилетка. Обслужването беше спокойно, без припряност. Обсъдиха цветовете, мис Марпъл разгледа няколко книги с детско плетиво и през цялото време не спря да говори за малките внучета на сестра си. Нито тя, нито продавачката проявяваха нетърпение. Магазинът беше обслужвал клиентки като мис Марпъл години наред и възрастната продавачка предпочиташе милите бърбиви възрастни дами, а не доста грубите млади майки, които никога не знаеха какво точно искат и си падаха по евтиното и крещящото.

— Да — каза мис Марпъл. — Мисля, че цветът е много хубав. А и тази вълна е качествена. Тя няма да се свие. Май ще взема още две унции.

Продавачката отбеляза, че днес вятърът е много студен и зави пакета.

— Да, наистина. Усетих го, докато ходех по крайбрежната улица. Дилмут много се е променил. Не съм идвала тук от... я да си помисля... близо деветнадесет години.

— Така ли, мадам? Тогава наистина ще го намерите много променен. Хотел „Саутвю“ тогава не беше построен, струва ми се и „Сюпърб“ го нямаше.

— О, да. Беше съвсем малко градче. Бях отседнала при приятели... къщата им се наричаше „Света Катерина“. Може би я знаете? На „Лийхемптън роуд“.

Но продавачката беше в града само от десет години.

Мис Марпъл ѝ благодари, взе пакета и влезе в съседния магазин за конфекция. Тук тя отново си избра възрастна продавачка и разговорът протече горе-долу по същия начин, но ставаше дума за летни облекла. Този път продавачката се сети веднага:

— Това трябва да е къщата на мисиз Файндейсън.

— Да, точно така. Макар че моите приятели я бяха наели мебелирана. Майор Халидей, жена му и малката им дъщеря.

— О, да, мадам. Живяха там около година, ако не се лъжа.

— Да. Той се беше върнал от Индия. Имаха чудесна готвачка. Даде ми отлична рецепта за печен ябълков пудинг, а също и за курабийки, струва ми се. Често се чудя какво стана с тази жена.

— Предполагам, че говорите за Едит Паджит, мадам. Тя още живее в Дилмут. Сега служи в „Уиндръш Лодж“.

— Имаше и други хора. Семейство Фейн. Той беше адвокат, ако не се лъжа.

— Старият мистър Фейн умря преди няколко години. Младият Уолтър Фейн сега живее с майка си. Той не се ожени. Сега е старши съдружник във фирмата.

— Така ли? А аз бях чула, че младият Уолтър Фейн бил заминал за Индия. Да отглежда чай или нещо такова.

— Наистина постоя малко в Индия, мадам. Когато беше млад. Но се върна и пое фирмата след година-две. Те са най-добрите адвокати тук, имат много добра репутация. Уолтър Фейн е много тих и спокоен човек, всички го харесват.

— Но да, разбира се — възкликна мис Марпъл, — той не беше ли сгоден за мис Кенеди? Струва ми се, че след това развалиха годежа и тя се омъжи за майор Халидей.

— Точно така, мадам. Тя отиде в Индия, за да се омъжи за мистър Фейн, но изглежда е променила решението си и се омъжи за другия джентълмен.

В гласа на продавачката се беше промъкнала нотка на неодобрение.

Мис Марпъл се наведе напред ѝ понижи глас:

— Винаги ми е било жал за бедния майор Халидей, познавах майка му и дъщеря му. Разбрах, че втората му жена го е напуснала, избягала е с друг. Доста непостоянна жена, боя се.

— Най-обикновена въртиопашка. А брат ѝ, доктор Кенеди, беше толкова приятен човек! Колко много помогна той на ревматичното ми коляно!

— А с кого избяга тя? Така и не разбрах.

— Не знам това, мадам. Говореха, че с някой от летовниците. Но знам, че майор Халидей го преживя много тежко. Махна се оттук и май здравето му се влоши. Рестото ви, мадам.

Мис Марпъл пое рестото и пакета си.

— Много благодаря — каза тя. — Чудя се дали... Едит Паджит все още има тази чудесна рецепта за курабийки? Изгубих я, по-скоро я забравих, а толкова ги обичам.

— Предполагам, че я има, мадам. Всъщност, сестра ѝ живее в съседния вход, омъжи се за сладкаря, мистър Маунтфорд. Сигурна съм, че ще предаде на сестра си за вас.

— Чудесна идея. Много ви благодаря за всичко.

— За мен е удоволствие, мадам. Уверявам ви.

Мис Марпъл излезе на улицата.

„Хубав старомоден магазин — каза си тя. — И тази жилетка наистина е чудесна, така че не съм дала парите си на вятъра.“ Погледна светлосиния циферблат на часовника, който носеше закачен на роклята си. „Само пет минути остават до срещата ми с тези двама младежи в «Рижата котка». Надявам се, че не са открили нищо обезпокоително в санаториума.“

Джайлс и Гуенда седяха на една ъглова маса в „Рижата котка“. Малкото черно тефтерче беше помежду им. Мис Марпъл влезе и седна при тях.

— Какво да бъде за вас, мис Марпъл? Кафе?

— Да, благодаря. Не, не кейк. Една кифличка и малко масло.

Джайлс поръча, а Гуенда бутна тефтерчето към мис Марпъл.

— Най-напред трябва да прочетете това. Писал го е баща ми, когато е бил в санаториума. Но преди всичко, Джайлс, кажи на мис Марпъл точно какво каза доктор Пенроуз.

Джайлс разказа. След това мис Марпъл отвори малкото черно тефтерче, а сервитьорката донесе три чаши със слабо кафе, една кифличка, масло и отделно поднос кейк. Джайлс и Гуенда мълчаха и наблюдаваха мис Марпъл.

Най-накрая тя затвори тефтерчето и го сложи на масата. Трудно беше да се разбере изражението на лицето ѝ. Гуенда си помисли, че е ядосана. Устните ѝ бяха стиснати и очите ѝ светеха прекалено силно за възрастта ѝ.

— Да, наистина — каза тя. — Да, наистина.

— В началото вие ни посъветвахте — започна Гуенда, — помните ли? Да не се захващаме с това. Разбирам защо го направихте. Но ние не ви послушахме и продължихме... и ето до какво стигнахме. Само че сега ми се струва, че отново сме на място, където имаме възможност да спрем... Смятате ли, че трябва да го направим? Или не?

Мис Марпъл поклати бавно глава. Изглеждаше разтревожена и объркана.

— Не знам — каза тя. — Наистина не знам. Може би ще бъде по-добре да спрете. Може би ще бъде много по-добре. Защото след толкова много време едва ли ще сте в състояние да направите нещо... Искам да кажа, нещо конструктивно.

— Искате да кажете — попита Джайлс, — че след толкова много време няма да сме в състояние да открием нищо?

— О, не — отвърна мис Марпъл. — Изобщо нямах предвид това. Деветнадесет години не са толкова много време. Има хора, които си спомнят, които могат да отговорят на въпросите ви... много хора. Например прислугата. По онова време в къщата е имало поне две прислужнички и бавачка, вероятно и градинар. С малко усилие и време тези хора могат да се издирят и с тях да се разговаря. Всъщност, аз вече открих едната — готвачката... Не, не исках да кажа това. По скоро се питах какво добро бихте могли да постигнете на практика, ако продължите и съм склонна да мисля, че никакво. И все пак... — Тя замълча. — Винаги има едно „все пак“... Аз мисля малко бавно, но имам чувството, че има нещо... нещо може би не съвсем осезаемо, за което да си струва да се рискува. Дори трябва да се рискува. Но ми е трудно да обясня какво е то.

Джайлс каза:

— Според мен... — и млъкна.

Мис Марпъл се обърна към него с благодарност.

— Мъжете — каза тя — изглежда винаги съпоставят нещата много по-лесно. Сигурна съм, че си стигнал до някакво заключение.

— Премислих — започна Джайлс — и ми се струва, че има две възможни заключения. Едното е това, за което вече ви говорих. Хелън Халидей не е била мъртва, когато Гуени я е видяла да лежи в антрето. Дошла е в съзнание и е избягала с любовника си, който и да е бил той. Това съвпада с фактите, които имаме. Това би оправдало убеждението на Келвин Халидей, че е убил жена си и обяснява липсващите дрехи както и бележката, която е намерил доктор Кенеди. Но остават някои неизяснени неща. Например, защо Келвин твърди, че е удушил жена си в спалнята. И липсва отговор на най-важния, според мен, въпрос: „Къде е Хелън Халидей сега?“. Защото ми се струва абсолютно невъзможно никой да не е чувал нищо за нея оттогава. Дори и двете писма да са били истински, какво е станало след това? Защо не е писала никога повече? Тя е била в добри отношения с брат си, той също е бил силно привързан към нея. Може и да не е одобрявал поведението ѝ, но това не означава, че не е искал повече да я види или чуе. И ако питате мен, самият Кенеди е разтревожен заради изчезването ѝ. Да кажем, че на времето е приел като чиста монета историята, която ни разказа. Че сестра му е избягала и че Келвин е преживял нервен срив. Но не може да е допускарал, че тя никога повече няма да му се обади. Предполагам, че с годините, след като не е получил и ред от нея, а Келвин Халидей е продължавал да настоява до самата си смърт, че я е убил, в главата му се е промъкнало ужасно съмнение. Ами ако твърдението на Келвин е вярно? Ами ако наистина е убил Хелън? Той не е чул и дума за нея, а ако беше умряла някъде в чужбина, рано или късно щеше да научи за това. Мисля, че това обяснява готовността, с която се отзова на обявата ни във вестника. Надявал се е да научи къде е и какво прави. Сигурен съм, че е напълно невъзможно човек да изчезне така... без никаква следа, като Хелън. Самият този факт вече е много подозрителен.

— Съгласна съм с теб — каза мис Марпъл. — А другата възможност?

— Мислих и за нея — каза Джайлс бавно. — Тя е доста фантастична и да ви кажа право — страшна. Защото в нея има нещо... как да се изразя... злокобно...

— Да — каза Гуенда. — Злокобно, това е думата. Дори си мисля, че има нещо безумно... — тя потрепери.

— Това може да се очаква — каза мис Марпъл. — Знаете ли, в света има много... да, особени неща. Повече, отколкото си мислят хората. Виждала съм доста такива...

Лицето ѝ беше замислено.

— Разбирате ли — продължи Джайлс, — не може да има никакво нормално обяснение. Мисля за невероятната хипотеза, че Келвин Халидей не е убил жена си, но искрено е бил убеден, че го е направил. В последното ми се струва, че е убеден и доктор Пенроуз, който изглежда почтен. Първото му впечатление е било, че Халидей е човек, който желае да се предаде на полицията, след като е убил жена си. След това е трябвало да приеме уверението на доктор Кенеди, че Хелън е жива, така че е бил принуден да потвърди, че Халидей страда от някаква мания или както там се казва. Но тази диагноза не го е удовлетворявала напълно. Имал е достатъчно голям опит с подобни заболявания и Халидей не е имал всички симптоми. И още нещо. Когато го е опознал по-добре, доктор Пенроуз се е убедил, че Халидей не е човек, който би удушил жена си по какъвто и да било повод. Така че е приел теорията за заболяването, но с известни съмнения. А това означава, че може да става дума само за едно — някой друг е накарал Халидей да повярва, че е убил жена си. Иначе казано, отново стигаме до фактора „X“. Като премислям фактите внимателно, струва ми се, че тази хипотеза е най-малкото възможна. Според собствения му дневник онази вечер Халидей се е прибрал вкъщи, влязъл е в трапезарията, изпил е чаша алкохол както обикновено, след това е отишъл в съседната стая, видял е бележката на масата и му е притъмняло...

Джайлс замълча и мис Марпъл кимна одобрително. След това той продължи:

— Ами ако това не е бил обикновен припадък? Ако в уискито му е имало някакъв наркотик? Следващата стъпка е съвсем ясна, нали? „X“ убива Хелън в антрето, но после я качва в спалнята и я слага на леглото — всичко изглежда като убийство от ревност... И Келвин се оказва там, когато идва в съзнание. Горкият изпитва ревност към жена си и започва да мисли, че го е направил той. Как постъпва след това? Отива при брата на жена си в другия край на града. Пеша. И това дава време на „X“ да направи следващия си фокус. Да махне трупа и да

вземе дрехите, макар че нямам никаква представа — завърши Джайлс объркано — какво е направил с трупа.

— Изненадвам се, че казваш това, Джайлс — обади се мис Марпъл. — Бих казала, че това не би представлявало особен проблем. Но, продължавай, моля те.

— „КОИ СА БИЛИ МЪЖЕТЕ В ЖИВОТА Й?“ — цитира Джайлс. — Видях това заглавие в един вестник, когато се прибирахме с влака. То ме накара да се замисля, защото всъщност това е основният въпрос, който имаме пред себе си, нали? Ако този „Х“ съществува, както сме склонни да вярваме, той трябва да е бил луд по нея. Съвсем буквално — луд.

— И е мразел баща ми — каза Гуенда. — Искал е да го накара да страда.

— Ето къде се сблъскваме с този въпрос. Ние знаем каква жена е била Хелън...

— Луда по мъжете — подсказа Гуенда.

Мис Марпъл вдигна бързо поглед, понечи да каже нещо, но се отказа.

— ...и красива — допълни Джайлс. Но нямаме никаква представа какви други мъже е имало в живота ѝ освен нейния съпруг. Може да е имало и много други.

Мис Марпъл поклати глава:

— Едва ли. Тя е била много млада, знаеш това. Но не си съвсем точен, Джайлс. Имаме известна представа за „мъжете в живота ѝ“, както се изразяваш. Най-напред този, за когото е смятала да се омъжи...

— А да, адвокатът... как му беше името?

— Уолтър Фейн — отговори мис Марпъл.

— Да, но него не можем да броим. Бил е в Малайзия или в Индия по това време.

— Сигурни ли сме? — попита мис Марпъл. — Той не е останал плантатор. Върнал се е тук и е започнал да работи във фирмата. Сега е старши съдружник.

— Може да е пристигнал тук скоро след нея! — възкликна Гуенда.

— Би могъл да го направи. Не можем да сме сигурни.

Джайлс погледна възрастната дама с любопитство.

— Как разбрахте всичко това?

Мис Марпъл се усмихна свенливо.

— Поклюкарствах малко. В магазините и по автобусните спирки. Любопитството е простено на старите дами, нали? Да, доста местни новини научих.

— Уолтър Фейн — каза Джайлс замислено. — Хелън го е отблъснала. Може би му е причинила немалко страдания. Оженил ли се е след това?

— Не — отвърна мис Марпъл. — Живее с майка си. В края на седмицата ще ходя на чай при нея.

— Знаем и за още един — каза Гуенда неочаквано. — Спомнете си за онзи, по който се била увлякла и с който имала проблеми, „неподходящия“ млад човек, както каза доктор Кенеди. Чудя се защо ли е бил неподходящ?

— Стават двама — каза Джайлс. — И двамата са имали повод да ѝ бъдат ядосани, може би са страдали... Може би първият е имал някакви психически отклонения.

— Доктор Кенеди би могъл да ни каже това — отбеляза Гуенда. — Само че ще бъде малко трудно да го попитаме. Искам да кажа, нормално е да отида и да му задавам въпроси за мащехата си, която не помня, но ще трябва да дам някакво обяснение, ако се интересувам от ранните ѝ любовни приключения. В края на краищата такъв интерес към един непознат човек е доста прекален.

— Може би има и други начини да разберем — каза мис Марпъл. — Да, мисля, че с търпение и упоритост ще се доберем до това, което ни интересува.

— Имаме две възможности — каза Джайлс.

— Можем, струва ми се, да предположим, че има и трета — възрази мис Марпъл. — Разбира се, това е само хипотеза, но развитието на събитията досега я оправдава.

Гуенда и Джайлс я изгледаха малко изненадано.

— Това е само предположение — продължи мис Марпъл като леко се изчерви. — Хелън Кенеди е заминала за Индия, за да се омъжи за младия Фейн. Наистина не е била влюбена, но той трябва да ѝ е бил симпатичен и тя сигурно е била готова да прекара живота си с него. Само че веднага щом е пристигнала, е развалила годежа и е телеграфирала на брат си да ѝ изпрати пари за връщане. А защо?

— Променила е решението си, предполагам — каза Джайлс.
Мис Марпъл и Гуенда го изгледаха с учудване.

— Но разбира се, че е променила решението си! — каза Гуенда.
— Това е повече от ясно. Въпросът е защо?

— Предполагам, че момичетата правят такива неща от време на време — отговори Джайлс неуверено.

— Само при някои обстоятелства — отбеляза мис Марпъл многозначително.

Като повечето възрастни дами, тя умееше с лекота да казва каквото желае без непременно да го изрича с точните думи.

— Може би е направил нещо... — предположи Джайлс, а Гуенда го прекъсна рязко:

— Разбира се! Друг мъж!

Тя и мис Марпъл размениха съучастнически погледи като членове на тайна организация, в която не се допускат мъже.

Гуенда добави категорично:

— На кораба! Разходки по палубата!

— Неизбежната близост! — каза мис Марпъл.

— Лунна светлина! Само че — продължи Гуенда, — трябва да е било сериозно, а не само флирт.

— О, да — потвърди мис Марпъл. — Трябва да е било сериозно.

— Ако е така — попита Джайлс, — защо не се е омъжила за него?

— Може би той не е искал — каза Гуенда бавно, после поклати глава. — Не, ако беше така, тя все пак щеше да се омъжи за Уолтър Фейн. Но, разбира се, колко съм глупава! Той е бил женен!

Тя погледна тържествуващо мис Марпъл.

— Именно — потвърди възрастната дама. — Така си го представям. Вероятно са се влюбили, може би отчаяно. Но той е бил женен мъж, с деца, сигурно е бил и почтен. Значи положението е било съвсем безнадеждно.

— Но тя вече не е можела да се омъжи за Уолтър Фейн — каза Гуенда. — Телеграфирала е на брат си и се е върнала у дома. А на кораба е срещнала баща ми. Всичко съвпада...

Тя замълча и се замисли.

— Не е била безумно влюбена в баща ми, но той я е привличал. Освен това съм съществувала и аз. И двамата са били нещастни и са се утешавали един друг. Баща ми ѝ е казал за майка ми, а тя за нейния... Да, разбира се... — Тя заразгръща дневника. — Имало е някой. Знаем, че е имало. Тя ми го каза на кораба... Някой, когото е обичала, и за когото е било невъзможно да се омъжи... Да, това е то. Хелън и баща ми са били в едно и също положение... Баща ми е трябвало да се грижи за мен, тя е решила, че може да го направи щастлив, може би си е мислела, че и тя би могла да намери щастие след време.

Гуенда замълча, кимна енергично на мис Марпъл и добави възбудено:

— Точно това е станало!

Джайлс изглеждаше раздражен.

— Гуенда, слушай, ти измисляш нещо и после решаваш, че наистина се е случило.

— Но то се е случило! Няма как иначе! И така разбираме кой всъщност е въпросният „Х“.

— Искаш да кажеш, че...

— Жененият мъж. Не знаем какъв е бил той. Може изобщо да не е бил добър човек. Може да е бил луд. Може да я е проследил дотук...

— Но според теб Хелън го е срещнала на път за Индия.

— Когато човек отиде в Индия може и да се върне, нали? Като Уолтър Фейн, например, една година след това. Не казвам, че наистина се е случило, но то е една възможност. Ти продължаваш да питаш кои са мъжете в живота ѝ. Ето, вече имаме трима — Уолтър Фейн, един младеж, чието име не знаем, и един женен мъж...

— За когото изобщо не сме сигурни, че е съществувал — заключи Джайлс.

— Ще разберем това — каза Гуенда, — нали, мис Марпъл?

— С търпение и упоритост — отвърна мис Марпъл, — ще разберем много неща. А сега да ви кажа какво направих аз. В резултат на един много ползотворен малък разговор днес в магазина за облекла разбрах, че Едит Паджит, готвачка в „Света Катерина“ по онова време, все още живее в Дилмут. Сестра ѝ е омъжена тук за един сладкар. Според мен, Гуенда, би било напълно естествено да пожелаеш да я посетиш. Тя може би ще ни каже доста неща.

— Чудесно! — отвърна Гуенда. — Дойде ми наум и още нещо. Ще направя ново завещание. Джайлс, не гледай толкова мрачно, парите си пак ще оставя на теб, но ще използвам услугите на Уолтър Фейн.

— Гуенда — каза Джайлс, — бъди внимателна.

— Да направиш завещанието си — отговори тя, — е най-естественото нещо на света. А и начинът, по който съм решила да подходя, е съвсем добър. Както и да е, аз трябва да го видя. Искам да разбера що за човек е, да преценя дали би могъл да...

Тя не довърши.

— Изненадва ме това — каза Джайлс, — че никой друг не отговори на обявата ни. Тази Едит Паджит, например...

Мис Марпъл поклати глава.

— В тези провинциални градчета хората не се решават бързо на такова нещо. Най-напред трябва добре да премислят нещата.

ГЛАВА 12

ЛИЛИ КИМБЪЛ

Лили Кимбъл разстла два вестника върху масата, за да изцеди картофите, които цвърчаха в тигана на печката. Тананикайки си монотонно популярната мелодия на деня, тя се вгледа в единия от тях.

След това спря да тананика и се провикна:

— Джим! Джим! Чуй какво има тук!

Джим Кимбъл, възрастен и мълчалив мъж, миеше чинии на мивката. За да отговори на жена си, той използва любимото си:

— А?

— Написано е тук във вестника. „Моля всички, които имат някаква информация за Хелън Спенлав Халидей, по баща Кенеди, да се обадят в кантора «Рийд и Харди», на «Саутхемптън Роуд». Сигурно става дума за оная мисиз Халидей, при която работех в „Света Катерина“. Наеха къщата от мисиз Файндейсън, тя и съпруга ѝ. Името ѝ беше Хелън... и беше сестра на доктор Кенеди, дете винаги казваше, че трябва да си извадя сливиците.

Последва кратка пауза, през която мисиз Кимбъл умело разбърка картофите в тигана. Джим Кимбъл сумтеше в кърпата, докато бършеше лицето си.

— Туй е стар вестник — продължи мисиз Кимбъл, след като видя датата. — Отпреди седмица и повече. Защо ли е тази работа? Дали пък няма да дадат нещо пари, а Джим?

Мистър Кимбъл каза едно недоверчиво:

— А!

— Може да е за завещание или нещо такова. Толкова време мина!

— А.

— Осемнайсет години и повече. Не бих се учудила... Питам се, защо ли им е да ровят толкова назад? Мислиш ли, че може да е полицията?

— К'во?

— Нали знаеш какво съм си мислила винаги? — продължи тайнствено мис Кимбъл. — Казах ти едно време, като си тръгнахме оттам. Разправяха, че е избягала с някой, ама така казват всички, като пречукат жените си. Можеш да бъдеш сигурен, че е убита. Тогава ти го казах и на теб, и на Еди, но тя не щеше и да чуе за такова нещо. Еди нямаше въображение, ама никакво. Ами дрехите, дето уж била взела? Че нали не бяха каквито трябва, сещаш ли се? Липсваха една чанта и един куфар и достатъчно дрехи, за да се напълнят, ама не тия, дето би ги взела мадам. И тогава казах на Еди: „Само майорът я е убил и я е заровил в избата“. Само че не е било в избата, защото тази Леони, бавачката-швейцарка, е видяла нещо през прозореца. Дойде с мен на кино. Нищо, че трябваше да стои при детето и да не излиза никъде. Това дете не се будеше никога, какво миличко беше, като спеше в креватчето! „И мадам никога вечер не се качва в детската стая — казах ѝ още. — Никой няма да разбере, че си излизала.“ И дойде с мен. А като се върнахме беше станала суматохата. Майорът болен и спи в другата стая, докторът дошъл и го наглежда. Тогава и попита за дрехите и всичко си беше нормално в началото. Помислих си, че е избягала с онова приятелче, дето толкова си падаше по него, а той беше женен, та Еди се молеше да не се забъркаме в някой развод... Как му беше името? Не помня. Май започваше с „М“... или с „Р“? Няма ми я паметта вече.

Мистър Кимбъл се приближи и без да обръща внимание на по-несъществените въпроси, попита дали е готова вечерята му.

— Ей сега ще изцеда картофите... чакай, ще взема друг вестник, този ще го запазя. Не може да е полицията... много време мина. Може да са адвокати и да става дума за пари. Не пише специално, но може и да е това... Ако имаше кой да попитам... Дават адрес в Лондон, само че това не ми харесва... много хора в Лондон са... Какво ще кажеш, Джим?

— А — каза мистър Кимбъл, впил гладен поглед в пържената риба и картофите.

Разговорът беше отложен за по-късно.

ГЛАВА 13

УОЛТЪР ФЕЙН

Гуенда погледна мистър Уолтър Фейн, който беше седнал от другата страна на голямото махагоново бюро.

Той беше уморен човек на около петдесет години и меките черти на лицето му не се поддаваха на описание. „От тези хора, които е малко трудно да си спомниш — помисли си Гуенда, — ако не ги познаваш от дълго време.“ Безличен човек. Когато заговори, гласът му беше провлечен и приятен. „Може би е добър адвокат“ — мислеше тя.

Гуенда огледа крадешком кабинета му — кабинет на старши съдружник на адвокатска фирма. Определено беше обзаведен старомодно — мебелите бяха овехтели, но пък направени от добър материал. Покрай, стените бяха подредени кутии със завещания и на всичките бяха написани достойни имена — Сър Джон Вейвазър-Тренч, Лейди Джесъп, Сър Артър Фоулкс, починал.

Големият прозорец, чиито стъкла бяха доста мръсни, гледаше към малък квадратен двор, ограничен от масивните стени на съседната къща от седемнадесети век. Наоколо нямаше нищо елегантно и съвременно, но нямаше и нищо потискащо. На пръв поглед кабинетът беше разхвърлян — със струпаните на купчини кутии, с хаоса на бюрото, с разкривените томове правна литература по рафта, — но всъщност в него работеше човек, който знаеше как да постигне това, което иска.

Писалката на Уолтър Фейн престана да скърца по хартията. Той се усмихна бавно и приятно.

— Мисля, че всичко е съвсем ясно, мисиз Рийд — каза той. — Много просто завещание. Кога ще дойдете да го подпишете?

Гуенда отговори, че би могла по всяко време и че не бърза.

— Купихме къща тук — каза тя. — „Хилсайд“.

— Да, дадохте ми адреса — Уолтър Фейн погледна записките си. Равният му глас никак не се промени.

— Къщата е много хубава — продължи Гуенда. — Просто я обожаваме.

— Така ли? — Уолтър Фейн се усмихна. — На морето ли е?

— Не съвсем — отвърна Гуенда. — Разбрах, че са сменили името ѝ. Била е „Света Катерина“.

Мистър Фейн свали пенснето си и почисти стъклата с копринена кърпа, загледан надолу в бюрото.

— А, да, спомних си — каза той. — Долу на „Лийхемтън роуд“.

Той изправи глава и Гуенда си помисли колко по-различни изглеждат хората, които носят очила, когато ги махнат. Очите му бяха светлосиви, странно слаби и нефокусирани.

„Те го обезличават“ — помисли си тя.

Уолтър Фейн сложи пенснето си отново.

— Вие споменахте — каза той с акуратния си служебен тон, — че сте направила завещание във връзка с брака си?

— Но в него оставих неща на свои роднини в Нова Зеландия, които след това починаха... така че реших, че е по-лесно да направя съвсем ново завещание. Особено след като смятаме да живеем тук постоянно.

Уолтър Фейн кимна.

— Да, съвсем разумно решение. Всичко е напълно ясно, мисиз Рийд. Ще подготвя документа и ако можете да дойдете вдругиден? Единадесет часа. Устройва ли ви?

— Да, напълно.

Гуенда стана и адвокатът я последва.

Малко забързано, както беше репетирала преди това, тя каза:

— Попитах специално за вас, мистър Фейн, защото мисля... струва ми се, че сте познавал майка ми.

— Така ли? — в гласа на адвокатата се появи нотка на учтиво учудване. — А как се казваше тя?

— Халидей. Мейгън Халидей. Мисля... струва ми се, че някога сте бил сгодени с нея.

Часовникът на стената тиктакаше — едно-две, едно-две, едно-две...

Гуенда изведнъж усети, че сърцето ѝ започва да бие малко по-бързо. Колко спокойно беше лицето на Уолтър Фейн! Като къща, чиито

пердета са спуснати, сякаш в нея има мъртвец. „Какви идиотски мисли те обземат, Гуенда!“

Уолтър Фейн каза с непроменен глас:

— Не. Никога не съм познавал майка ви, мисиз Рийд. Но наистина, навремето бях сгоден за съвсем кратко време за Хелън Кенеди. Впоследствие тя се омъжи за майор Халидей.

— О, извинете. Колко глупаво от моя страна. Разбрала съм напълно погрешно. Значи е ставало дума за Хелън, моята мащеха. Естествено, това е станало отдавна и нямам никакви спомени. Когато вторият брак на баща ми се е провалил, аз съм била съвсем малка. Но някой спомена, че сте били сгодени с мисиз Халидей в Индия и помислих, че е била майка ми... защото баща ми я е срещнал там.

Гуенда не говореше развълнувано, тя просто излагаше факти. Впечатлението за къщата със спуснати пердета още не я беше напуснало.

— Съжалявам — каза тя. — Предполагам, че съвсем грубо бръкнах в старата рана.

Уолтър Фейн се усмихна — отново бавната, приятна усмивка. Пердетата бяха дръпнати.

— Това беше преди цели деветнадесет или двадесет години, мисиз Рийд — каза той. — Младежките проблеми и слабости не означават толкова много след такъв период. Значи вие сте малката дъщеричка на майор Халидей? Знаете, нали, че баща ви и Хелън живяха известно време в Дилмут?

— О, да — отвърна Гуенда. — Затова и дойдохме. Разбира се, аз не си го спомнях както трябва, но когато се чудех къде да се установим в Англия, пристигнах най-напред в Дилмут, за да видя какво представлява и толкова ми хареса, че реших да останем тук и никъде другаде. И какъв късмет! Съвсем случайно купихме същата къща, в която е живял баща ми преди толкова време.

— Знам я — каза Уолтър Фейн, отново с приятната усмивка. — Не вярвам да ме помните, мисиз Рийд, но ми се струва, че някога съм ви носил на конче.

Гуенда се засмя.

— Наистина ли? Значи сте стар приятел, нали? Не мога да кажа, че ви помня, но тогава съм била само на две и половина или на три... Вие бяхте дошъл от Индия в отпуск или...

— Не, просто изоставих Индия завинаги. Отидох там, за да създам чаена плантация, но животът не ми хареса. Не ставах за плантатор. Трябваше да тръгна по стъпките на баща си и да стана обикновен прозаичен провинциален адвокат. Преди това бях взел всичките си изпити, така че започнах работа във фирмата веднага щом се върнах. — Той замълча за миг и добави: — Оттогава работя тук.

Последва още една пауза и той повтори по-тихо:

— Да, оттогава...

„Но осемнадесет години — помисли си Гуенда — не са чак толкова много време...“

След това адвокатът се оживи, ръкува се с нея и каза:

— Тъй като сме стари приятели, наистина трябва някой път да доведете съпруга си и да прием чай. Ще ви запозная с майка ми. Ще ѝ кажа да ви пише. И така, единадесет часа в четвъртък?

Гуенда излезе от кабинета и тръгна по стълбите. В ъгъла на тавана имаше голяма паяжина и в средата ѝ стоеше белезникав неподдаващ се на описание паяк. „Не прилича — помисли си Гуенда — на истински паяк. Не е като тези месести насекоми, които ловят мухи и ги ядат.“ По-скоро беше като призрак на паяк. Всъщност, като Уолтър Фейн.

Джайлс посрещна жена си на крайбрежната улица.

— Е? — подкани я той.

— По онова време е бил в Дилмут — започна Гуенда. — Върнал се е от Индия, искам да кажа. Защото ме бил носил на конче. Но не би могъл да убие когото и да било. Не е възможно. Много е мил, но е от хората, които не забелязваш. Знаеш кои — ако ги срещнеш на някое парти, няма да обърнеш внимание, когато си отидат. Стори ми се ужасяващо добросъвестен, почтен и всичко останало, страшно привързан към майка си и с много добродетели. Но от женска гледна точка, е убийствено скучен. Съвсем ясно ми е защо Хелън го е изоставила. Досещаш се, нали? Той е от хората, за които съвсем безопасно можеш да се омъжиш, но някак си не ти се иска.

— Горкият — каза Джайлс. — И предполагам, че е бил луд по нея.

— О... не знам. Не мисля така. Както и да е. Според мен той не е зловещият убиец, когото търсим. Изобщо не отговаря на представата

ми за убиец.

— А ти откъде си се научила да разпознаваш убийците, мила?

— Какво искаш да кажеш?

— Мислех си за Лизи Бордън... само че съдебните заседатели я сметнаха за невинна. И от друга страна за Уолъс. Тих човечец, когото признаха за виновен, макар и впоследствие да намалиха присъдата му при обжалването. И Армстронг, за когото всички казваха че бил толкова добър и благ. Не мисля, че убийците са от някакъв определен тип и им личи, че са такива.

— Наистина не мога да повярвам, че Уолтър Фейн...

Гуенда замълча.

— Какво има?

— Нищо.

Но тя си спомни как Уолтър Фейн бършеше очилата си и странният му, невиждащ поглед, когато стана дума за „Света Катерина“.

— Може би — каза Гуенда, — наистина е бил луд по Хелън...

ГЛАВА 14

ЕДИТ ПАДЖИТ

Гостната на мисиз Маунтфорд беше уютна. Имаше кръгла маса с покривка, няколко старомодни фотьойла и строго, но неочаквано меко канапе до стената. На рафта над камината бяха подредени порцеланови кученца и други украшения, а над него висеше цветно изображение на принцеса Елизабет. На другата стена имаше портрет на краля с морска униформа и снимка на мистър Маунтфорд заедно с група сладкари. Имаше и картина — направена с акварел и налепени мидени черупки, изобразяваща въззеленикаво море. Имаше още много неща, никое от които не би могло да претендира за някаква красота или добър вкус, но в резултат стаята изглеждаше весела и жизнерадостна — стая в която хората сядат, за да се забавляват, когато имат време.

Мисиз Маунтфорд, по баща Паджит, беше ниска, закръглена, с черна прошарена коса. Сестра ѝ, Едит Паджит, беше висока, слаба, също чернокоса, но по главата ѝ нямаше нито един бял косъм, макар че беше някъде около четиридесетте.

— Само си помисли! — каза Едит Паджит. — Малката Гуени! Извинете ме, мадам, че говоря така, но се върнах толкова години назад... Идвахте в кухнята, а бяхте такова сладко момиченце, и казвахте „ядки“, „ядки“. Искрахте сладки, разбира се, макар че не знам защо ги наричахте „ядки“. Аз винаги ви давах сладки и бяхте доволна.

Гуенда гледаше изправената фигура с червени бузи и черни очи и се мъчеше да си спомни... но не успяваше. Паметта създава доста неудобства.

— Ще ми се да можех да си спомня... — започна тя.

— О, сигурно няма да можете. Та вие бяхте едно съвсем малко котенце. На днешно време никой не иска да живее в къща, в която има деца. Не го разбирам това. Децата дават живот на дома, така мисля. Е храненето създава някои проблеми, но това е проблем на бавачката, не на самите деца, ако разбирате какво искам да кажа. Бавачките винаги

имат проблеми — хранене, обличане, грижи... хиляди неща. Помните ли Леони, мис Гуени? Извинете ме, мисиз Рийд.

— Леони? Тя ли беше моята бавачка?

— Беше швейцарка. Не говореше английски много добре и беше ужасно чувствителна. Винаги плачеше, ако Лили ѝ кажеше нещо по-така. Лили беше прислужничката. Лили Абът. Младо момиче, нахакано и малко лекомислено. Колко много си играеше с вас, мис Гуени... Играехте на криеница по стълбището...

Гуенда не може да се овладее и потрепери.

Стълбището...

Тогава тя неочаквано каза:

— Спомням си Лили. Тя сложи панделка на котката.

— Боже мой, виж какво нещо! Беше на рождения ви ден и Лили смяташе, че на всяка цена Томас трябва да е с панделка. Свали я от кутията с шоколадови бонбони и Томас поцъркля. Избяга в градината и се завря из храстите, докато не я скъса. Котките не обичат да им правиш такива неща.

— Беше с черно и бяло.

— Точно така. Горкият Том! А как ловеше мишки! Истински мишелов! — Едит Паджит млъкна и се прокашля стеснително. — Извинете ме, че говоря така, мадам, но си спомних миналото. Искате да ме попитате нещо?

— Харесва ми да ви слушам като говорите за миналото — каза Гуенда. — Точно това ме интересува. Виждате ли, отгледах ме роднини в Нова Зеландия и, разбира се, те не можеха да ми кажат нищо за баща ми, нито за втората му жена. Тя беше симпатична, нали?

— Много ви обичаше, мис Рийд. Водеше ви долу на брега или си играеше с вас в градината. Тя самата беше много млада, разбирате, нали? Беше си още момиче. Все си мислех, че ѝ харесва да си играе колкото и на самата вас. Тя, така да се каже, беше отраснала без други деца. Брат ѝ, доктор Кенеди, беше много по-възрастен от нея и винаги се е затварял с книгите си. Когато е била във ваканция, тя си е играела съвсем сама...

Мис Марпъл, седнала с гръб към стената, попита:

— А вие сте живяла в Дилмут непрекъснато, нали?

— О, да. Татко беше купил една ферма, зад възвишението, казваше се „Райлънд“. Ние нямахме братя и майка не можеше да се

грижи за нея, така че я продаде и купи малко магазинче на главната улица. Да, през целия си живот съм била тук.

— И предполагам познавате почти всички местни хора?

— Е, тогава това беше малко градче, макар че винаги е имало много курортисти. Само че повечето бяха приятни хора, които идваха всяка година, а не като сегашните шумни тълпи. Бяха все добри семейства, които винаги отсядаха в едни и същи стаи.

— Предполагам — намеси се Джайлс, — че сте познавала Хелън Кенеди преди да стане мисиз Халидей?

— Знаех за нея, така да се каже и може би съм я виждала наоколо. Но не я познавах лично преди да постъпя на работа у тях.

— И имахте добро мнение за нея? — попита мис Марпъл.

— Да, мадам, така беше — отговори Едит Паджит. В гласа ѝ имаше някакво упорство. — Каквото и да приказват хората. С мен винаги се държеше много добре. Тогава не бих повярвала, че може да направи това, което направи. Направо останах без дъх, като научих. Макар че, казвам ви, много се говореше... — Тя спря неочаквано и погледна Гуенда смутено.

— Искам да знам всичко — каза Гуенда импулсивно. — Моля ви, не мислете, че имам нещо против да чуя истината. В края на краищата, тя не ми беше истинска майка...

— Така е, мадам.

— И, виждате ли, ние много искаме да я намерим. Тя си е отишла оттук и никой не знае къде е. Не знаем къде живее сега, дори не сме сигурни дали е жива, а има причини, поради които...

Тя се поколеба и Джайлс бързо се намеси:

— От правно естество. Не знаем дали да я считаме за мъртва или не.

— О, напълно ви разбирам, сър. Съпругът на братовчедка ми изчезна през войната и имаха много проблеми. Не знаеха дали е жив... Тя преживя много тревоги. Естествено, сър, ако има нещо, с което да мога да ви помогна... та вие не сте непознати хора, нали. Мис Гуени и нейните сладки... Толкова смешно го казвахте!

— Много мило от ваша страна — каза Джайлс. — Така че, ако не възразявате, ще започна направо. Мисиз Халидей е напуснала дома си съвсем неочаквано, нали?

— Точно така, сър, и всички ние бяхме много разтревожени. Особено майорът, горкият. Той напълно рухна след това.

— Ще ви попитам направо. Имате ли представа кой е мъжът, с когото е избягала?

Едит Паджит поклати глава.

— И доктор Кенеди ме попита това, но не можах да му отговоря. И Лили не знаеше. А пък тази Леони, тя беше чужденка и съвсем нищо не можеше да каже за мисиз Халидей.

— Не сте знаела със сигурност. А имахте ли някакви предположения? Сега, след толкова много време, това вече няма да има никакво значение. Дори и предположенията ви да са напълно погрешни.

— Е, да... имахме някои подозрения... но, казвам ви, това са само подозрения. Аз самата не съм видяла нищо, но пък Лили... тя, както ви казах, беше будно момиче и имаше нещо наум... и то много преди да се случи онова... „Слушай какво ти говоря — казваше тя. — Този приятел си пада по нея. Само виж как се прехласва, когато му налива чая. А пък жена му гледа като пепелянка.“

— Разбирам. И кой беше... този „приятел“.

— Боя се, сър, че не си спомням името му. Толкова отдавна стана всичко това. Беше капитан... Исдейл?... Не... Емъри?... Не. Имам чувството, че започваше с „Е“. Или беше „Ъ“? Доста необикновено име. Но не съм се сещала за него поне от шестнадесет години. Той и жена му отсядаха в хотел „Кларънс“.

— През лятото ли идваха?

— Да, но имах чувството, че и двамата познаваха мисиз Халидей отпреди това. Идваха в къщата много често. Е, според Лили, той си падаше по Хелън.

— И жена му се е ядосвала.

— Не, сър... Но повярвайте, нито за миг не съм си помислила, че може да има нещо нередно. И досега не знам какво да мисля.

— Те... бяха ли още в хотел „Кларънс“, когато Хелън Халидей изчезна? — попита Гуенда.

— Доколкото си спомням, те си тръгнаха горе-долу по едно и също време. Ден по-рано или по-късно... няма значение, важното е, че беше достатъчно близо, за да накара хората да говорят. Но никога не съм чувала нищо определено. Дори и да е избягала с него, всичко беше

много добре потулено. Просто невероятно — мисиз Халидей да избяга така, толкова неочаквано. Хората наистина говореха, че била развейпрах, но аз самата никога не съм забелязвала такова нещо. Ако беше такава, нямаше да искам да отида с тях в Норфолк.

За миг тримата впериха погледи в нея.

— Норфолк? — попита Джайлс. — Смятали са да ходят в Норфолк?

— Да, сър. Бяха купили къща там. Мисиз Халидей ми каза за нея три седмици преди... преди да се случи това. Попита ме дали искам да отида с тях, когато се преместят и аз казах, че съм съгласна. Никога не бях излизала от Дилмут и реших, че промяната ще ми се отрази добре. Пък и харесвах семейството.

— За първи път чувам, че са купили къща в Норфолк — каза Джайлс.

— Но това е съвсем естествено, сър, защото мисиз Халидей не искаше много-много да се говори. Помоли ме да не казвам на никого и, разбира се, аз не казах. Искаше да се махне от Дилмут за известно време. Тя настояваше за това пред майора, но на него тук му харесваше. Струва ми се, че дори писа на мисиз Файн-дейсън, „Света Катерина“ беше нейна, дали не би му продала къщата. Но мисиз Халидей твърдо не искаше. Не искаше да стои повече в Дилмут. Като че ли я беше страх да остане.

Жената каза това бавно и със съвсем равен тон, но тримата слушатели отново застинаха, целите в слух.

— Смятате ли, че е искала да отиде в Норфолк заради... този мъж, чието име не можете да си спомните? — попита Джайлс.

Едит Паджит изглеждаше потресена.

— О, не, сър. Не бих и помислила такова нещо. И през ум не може да ми мине. Освен това... спомних си... джентълменът и жена му бяха някъде от Северна Англия, не от Норфолк. Мисля, че от Нортхъмбърленд^[1], не знам точно. Както и да е, те идваха тук заради мекия климат.

— Тя се боеше от нещо, нали? — попита Гуенда. — Или от някого. Мащехата ми, имам предвид.

— Спомням си, като казахте това...

— Да?

— Един ден Лили дойде в кухнята. Беше чистила прахта от стълбите и каза: „По дяволите!“ Тя понякога говореше много грубо, такава беше, трябва да ме извините.

Та, попитах я какво иска да каже, а тя ми обясни, че госпожата влязла с майора от градината във всекидневната и понеже вратата била отворена, успяла да чуе какво си говорят.

„Страх ме е от теб! — била казала мисиз Халидей. — От много време се страхувам от теб. Ти си луд. Ти не си нормален. Върви си и ме остави намира. Трябва да ме оставиш намира. Страх ме е. Мисля, че вътрешно винаги съм се страхувала от теб...“

Нещо такава била казала... разбира се, сега не мога да си спомня точните думи. Но Лили прие това много сериозно и затова, когато всичко се случи, тя...

Едит Паджит изведнъж млъкна. По лицето ѝ се изписа страх.

— Не, не исках да кажа, сигурна съм... — започна тя. — Извинете ме, мадам, но понякога не знам какво говоря.

— Моля ви, Едит, разкажете ни. За нас това е важно и трябва да го знаем. Наистина е станало много отдавна, но ние трябва да го знаем!

— Не бих могла да съм толкова сигурна... — каза безпомощно Едит.

Мис Марпъл попита:

— Какво всъщност стана? Лили повярва ли, или не?

— В главата на Лили винаги са се въртели разни работи, но никога не съм им обръщала внимание. Виждате ли, тя редовно ходеше на кино и си фантазираше разни мелодраматични неща. Вечерта, когато това се случи, тя пак беше отишла на кино. И нещо повече... взела със себе си и Леони. Това никак не беше хубаво и аз ѝ го казах. А тя вика: „Нищо няма, нали детето не остана само? Ти беше долу в кухнята, а майорът и мадам щяха скоро да се върнат, пък и Гуени никога не се буди, щом като веднъж заспи.“ Но не биваше да правят така и аз го казах на Лили. Ако ми беше казала преди това, че Леони също ще ходи — щях да се качвам от време на време в детската стая, за да наглеждам... вас, мис Гуенда... да проверявам дали всичко е наред. В кухнята нищо не се чуваше, когато вратата е затворена.

Едит Паджит замълча за малко и после продължи:

— Аз гладех нещо на масата. Не усетих как мина вечерта и изведнъж в кухнята влезе доктор Кенеди. Попита ме къде е Лили и аз му казах, че има почивен ден и е излязла, но ще се върне всеки момент. И наистина тя си дойде съвсем скоро, а докторът я заведе горе в стаята на мадам. Питал я е дали мисиз Халидей е взела със себе си някакви дрехи и какви. Лили погледнала и му казала, а после слезе долу при мен. Беше като полудяла. „Зарязала го е — вика. — Избягала е с някой и майорът е съсипан, получил е удар или нещо такова. Сигурно не му е понесло. Ама глупав човек! Трябваше отдавна да види, че ще стане.“ „Не говори така — викам й. — Откъде знаеш, че е избягала? Може да е получила телеграма от някой болен роднина.“ А тя: „Болен роднина на куково лято“. Винаги говореше простовато, както казах. „Оставила е бележка.“ Питам я: „С кой е избягала?“ А Лили казва: „Няма да е с тая божа кравичка Фейн, с овчите му очички и както ходи след нея като кутре.“ И я попитах: „Мислиш, че е с този, капитан... както там му беше името“. А тя казва: „Бас хващам, че е с него. Освен ако не е с тайнствения мъж с лъскавата кола.“ (Имахме такава една глупава шегга.) Аз й казах: „Не вярвам. Мисиз Халидей не може да направи такова нещо.“ А Лили каза: „Е, май го е направила“.

Всичко това беше в началото. Но по-късно, в нашата стая, Лили ме събуди.

— Слушай — казва. — Нещо не е както трябва.

— Какво не е както трябва? — питам.

— Това с дрехите.

— Какви ги дрънкаш? — питам, а тя ми казва:

— Слушай, Еди. Прегледах й дрехите защото докторът ме накара. Няма го един куфар и достатъчно неща колкото да се напълни, ама не са тези, които трябва.

— Какво искаш да кажеш? — питам я.

— Взела си е вечерната рокля — онази сребристо сивата, — но не си е взела коланчето и бельото, дето вървят с нея. Освен това е взела златистите обувки, а не онези със сребърните каишки. И си е взела зеления туид, а него не го носи докато не застудее, а си е оставила шарения пуловер. Взела си е и дантелените блузи, но не и костюма за тях. А пък за бельото да не говорим. Чуй какво ти казвам, Еди. Тя изобщо не е заминала. Майорът й е видял сметката.

Е, като ми каза това, съвсем се разсъних. Седнах на леглото и я попитах какви ги дрънка.

— Точно както пишеше в „Световни новини“ миналата седмица — каза Лили. — Майорът е разбрал, че шикалкави, видял ѝ е сметката и я е заровил в избата. Ти не си могла да чуеш нищо, защото е под антрето. Ето това е направил, а след това е напълнил куфара, за да си помислим, че е заминала. Само че тя е тук, заровена в избата. Оттук жива не е излязла, помни ми думата!

Аз тогава ѝ се скарах... да не говори такива ужасни неща! Ама на следващата сутрин слязох в избата, за да проверя. Само че там всичко си беше както обикновено — нищо не беше местено и никой не беше копал. Отидох при Лили и ѝ казах да не се прави на глупачка, ама тя си знаеше нейното — майорът, та майорът.

— Спомни си — вика, — че я беше страх до смърт от него. Нали я чух да му го казва.

— Само че — казах ѝ аз, — точно тук грешиш, моето момиче. Защото тогава не е говорила с майора. Малко след като ми го каза, аз погледнах през прозореца и видях, че той слиза по хълма със стиковете за голф, така че не може да е говорила с него във всекидневната. Някой друг е бил.

Думите кънтяха отчетливо в обикновената гостна.

— Бил е някой друг — каза Джайлс със стаен дъх.

---

[1] Графство в Северна Англия, граничещо с Шотландия. — Бел. пр. ↑

ГЛАВА 15

АДРЕС

Хотел „Кларънс“ беше най-старият в градчето. Фасадата му беше заоблена, с извити орнаменти и той целият излъчваше атмосферата на стария свят. В него все още посрещаха семейства, които остават на морския бряг по цял месец.

Мис Наракот, която дежуреше на рецепцията, беше пищна четиридесет и седемгодишна дама със старомодна фризура.

Внимателният ѝ поглед прецени Джайлс като един от „приятните хора“ и тя омекна. Той винаги имаше готови думи и можеше да бъде много убедителен, когато пожелаеше, така че ѝ разказа доста добра история. Хванал се на бас с жена си, че баба ѝ е отсядала в хотел „Кларънс“ преди осемнадесет години. Жена му каза, че никога не биха могли да решат спора, защото регистрите от онова време сигурно вече са изхвърлени, а той отговорил, че това са глупости. Уважавано заведение като „Кларънс“ не би изхвърлило документацията си и след сто години.

— Много добре, мистър Рийд. Точно така е. Пазим всичките си регистри. Само че предпочитаме да ги наричаме „книги за посетителите“. И знаете ли какви имена са записани в тях? Та самият крал е отсядал при нас, когато беше Уелски принц, а също и принцеса Алдемар от Холщайн-Роц — тя идваше всяка зима с придворната си дама. Гостували са ни и много известни писатели, да не говорим за мистър Доуви, портретиста.

Джайлс прояви необходимия за случая интерес и след малко пред него се появи желаният том от въпросната година.

След като най-напред му бяха показани различни имена на величия, той отвори страниците на месец август.

Да, това, което търсеше, беше там. Майор и мисиз Ситоун Ърскин, „Анстел Манър“, Дейт, Нортхъмбърленд, 27 юни — 17 август.

— Дали мога да препиша това?

— Но, разбира се, мистър Рийд. Да ви донеса лист и мастило? О, вие имате автоматична писалка. Извинете ме, трябва да се върна на рецепцията.

Тя го остави пред отворения регистър и Джайлс преписа каквото му трябваше.

Когато се върна вкъщи, завари Гуенда, наведена над някакви цветя в градината.

Тя бързо се изправи и го погледна въпросително.

— Откри ли нещо?

— Да, мисля, че трябва да е това.

— „Анстел Манър“, Дейт, Нортхъмбърленд — прочете Гуенда замислено. — Да, Едит Паджит каза, че е бил от Нортхъмбърленд. Дали още живеят там?

— Ще трябва да отидем и да проверим.

— Да, наистина. Така е най-добре. Кога ще тръгнем?

— Колкото се може по-скоро. Утре? Ще отидем с колата. Тъкмо ще разгледаш Англия по-добре.

— Ами ако вече не са живи? Или са се преместили и някой друг живее там?

Джайлс сви рамене.

— Ще се върнем и ще продължим с останалите неща, които имаме. Между другото, писах на Кенеди и го помолих да донесе писмата, които е получил от Хелън, след като е заминала... ако още ги пази, разбира се... и образец от почерка ѝ.

— Ще ми се — каза Гуенда — да можем да се свържем с тази Лили... тази, която сложи панделката на Томас...

— Колко странно... така изведнъж да си спомниш...

— Да, нали? Спомних си Томи. Беше черен на бели петна и роди три сладки котенца.

— Какво? Томас?

— Е, само името му беше Томас. Оказа се, че е Томасина. Знаеш какви са котките. А Лили... Какво ли е станало с нея? Едит Паджит не я е виждала оттогава. Не е била от тук и след събитията в „Света Катерина“ е отишла в Торки. Писала е веднъж или два пъти, но нищо повече. Едит е чула, че се е омъжила, но не знаела за кого. Ако я открием, бихме могли да научим доста повече.

— А и Леони, бавачката ти.

— Може би, но тя е била чужденка и едва ли е била съвсем наясно какво се е случило. Знаеш ли, нея изобщо не си я спомням. Не, според мен Лили ще бъде по-полезна. Тя е била наблюдателна... Джайлс, нека да пуснем още една обява. Специално за нея... името ѝ е Лили Абът.

— Да — съгласи се Джайлс. — Бихме могли да опитаме. А утре непременно ще заминем на север, за да намерим семейство Ърскин.

ГЛАВА 16

МАМИН СИН

— Долу, Хенри! — извика мисиз Фейн на астматичния пудел, чиито воднисти очи горяха от лакомия. — Още една курабийка, мис Марпъл? Докато са още топли?

— Благодаря, толкова са вкусни! Имате отлична готвачка.

— Да, Луиза не е лоша. Е, забравя като всички останали и пудингите ѝ са все еднакви, но какво да правиш? Кажете ми, как е ишиасът на Дороти Ярд напоследък? По-рано много я измъчваше. Преди всичко на нервна почва, предполагам.

Мис Марпъл побърза да съобщи подробностите за заболяването на общата им приятелка. Радваше се, че сред многобройните си близки и познати, пръснати из цялата страна, беше успяла да намери жена, която познава мисиз Фейн. Тя ѝ беше писала, че мис Марпъл в момента е в Дилмут и я беше помолила да я покани на гости.

Илиънър Фейн беше висока властна жена със стоманени сиви очи, гъста посребрена коса и по бебешки розово лице, което прикриваше факта, че у нея нямаше и следа от мекушавост.

Те обсъдиха сериозните, или въображаеми, заболявания на Дороти и преминаха към здравето на мис Марпъл, въздуха в Дилмут и лошите нрави на младежта в днешно време.

— Не са ги карали да ядат кората на хляба, когато са били малки, а само мекото — заяви мисиз Фейн. — При мен това никога не се е случвало.

— Имате повече от един син? — попита мис Марпъл.

— Трима са. Най-големият, Джералд, е в Сингапур и работи в една банка. Робърт е в армията. — Мис Фейн изсумтя. — Ожени се за католичка — каза тя натъртено. — Знаете какво означава това, нали? Всички деца ще бъдат възпитавани като католици. Не знам какво би казал баща му, ако беше жив. Според мен никак не би одобрил това. Сега почти не се виждаме с Робърт. Той възразява срещу някои от

нещата, които му говоря единствено за негово собствено добро. Вярвам, че човек трябва да е искрен и да казва каквото мисли. Женитбата му, според мен, беше голяма грешка. Може да твърди, че е щастлив, горкият... но чувствам, че нещата не са както трябва.

— А най-малкият ви син женен ли е?

Мисиз Фейн се усмихна щастливо.

— Не. Уолтър живее при мен. Той е малко деликатен... още от дете... и винаги е трябвало много да се грижа за здравето му. Ще дойде след малко. Нямам думи да ви опиша колко внимателен и грижовен син е той. Наистина, имам голям късмет с него.

— И никога ли не е мислил да се ожени? — поинтересува се мис Марпъл.

— Уолтър смята, че не би могъл да изтърпи една съвременна млада жена. Те не го привличат. Ние двамата имаме толкова много общо помежду си... Боя се, че стои вкъщи повече, отколкото трябва. Понякога вечер ми чете Текъри и играем на домино. Той наистина е домошар.

— Колко хубаво е това — каза мис Марпъл. — Отдавна ли работи във фирмата? Някой ми каза, че сте имала син, който е бил плантатор в Цейлон, но изглежда не са разбрали както трябва.

Мисиз Фейн леко се намръщи. Тя подкани гостенката си да си вземе малко кейк и обясни:

— Да, това беше отдавна, когато беше съвсем млад. Някакъв младежки импулс, предполагам. Младежите винаги искат да видят света. Но всъщност, на дъното на всичко това стоеше едно момиче. Толкова неприятности причиняват понякога момичетата!

— Да, наистина. Спомням си племенника си...

Мисиз Фейн продължи, без да обръща внимание на племенника на мис Марпъл. Беше взела думата и истински се наслаждаваше на възможността да разкаже спомените си на симпатичната приятелка на Дороти.

— Крайно неподходящо момиче. Изглежда винаги е така. О, не. Не беше актриса или нещо подобно! Сестрата на местния лекар, макар че можеше да му бъде дъщеря — беше много по-млада от него, а той горкият не знаеше как да я възпитава. Мъжете са толкова безпомощни, нали? Тя съвсем му отпусна края. Най-напред се забърка с един младеж в кантората, обикновен чиновник, и със съвсем

неудовлетворителен характер при това. Наложил се да го уволнят. Бил издавал поверителна информация. Както и да е, това момиче, Хелън Кенеди, е минавало, предполагам, за много хубаво. Аз не мислех така. Винаги съм смятала, че носи косата си малко особено. Но Уолтър, горкото момче, беше влюбен до уши в нея. А, както казах, тя беше напълно неподходяща — нямаше пари, никакви перспективи — изобщо, не беше от тези момичета, с които човек би искал да се сроди. Но какво може да направи една майка? Уолтър ѝ направи предложение и тя отказа. След това му дойде тази глупава идея да стане плантатор в Индия. Мъжът ми каза: „Нека да върви“. Но и той беше много разочарован. Очакваше с нетърпение Уолтър да започне работа във фирмата — вече беше взел всичките си изпити. Но, нямаше как. Какви неприятности създават тези млади момичета!

— О, зная! Племенникът ми...

Мисиз Фейн отново пренебрегна племенника на мис Марпъл.

— И момчето ми замина за Асам... или май беше Бангалор... не помня след толкова много години, а аз се чувствах твърде разтревожена, защото знаех, че здравето му няма да издържи. Не беше изкарал там и година, при това работите му вървяха много добре, синът ми всичко прави добре и, представете си само, тази безсрамна въртиопашка взе, че промени решението си и му писа, че е готова да се омъжи за него в края на краищата.

— Мили Боже! — поклати глава мис Марпъл.

— Събира си тя чеиза, взема си билет за кораба и какво мислите, че става по-нататък?

— Нямам представа — поклати глава мис Марпъл.

— Впуска се в любовна авантюра с един женен мъж, моля ви се. На кораба на път за Индия. Женен мъж с три деца, струва ми се. Както и да е. На пристанището я посреща Уолтър и първото нещо, което тя му казва, е, че не може да се омъжи за него! Не смятате ли, че тази постъпка е долна?

— Да, наистина. Това би могло напълно да разруши вярата на сина ви в човешката природа.

— Трябваше да му я покажа в истинската ѝ светлина, но пък и тя беше от тези жени, които могат безнаказано да правят каквото си поискат.

— Той... — поколеба се мис Марпъл — разстрои ли се от постъпката ѝ? Някои мъже биха се ядосали много от подобно нещо.

— Уолтър винаги се е владял отлично. Колкото и ядосан или разстроен да е от нещо, той никога не го показва.

Мис Марпъл я изгледа замислено. Колебливо, тя реши да опипа почвата:

— Сигурно преживява нещата наистина дълбоко? Понякога човек може да се изненада от децата. Понякога избухват точно тогава, когато си мислиш, че изобщо не ги интересува. Чувствителна природа, която не се показва, докато положението не стане наистина нетърпимо.

— Колко странно, че го казвате и вие, мис Марпъл. Помня толкова добре... Джералд и Робърт винаги бяха готови да се сбият... съвсем естествено, разбира се, за здрави момчета...

— Да, съвсем естествено.

— А милият Уолтър винаги беше тих и търпелив. Един ден Робърт, който беше палаво момче, но невнимателно, му взе самолетчето, което си беше правил усърдно със седмици — толкова му се удаваше всичко — и му го счупи. И когато влязох в стаята им, видях, че Робърт лежи на пода, а Уолтър се нахвърля върху него с ръжена, направо щеше да го усмърти. Трябваше да вложи всичките си сили, за да го отдели от Робърт. И после не спря да повтаря: „Нарочно го направи! Нарочно го направи! Ще го убия!“ Знаете ли, много се изплаших. Момчетата вземат нещата толкова навътре, нали?

— Да, наистина — каза мис Марпъл. Погледът ѝ беше замислен.

Тя се върна на предишната тема:

— Значи годежът беше развален? И какво стана с момичето?

— Тя се върна. На кораба имала нова любовна авантюра, но този път се омъжи. Беше вдовец с едно дете. Мъж, който току-що е загубил жена си, винаги става лесна плячка — горкият безпомощен човек. Та тя се омъжи за него и заживяха в една къща в другия край на града — „Света Катерина“, до болницата. Не продължи дълго, разбира се... тя го напусна след по-малко от година. Избягала е с някой друг.

— Мили Боже! — поклати глава мис Марпъл. — Колко щастливо се е отървал синът ви...

— Винаги съм му го казвала.

— И здравето ли му попречи да продължи с плантацията?

Челото на мисиз Фейн леко се сбърчи.

— Животът не беше много благосклонен към него. Той се върна тук около шест месеца след момичето.

— Сигурно е било много неприятно — каза мис Марпъл. — Щом и двамата са живели в този град...

— Уолтър беше чудесен — каза майка му. — И двамата се държахме сякаш нищо не се беше случило. Аз смятах, и тогава му го казах, че е най-добре да скъсат окончателно — в края на краищата срещите биха били тягостни и за двамата. Но Уолтър държеше да запази добри отношения. Той им ходеше на гости. Съвсем по приятелски и си играеше с детето. Между другото, доста любопитно, това дете е пораснало и се е върнало тук. Сега е голяма жена и има съпруг. Онзи ден е идвала в кантората на Уолтър, за да направи завещание. Рийд, това е името ѝ по мъж. Рийд.

— Мистър и мисиз Рийд? Познавам ги. Толкова приятни млади хора! Кой да си помисли! Значи всъщност тя е детето, което...

— Детето от първия брак. Жената починала в Индия. Горкият майор... как се казваше? Халуей? Нещо такова беше. Когато тази невестулка го изостави, той беше напълно съкрушен. Защо винаги най-лошите жени попадат на най-добрите мъже?

— А младежът, който първи се е забъркал с нея? Чиновникът в кантората на мъжа ви. Какво стана с него?

— Добре се справя сам. Собственик е на фирма за автобусни превози. „Нарцис“. Името му е Афлик и автобусите му са боядисани в яркожълто. Толкова вулгарен е светът днес!

— Афлик? — попита мис Марпъл.

— Джеки Афлик. Неприятен и пробивен човек. Винаги е бил решен да спечели. На всяка цена. Може би затова се е сприятелил с Хелън Кенеди. Докторска дъщеря и всичко останало... може би е мислел, че така ще подобри общественото си положение.

— И тази Хелън никога повече не се е връщала в Дилмут, така ли?

— Не е и слава Богу! Сигурно досега съвсем е пропаднала. Съжалявах доктор Кенеди. Вината не беше негова. Втората съпруга на баща му беше една пухкава глезла, с много години по-млада от него. Предполагам, че Хелън е наследила своенравието си от нея. Винаги съм смятала...

Мисиз Фейн млъкна.

— Ето го Уолтър — майчинското ѝ ухо беше различило някакви добре познати звуци в антрето.

Вратата се отвори и влезе Уолтър Фейн.

— Това е мис Марпъл, сине. Позвъни, моля те, за да ти донесат топъл чай.

— Не се тревожи, майко. Вече изпих една чаша.

— Разбира се, че ще прием още... и малко курабийки, Беатрис — каза тя на прислужницата, която се беше появила, за да вземе чайника.

— Да, мадам.

— Боя се, че майка ми ме глези — каза Уолтър Фейн с добродушна усмивка.

Мис Марпъл отговори учтиво и се вгледа в него.

Мил тих човек, леко потиснат и свит, като че ли се извиняваше за нещо — безцветен. Неподлежащ на описание. От онези предани мъже, на които жените не обръщат внимание и за които се омъжват само, ако тези, които наистина обичат, не са отговорили на чувствата им. Уолтър Вечното присъствие. Горкият Уолтър, на мама момчето... Малкият Уолтър Фейн, който беше нападнал брат си с ръжен и се беше опитал да го убие...

Мис Марпъл беше озадачена.

ГЛАВА 17

РИЧАРД ЪРСКИН

„Анстел Манър“ имаше мрачен вид. Къщата беше бяла, разположена пред някакви голи възвишения. Пътят се виеше през гъсти шубраци.

— Защо изобщо дойдохме? — попита Джайлс. — Какво можем да им кажем?

— Нали намислихме?

— Да. Донякъде. Добре, че зетят на лелята на сестрата на братовчедката на мис Марпъл, или каквото там беше, живее наблизко. Но едно е да посетиш някой ей така, от учтивост, а съвсем друго — да разпитваш за старите любовни приключения на домакина.

— И то след толкова години. Навярно не я помни.

— Може би. Може изобщо да не е имало любов.

— Джайлс, на глупаци ли се правим?

— Не знам. Понякога ми се струва, че е така. Не знам защо се занимаваме с всичко това. Какво значение има то сега?

— След толкова много време... Да, знам. И мис Марпъл и доктор Кенеди казаха да оставим всичко на мира. Защо не ги послушахме, Джайлс? Кое ни кара да продължаваме? Дали не е тя?

— Тя?

— Хелън. Затова ли я помня? Нима детските ми спомени са единствената ѝ връзка с този свят... с истината? Нима Хелън ме използва, използва и двама ни, за да излезе истината на бял свят?

— Искаш да кажеш, че понеже е умряла от насилствена смърт...

— Да. Хората казват... и в книгите пише, че те... не могат да намерят покой докато не...

— Гуенда, мисля, че фантазираш.

— Може би. Но нищо. Сега можем да избираме. Това е най-обикновено посещение. Няма нужда да бъде нищо друго, освен ако не решим.

Джайлс поклати глава.

— Ще продължим. Не можем да спрем сега.

— Да, прав си. Но въпреки всичко, се чувствам уплашена...

— Търсите къща, така ли? — попита майор Ърскин.

Той предложи на Гуенда поднос със сандвичи. Тя взе един и погледна домакина. Майорът беше нисък човек, може би към метър и седемдесет. Косата му беше посивяла, а очите му бяха уморени и доста замислени. Гласът му беше плътен и леко провлачен. У него нямаше нищо забележително, но Гуенда си помисли, че той определено беше привлекателен... Далеч не изглеждаше така добре като Уолтър Фейн, но докато повечето жени биха отминали Фейн, без дори да го погледнат, при Ърскин това не би могло да се случи. Фейн беше безличен. Въпреки че беше тих, Ърскин беше личност. Говореше нормално за обикновени неща, но у него имаше нещо — това нещо, което жените веднага разпознават и на което реагират чисто по женски. Почти несъзнателно Гуенда приглади полата си, оправи една къдрица и скришом докосна с червило устните си. Гуенда беше съвсем сигурна, че преди деветнадесет години Хелън Кенеди би могла да се влюби в този мъж.

Тя вдигна глава, забеляза че домакинята я гледа и неволно се изчерви. Мисиз Ърскин разговаряше с Джайлс, но гледаше Гуенда и в очите ѝ имаше подозрителност и враждебност. Джанет Ърскин беше висока жена. Гласът ѝ беше плътен, почти като на мъж. Телосложението ѝ беше атлетично. Носеше добре скроена пола от туид с дълбоки джобове. Изглеждаше по-възрастна от мъжа си, но Гуенда реши, че може и да не е така. Лицето ѝ беше леко отпуснато. „Нещастна, алчна жена — помисли си Гуенда. — Обзалагам се, че прави живота му ад.“

— Да търсиш къща се оказва много трудна работа — продължи тя разговора. — Рекламите на посредниците винаги са хвалебствени, но когато видиш за какво става дума, можеш да се отчаеш.

— Мислите да се установите някъде наоколо?

— Е, това е едно от местата, които имахме предвид. Знаете ли... защото е близо до Адриановата стена^[1]. Джайлс много я харесва. Може да ви се стори странно, но за нас е все едно къде ще отидем да живеем. Отраснала съм в Нова Зеландия и тук нищо не ме свързва с никое определено място. А Джайлс е прекарвал различни периоди от

живота си при различни свои лели, така че също няма предпочитания. Само не искаме да сме близо до Лондон. Желанието ни е да живеем в истинската провинция.

Ърскин се усмихна.

— Тук наоколо е истинска провинция. Напълно е изолирано. Съседите ни са малко и са на голямо разстояние.

На Гуенда ѝ се стори, че в приятния му глас долавя мрачни нотки. За миг си представи усамотения му живот — късите сиви зимни дни, вятърът, свирещ в комините, спуснатите пердета... и затворен в къщи... затворен при тази жена с алчни и нещастни очи... и съседите — малко и далеч.

После видението изчезна. Отново дойде лятото с отворените към градината прозорци, с аромата на розите и звуците на живота.

— Тази къща е стара, нали? — попита тя. Ърскин кимна.

— От времето на кралица Ана. Предците ми живеят тук от близо триста години.

— Хубава е. Сигурно се гордеете с нея.

— Доста позападна. Данъците ми пречат да я поддържам както трябва, но сега, когато децата се разпиляха, най-тежкото време мина.

— Колко деца имате?

— Две момчета. Едното е в армията, другото учи в Оксфорд. Ще работи в някакво издателство.

Погледът му се плъзна към рафта над камината и Гуенда го проследи. Там имаше фотография на две момчета — вероятно на осемнадесет и деветнадесет — направена преди няколко години. Върху лицето на бащата се четяха гордост и обич.

— Добри момчета са — каза той. — Макар че го казвам аз.

— Изглеждат много добре — отбеляза Гуенда.

— Да — добави Ърскин в отговор на питащия поглед на гостенката си, — мисля че си струва. Да правиш жертви за децата си, искам да кажа.

— Предполагам, че често се налага човек да дава много... — каза Гуенда.

— Понякога много, наистина...

Тя отново долови мрачните нотки, но се намеси мисиз Ърскин с нейния плътен, заповеднически глас:

— Значи търсите къща някъде наоколо? Боя се, че не знам да има нищо подходящо.

„И да знаеше, нямаше да ни кажеш — помисли си Гуенда малко злобничко. — Тази глупава жена май наистина ревнува. Ревнува, защото разговарям със съпруга ѝ и защото съм млада и хубава!“

— Зависи дали бързате — каза мистър Ърскин.

— Не, всъщност изобщо не бързаме — каза Джайлс весело. — Искаме да намерим нещо, което наистина да ни хареса. В момента живеем в една къща в Дилмут. На южното крайбрежие.

Майор Ърскин извърна глава. После стана и отиде да донесе кутия цигари от масата до прозореца.

— Дилмут — каза мисиз Ърскин.

Гласът ѝ беше безизразен. Очите ѝ бяха приковани в тила на мъжа ѝ.

— Приятно малко градче — отбеляза Джайлс. — Били ли сте някога в него?

Последва кратка пауза и после мисиз Ърскин каза със същия безизразен глас:

— Прекарахме няколко седмици там едно лято преди много години. Не ни хареса особено. Човек много се отпуска на онзи климат.

— Да — каза Гуенда. — И ние смятаме така. Търсим по-здравословен въздух.

Ърскин се върна с цигарите и поднесе кутията на Гуенда.

— Ще се уверите, че мястото тук е точно такава — каза той и в гласа му отново имаше нещо мрачно.

Гуенда го погледна, докато той ѝ подаваше огънче за цигарата.

— Помните ли добре Дилмут — попита тя непряко.

Устните му се присвиха сякаш изпита остра болка.

— Доста добре, струва ми се — отвърна той уклончиво. — Бяхме отседнали в... „Роял Джордж“, не... в „Кларънс“.

— О, да! Това е старомодният хотел. Нашата къща е съвсем близо до него. Казва се „Хилсайд“, но по-рано е била Света... Света... Мери ли беше, Джайлс?

— „Света Катерина“.

Този път реакцията не можеше да бъде сгрешена. Ърскин рязко извърна глава, а чашата в ръцете на жена му започна да потраква върху чинийката.

— Може би — каза домакинята — ще искате да разгледате градината?

— О, да, с удоволствие.

Излязоха през френските прозорци. Беше грижливо поддържана градина с много цветя, добре маркирани пътеки и жив плет. Доколкото Гуенда успя да разбере, за нея се грижеше преди всичко майор Ърскин. Когато ѝ говореше за рози и за цъфтящи храсти, помръкналото му тъжно лице се оживяваше. Явно обичаше градинарството.

Когато най-накрая се сбогуваха и се качиха в колата, Джайлс попита колебливо:

— Пусна ли я?

Гуенда кимна.

— До втория розов храст.

Тя погледна надолу и разсеяно попила безименния си пръст.

— Ами ако не я намерим?

— Нищо. Това не е истинската ми венчална халка. Не бих рискувала с нея.

— Радвам се да го чуя.

— Имам особени чувства към тази халка. Помниш ли какво ми каза, когато я сложи на пръста ми? Зелен смарагд, защото съм била интригуваща малка зеленоока котка.

— Може би — каза Джайлс с безразличие — нашите специфични ласки могат да се сторят странни на някой от поколението на мис Марпъл.

— Какво ли прави сега милата старица? Може би седи на слънце на крайбрежната улица.

— Нещо е намислила. Доколкото я познавам. Мушка се тук, любопитства там или задава по някой и друг въпрос. Надявам се да не прекали с питането някой ден.

— Но това е съвсем естествено за една възрастна жена. Не бие така на очи, както ако го правехме ние.

Лицето на Джайлс отново се изопна.

— Ето затова не ми харесва... — избухна той. — Не искам ти да го правиш. Не мога да понасям чувството, че си седя в къщи и те изпращам да вършиш черната работа.

Гуенда прокара пръст по разтревоженото му лице.

— Знам, скъпи. Знам. Но трябва да признаеш, че нещата са малко особени. Доста нахално е да разпитваш един мъж за миналите му любовни приключения, но ако една жена е умна, това нахалство може да ѝ бъде простено. А аз смятам да бъда умна.

— Знам, че си умна. Но ако този, когото търсим, наистина е Ърскин...

Гуенда го прекъсна веднага:

— Не може да е Ърскин.

— Искаш да кажеш, че сме попаднали на погрешна следа?

— Не съвсем. Според мен наистина е бил влюбен в Хелън, но той е добър, Джайлс... Той е ужасно добър. Не е от удушвачите...

— Ти нямаш особено голям опит с удушвачите, нали, Гуенда?

— Нямам. Но пък имам женски инстинкт.

— Боя се, че точно това казват много често и жертвите на подобни хора. Не, Гуенда, шегата настрана. Моля те, бъди внимателна.

Разбира се. Изпитвам съжаление към горкия човек с тази съпруга-дракон. Обзалагам се, че животът му е ад.

— Тя е... странна жена. Някак си доста ме притеснява.

— Зловеща е. Видя ли как ме гледаше през цялото време?

— Само се надявам всичко да мине добре.

Планът беше приведен в изпълнение на следващата сутрин.

Джайлс, който се чувстваше, както сам се изрази, като таен детектив работещ по бракоразводно дело, зае позиция, от която се виждаше портата на „Анстел Манър“. Към единадесет и тридесет той каза на Гуенда, че всичко е наред. Мисиз Ърскин беше тръгнала с малкия „Остин“, по всяка вероятност към пазарното градче, което се намираще на три мили. Можеха да действат.

Гуенда спря колата пред входната врата и позвъни. Попита за мисиз Ърскин и ѝ отговориха, че е излязла. Попита за майора. Казаха ѝ, че е в градината. Когато Гуенда се приближи, той се изправи до цветната леха, над която се беше навел.

— Толкова съжалявам, че ви безпокоя — каза му тя, — но ми се струва, че вчера загубих халката си някъде тук. Знам, че беше у мен, когато излязохме от гостната... Доста ми е голяма. Не искам да я изгубя, защото това е венчалната ми халка.

Издирването започна веднага. Гуенда се помъчи да си припомни откъде е минала вчера, край кои храсти е спирала и кои цветя е докосвала. Най-накрая халката се намери до едни рози. Гуенда не спести думите си на облекчение, че я е намерила.

— Мога ли да ви предложа нещо за пиене, мисиз Рийд? Бира, чаша шери? Или може би предпочитате кафе или нещо друго?

— Не, не искам нищо, благодаря. Само една цигара... благодаря. Тя седна на една пейка и Ърскин се настани до нея.

Известно време пушиха без да говорят. Сърцето на Гуенда биеше доста учестено. Нямаше как. Трябваше да започне.

— Искам да ви попитам нещо — каза тя. — Може би ще си помислите, че е много нахално от моя страна, но ужасно искам да знам отговора. Вие сте единственият човек, който би могъл да ми го даде. Струва ми се, че някога сте бил влюбен в мащехата ми?

Той се обърна към нея изумен.

— Мащехата ви?

— Да, Хелън Кенеди. По-късно е станала Хелън Халидей.

— Разбирам.

Мъжът до нея притихна. Очите му гледаха напред към огряната от слънцето градина, но като че ли не виждаха. Цигарата тлееше между пръстите му. Колкото и притихнал да беше, Гуенда чувстваше вълнението му. След малко ръката му докосна нейната.

— Предполагам някакви писма — каза Ърскин, сякаш отговаряше на въпрос, който си беше задал сам.

Гуенда не отвърна нищо.

— Никога не съм й писал много... две, може би три писма всичко на всичко. Тя каза, че ги е изгорила... но изглежда жените никога не унищожават писмата, нали? И са попаднали във вашите ръце. А сега искате да знаете...

— Искам да знам повече. Аз... бях много привързана към нея... макар че тогава бях толкова малка... когато тя си отиде...

— Отиде си?

— Не знаехте ли?

Очите му, искрени и изненадани, срещнаха нейните.

— Не съм чувал нищо за нея от... от онова лято в Дилмут.

— Значи не знаете къде е сега?

— Как мога да знам? Това беше преди толкова години... Години. Сега всичко е свършило. Забравено.

— Забравено?

Той се усмихна горчиво.

— Не, може би не съвсем. Вие сте много проникателна, мисиз Рийд. Но кажете ми за нея... тя е жива, нали?

Внезапно се надигна студен вятър, който ги накара да потреперят.

— Не знам дали е жива или умряла — каза Гуенда. — Не знам нищо за нея. Помислих си, че може би вие ще ми кажете нещо.

Той поклати глава, а тя продължи:

— Виждате ли, онова лято тя е заминала от Дилмут. Една вечер, съвсем неочаквано, без да каже на никого. И повече не се е върнала.

— И решихте, че може да съм чул нещо?

— Да.

Той поклати глава.

— Не. Нито дума. Но сигурно брат й, той беше лекар, още живее в Дилмут? Би трябвало да знае... Или е починал?

— Не, той е жив. Но не знае нищо. Виждате ли, всички са смятали, че е заминала... с някого.

Той се обърна към нея и я погледна. Дълбоки, тъжни очи.

— И са помислили, че е заминала с мен?

— Това е било една възможност.

— Възможност? Не мисля така. Никога не е било. Или сме били глупци? Съвестни глупци, пропуснали шанса си да бъдат щастливи?

Гуенда не каза нищо. Ърскин отново се обърна към нея и я погледна.

— Може би е по-добре да чуете всичко, макар че няма кой знае какво. Но не искам да имате погрешна представа за Хелън. Срецнахме се на кораба на път за Индия. Едно от моите деца се разболя и жена ми щеше да пътува малко по-късно. Хелън отиваше да се омъжи в някакъв град, не помня кой. Не обичаше онзи мъж. Беше стар приятел, добър и мил, а тя искаше да се махне от дома си, където не се чувстваше щастлива. Влюбихме се.

Той замълча.

— Такова признание винаги звучи доста банално. Но това не беше... искам това да бъде съвсем ясно... обикновено корабно

приключение. Беше сериозно. И двамата бяхме... сломени, а не можехме да направим нищо. Не можех да изоставя Джанет и децата. Хелън беше съгласна с това. Ако беше само жена ми... но трябваше да мисля и за момчетата. Решихме да си кажем сбогом, да се опитаме да забравим.

Той се засмя — кратко и безрадостно.

— Да забравя? Никога няма да забравя нито за миг. Животът ми беше ад. Не можех да престана да мисля за Хелън... Е, тя не се омъжи за онзи, при когото отиваше. Просто не можа да го направи след всичко, което се случи. После се върна в Англия и предполагам, че на кораба е срещнала другия, предполагам баща ви. Писа ми някъде месец след това, за да ми каже какво е направила. Той бил много нещастен заради смъртта на жена си и имал малко дете. Тя мислеше, че може да го направи щастлив и че това е най-доброто, което би могла да измисли. Писа ми от Дилмут. След около осем месеца баща ми почина, аз изпратих документите си и се върнах в Англия. Дойдох да живея в тази къща. Трябваша ни няколко седмици, докато можем да се нанесем и жена ми предложи да останем известно време в Дилмут. Някакви нейни познати й казали, че е хубаво и спокойно място. Разбира се, тя не знаеше за Хелън. Можете ли да си представите изкушението? Да я видя отново! Да видя какъв е мъжът, с когото е свързала живота си.

Ърскин отново направи пауза и продължи:

— Отидохме в Дилмут и отседнахме в хотел „Кларънс“. Това беше грешка. Да срещна Хелън отново за мен се оказа истински ад... Тя изглеждаше щастлива... няхах представа дали все още помни или не... Може би го беше преодоляла. Жена ми, струва ми се, подозираше нещо. Тя беше много ревнива... винаги е била. Е, това е всичко — добави той забързано. Тръгнахме си от Дилмут...

— На седемнадесети август — каза Гуенда.

— Това ли е датата? Може би. Не помня точно.

— Било е събота.

— Да, права сте. Спомням си как Джанет се безпокоеше, че може би влаковете ще са пълни през този ден и че не е подходящ за дълго пътуване. Но не беше така...

— Майор Ърскин, моля ви, опитайте се да си спомните, кога за последен път видяхте мащехата ми?

Той се усмихна уморено.

— Няма нужда да се опитвам кой знае колко. Видях я вечерта преди да отпътуваме. На брега. Отидох там да се разходя след вечеря и я срещнах. Нямаше никой друг. Качих се с нея до къщата. Минахме през градината...

— По кое време стана това?

— Не знам... може би беше девет часът.

— И се сбогувахте?

— И се сбогувахме — той се засмя отново. — Не, не беше такова сбогуване, за каквото си мислите... беше кратко и почти грубо. Тя каза: „Моля те, сега си върви. Върви си бързо. Предпочитам да не...“ Тя млъкна, а аз... просто си тръгнах.

— Върнахте се в хотела?

— Да. Най-накрая стигнах до хотела, но преди това се разхождах дълго извън града.

— Не е лесно да се възстановят датите — каза Гуенда, — но мисля, че същата вечер тя си е отишла и никога повече не се е върнала.

— Разбирам. И когато с жена ми сме тръгнали на следващата сутрин, се е пуснал слух, че Хелън е избягала с мен. Какви неща им хрумват на хората!

— Значи — попита Гуенда направо, — тя не е избягала с вас?

— Боже мили, не! Никога не е ставало дума за такова нещо.

— Тогава, защо според вас е заминала?

Ърскин се намръщи. Изглеждаше заинтригуван.

— Разбирам ви — каза той, — но наистина не знам. Тя... не остави ли някакво обяснение?

Гуенда се замисли и изрази на глас собственото си убеждение:

— Според мен не е оставила нищо. Мислите ли, че би могла да тръгне с някой друг?

— Не, разбира се, че не.

— Изглежда сте сигурен в това?

— Сигурен съм.

— Тогава защо е тръгнала?

— Ако е станало така неочаквано, както казвате, имам само едно обяснение... искала е да избяга от мен.

— Да избяга от вас?

— Да. Може би се е страхувала, че ще се опитам да я видя отново, че ще я измъчвам. Може би е забелязала, че още бях... луд по нея. Да, сигурно това е било.

— Но то не обяснява защо после не се е върнала — отбеляза Гуенда. — Кажете ми, Хелън нищо ли не ви каза за баща ми? Че се тревожи за него? Или че се страхува от него? Нещо подобно?

— Да се страхува от него? Защо? О, разбирам. Мислите, че може да е ревнувал. Той ревнив човек ли беше?

— Не зная. Починал е, когато съм била малка.

— Разбирам. Не, като се замисля, той винаги беше нормален и приятен. Беше привързан към Хелън... гордееше се с нея. Нищо повече. Не, по-скоро аз я ревнувах от него.

— И ви се сториха щастливи заедно?

— Да, наистина. Радвах се за тях... и в същото време ме болеше заради това... Не, Хелън никога не ми е говорила за него. Както казах, ние почти не можахме да останем сами, да разговаряме. Но сега, след като го казахте, струва ми се, че Хелън беше разтревожена...

— Разтревожена?

— Да. Помислих си, че може да е заради жена ми... — той замълча. — Не, имаше нещо друго.

Ърскин отново погледна Гуенда и продължи:

— Дали се е страхувала от съпруга си? Дали той я е ревнувал от други мъже?

— Не смятате ли, че е било така.

— Ревността е странно нещо. Понякога тя може да се прикрие така, че въобще да не подозирате съществуването ѝ. — Той потрепери. — Но може да бъде страшна... много страшна.

— Бих искала да знам още едно нещо... — Гуенда млъкна.

По алеята беше дошла кола. Майор Ърскин каза:

— А, жена ми се връща от пазар.

Само за миг той се преобрази. Започна да говори отпуснато, но хладно, лицето му стана безизразно. Лекото треперене издаваше нервността му.

Мисиз Ърскин заобиколи ъгъла на къщата и тръгна към тях.

Мъжът ѝ се спусна към нея.

— Мисиз Рийд е загубила пръстена си вчера — обясни той.

— Така ли? — каза рязко мисиз Ърскин.

— Добро утро — поздрави Гуенда. — Да, за щастие го намерих.

— Това е много хубаво.

— О, да! Ужасно щеше да е, ако го бях изгубила. Е, трябва да тръгвам.

Мисиз Ърскин не каза нищо, а мъжът и предложи:

— Ще ви изпратя до колата.

Той тръгна след Гуенда по верандата, но резкият глас на жена му го спря:

— Ричард! Помоли мисиз Рийд да те извини, но има много важен телефонен разговор, който не можеш да...

— О, не се тревожете — каза Гуенда веднага. — Няма нужда да ме изпращате.

Тя бързо заобиколи къщата и изтича до колата.

Там спря. Мисиз Ърскин беше паркирала така, че Гуенда не беше сигурна дали ще може да мине покрай колата ѝ по алеята. Тя се поколеба и после бавно се върна на терасата.

Малко преди френските прозорци спря като закована. Гласът на мисиз Ърскин — плътен и кълтящ — достигаше съвсем ясно до ушите ѝ:

— Не ме интересува какво ще ми кажеш! Ти си го направил нарочно! Още вчера! Уговорил си се с това момиче да дойде, докато ме няма! Винаги едно и също! Щом видиш някоя хубавица! Няма да търпя това, казвам ти! Няма да го търпя!

Гласът на Ърскин — тих и почти отчаян — я прекъсна:

— Джанет, понякога наистина ми се струва, че си побъркана.

— Не аз съм побърканата, а ти! Не можеш да оставиш жените на мира!

— Знаеш, че не е истина, Джанет.

— Истина е! Открай време си беше такъв! Да не би да ми кажеш, че не си имал нищо общо с онази русокоса красавица Халидей тогава в Дилмут, откъдето пристига и тази?

— Никога ли не забравяш? Защо трябва непрекъснато да ми натякваш за такива неща? Просто обезумяваш и се нахвърляш върху мен за...

— Не аз, а ти! Ти ме караш да страдам! И няма да го търпя, казвам ти! Няма! Да си уреждаш срещи! Да ми се подиграваш зад

гърба! Пет пари не даваш за мен, никога не си се интересувал! Ще се самоубия. Ще се хвърля от някоя скала! Не искам да живея!

— Джанет! Джанет! За Бога...

Плътният глас трепереше. Чу се отчаяно ридание.

Гуенда отново заобиколи къщата, този път на пръсти. Поколеба се за момент и после натисна звънеца на пътната врата.

— Дали има някой — попита тя, — който би могъл да отмести тази кола. Не мога да изляза.

Прислужникът влезе в къщата и след малко от това, което някога е било конюшня, излезе човек. Той докосна козирката на фуражката си, качи се в колата и я вкара в гаража. Гуенда седна зад кормилото и бързо подкара към хотела, където я очакваше Джайлс.

— Колко се забави — посрещна я той. — Научи ли нещо?

— Да, мисля, че знам всичко. Доста прочувствена история. Изглежда е бил безумно влюбен в Хелън.

Тя му разказа какво беше станало.

— Наистина си мисля — завърши Гуенда, — че мисиз Ърскин е малко побъркана. Говореше като луда. Сега разбирам какво е имал предвид, когато говореше за ревност. Трябва да е ужасно да се чувстваш така. Както и да е, сега знаем, че Хелън не е тръгнала с Ърскин и че той не знае нищо за смъртта ѝ. Когато си е тръгнал онази вечер, тя е била жива и здрава.

— Да — отвърна Джайлс. — Така казва той.

Гуенда го погледна с възмущение.

— Така — повтори Джайлс мрачно — казва той.

---

[1] Отбранително съоръжение построено в Северна Англия от римския император Адриан. — Бел. пр. ↑

ГЛАВА 18

ПЛЕВЕЛИ

Мис Марпъл се наведе в края на терасата и се справи с едни нахални плевели. Това беше само малка победа, защото под повърхността, както винаги, те владееха положението напълно. Но поне временно делфиниумите щяха да получат избавление.

Мисиз Кокър се показва на прозореца на всекидневната.

— Извинете ме, мадам, но е дошъл доктор Кенеди. Пита колко ще се бавят мистър и мисиз Рийд. Казах му, че не мога да преценя точно и че вие може би знаете. Да го поканя ли да дойде?

— Да, моля, мисиз Кокър.

Мисиз Кокър се появи след малко с доктор Кенеди. Мис Марпъл се представи доста енергично.

— ...и се уговорих с милата Гуенда, докато ги няма, да намина и да пооплевя градината. Знаете, струва ми се, че градинарят Фостър им е натрапен. Идва два пъти седмично, пие прекалено много чай и страшно много приказва, а, доколкото виждам, никаква работа не върши.

— Да — каза доктор Кенеди разсеяно, — всички са еднакви.

Мис Марпъл го погледна изпитателно. Беше по-възрастен, отколкото си го беше представяла след описанието на Гуенда и Джайлс. „Преждевременно остарял“ — помисли си тя. Освен това, той изглеждаше притеснен и тъжен. Стоеше пред нея и пръстите му попипваха продълговатата войнствена челюст.

— Заминали са — каза той. — Знаете ли за колко време?

— О, не за дълго. Отидоха да видят някакви приятели в Северна Англия. Според мен младите хора са доста неспокойни, непрекъснато трябва да ходят насам-натам.

— Да — съгласи се доктор Кенеди, — и аз мисля така.

Той замълча и после каза нерешително:

— Джайлс Рийд ме помоли да му предам едни неща... писма, ако успея да ги намеря...

Той се поколеба и мис Марпъл тихо попита:

— Писмата на сестра ви?

Той ѝ хвърли бърз преценяващ поглед.

— Значи знаете, така ли? Роднина ли сте им?

— Само приятелка — отговори мис Марпъл. — Съветвам ги доколкото мога. Но хората рядко се вслушват в съветите... Жалко, че е така, но какво можем да направим?

— И какво ги посъветвахте? — попита диктор Кенеди с любопитство.

— Да оставят смъртта на спокойствие — отговори твърдо мис Марпъл.

Доктор Кенеди седна на един неудобен градински стол.

— Добре казано. Гуени ми харесва. Беше толкова хубаво малко дете. И трябва да кажа, че се е превърнала в хубава млада жена. Боя се, че може да има неприятности.

— Има толкова видове неприятности — каза мис Марпъл.

— Моля? А, да... наистина. — Той въздъхна.

— Джайлс Рийд ми писа и ме помоли да му дам писмата на сестра ми — тези, които получих, след като тя замина. Също и образец от почерка ѝ. — Той я стрелна с поглед. — Разбирате ли какво означава това?

Мис Марпъл кимна:

— Мисля, че да.

— Изглежда смятат думите на Келвин Халидей, че е удушил жена си, нито повече, нито по-малко, за истина. Че писмата, които Хелън ми написа след заминаването си, са фалшиви и че тя е мъртва.

Мис Марпъл попита внимателно:

— А самият вие вече не сте много сигурен какво точно е станало?

— Бях тук по онова време — Кенеди все още гледаше пред себе си. — Всичко изглеждаше съвсем ясно. Келвин явно си въобразяваше. Не намерихме тялото ѝ, липсваха дрехите, какво друго мога да мисля?

— И преди това сестра ви е била... — мис Марпъл се изкашля деликатно — силно заинтересувана от някакъв джентълмен?

Доктор Кенеди я погледна. В очите му имаше силна болка.

— Обичах сестра си — каза той, — но трябва да призная, че около нея винаги се навъртаха мъже. Има жени, които просто така са

устроени — не могат иначе.

— Тогава за вас всичко е било съвсем ясно — каза мис Марпъл, — но сега сякаш не е чак толкова. Защо?

— Защото — каза Кенеди прямо — ми се струва невероятно, че Хелън, ако още е жива, толкова години не ми се е обадила. Също така, ако е починала, не по-малко странно е, че не са ми съобщили. Е...

Той стана и извади от джоба си един пакет.

— Само това мога да направя. Първото писмо на Хелън изглежда се е загубило. Не можах да го открия никъде, но съм запазил второто — с адреса на пощата. А тук, за сравнение, е единственото нещо, писано от Хелън, което успях да намеря. Списък на семена и луковици за засаждане, поръчани за доставка. Почерците ми изглеждат еднакви, но аз не съм експерт. Ще ги оставя на Джайлс и Гуенда. Предполагам, че няма смисъл да им ги изпращам там, където са.

— О, не. Сигурно ще си дойдат утре... или вдругиден.

Докторът кимна. Той стана и огледа терасата с блуждаещ поглед.

— Знаете ли какво ме тревожи? — попита той неочаквано. — Ако Келвин Халидей наистина е убил жена си, трябва да е скрил трупа или по някакъв начин да се е отървал от него. А това означава, не знам какво друго би могло да означава, че всичко, което ми разказа, е било хитро скроена история — че е приготвил куфара с дрехите предварително, за да ни заблуди, че е уредил по някакъв начин да получим писмата от чужбина... означава, в края на краищата, че това е било едно хладнокръвно умишлено убийство. Гуени беше мило дете. За нея е лошо баща ѝ да е бил параноик, но е десет пъти по-лошо да е бил хладнокръвен убиец.

Доктор Кенеди се обърна, за да си тръгне, но го спря един неочакван въпрос на мис Марпъл:

— От кого се страхуваше сестра ви, доктор Кенеди?

Той отново се обърна към нея и я изгледа втренчено.

— Да се е страхувала? От никого, доколкото знам.

— Чудех се... Моля да ме извините, ако задавам неделикатни въпроси... но е имало някакъв младеж, нали? Искам да кажа, била е увлечена, когато е била много млада. Казвал се е Аплик, ако не се лъжа.

— О, това ли? Глупава история. Повечето момичета преминават през подобни неща, в младежките си години. Неприятен млад човек,

непостоянен... и, разбира се, изобщо не беше от нейната среда. После той си имаше проблеми тук.

— Чудех се, дали не би могъл да стане отмъстителен?

Доктор Кенеди се засмя скептично.

— Не, не мисля, че е било толкова дълбоко. Както и да е, той се забърка в някакви неприятности и се наложи да напусне града завинаги.

— Какви неприятности?

— Не, нищо криминално. Обикновена недискретност. Раздрънкар се е за делата на работодателя си.

— Той работеше при мистър Уолтър Фейн, нали?

Доктор Кенеди я изглежда изненадано.

— Да, да. Сега си спомням, че работеше при „Фейн и Уочмън“. Не беше правоспособен адвокат, само най-обикновен чиновник.

„Най-обикновен чиновник“ — замисли се мис Марпъл, когато доктор Кенеди си тръгна, и отново се наведе над плевелите...

ГЛАВА 19

МИСТЪР КИМБЪЛ ГОВОРИ

— Не знам какво да правя — каза мисиз Кимбъл. Мъжът ѝ, принуден да проговори заради току-що откритото от него безобразие, нито повече, нито по-малко, протегна напред чашата си и каза ядосано:

— Как, по дяволите, я мислиш тая работа, Лили? Та тук няма захар!

Мисиз Кимбъл бързо поправи пропуската и продължи да разсъждава върху своята тема:

— Мисля си за тази обява — каза тя. — Пише го черно на бяло: „Лили Абът“. И „бивша домашна прислужница в дом «Света Катерина», Дилмут“. Ами че това съм аз!

— А — съгласи се мистър Кимбъл.

— След всичките тия години... странно е, нали, Джим?

— А — каза мистър Кимбъл.

— Е, какво да правя, Джим?

— Нищо.

— Ами ако има пари в тая работа?

Чу се бълбукащ звук и мистър Кимбъл пресуши чашата си, за да се подкрепи преди умственото напрежение, предизвикано от предстоящата му дълга реч. Той бутна чашата си напред и вместо увод към коментара си, каза лаконично:

— Още.

След това започна:

— Едно време ти много разправяше какво било станало в „Света Катерина“. Много-много не съм ти обръщал внимание, мислех, че си е чиста щуротия — женски брътвежи. Може и да не са били. Може нещо и да е станало. Ако е станало, значи е работа за полицията и няма що да се бъркаш. Станалото — станало, нали? Не закачай доброто, за да не стане зло.

— Много ти е лесно да приказваш така. Ами ако някой ми е завещал пари? Може пък мисиз Халидей да е била жива през това

време и сега чак да е умряла. Да ми е оставила нещичко в завещанието си.

— Да ти остави нещо в завещанието си? Че защо ще й е? А! — каза мистър Кимбъл.

Този път любимият му звук трябваше да изрази презрение.

— Дори и от полицията да е, Джим. Понякога дават големи награди, ако им кажеш къде да хванат някой убиец.

— А ти какво можеш да им кажеш? Това, дето го знаеш, си го измислила с твоята глава.

— Ти така казваш... Аз премислих нещата...

— А! — каза мистър Кимбъл с отвращение.

— Е, наистина премислих. Още откакто видях тази първата обява във вестника. Може и да не съм разбрала нещо. Тази Леони беше малко глупава като всички чужденци, не можеше да разбере както трябва какво й приказваш. И говореше ужасно. Ако не е искала да каже това, дето аз разбрах... Мъчех се да си спомня името на оня човек... Ако го е видяла него... Помниш ли филма, дето ти го разказах? „Таен любовник“. Толкова беше хубав! Най-накрая го хванаха по колата. Плати петдесет хиляди долара на бензинджията, за да не казва, че предишната нощ онзи е взимал бензин от него. Не знам това колко е в лири... И другият беше там, и съпругът, луд от ревност. Всичките бяха луди по нея, казвам ти. И най-накрая...

Мистър Кимбъл дръпна шумно стола си назад. Той се изправи бавно, с тежко достойнство. Преди да излезе от кухнята, произнесе един ултиматум — ултиматум на човек, който макар и да не говори много, притежава известна съобразителност.

— Не се бъркай в тази работа, чуваш ли? Иначе може да си изпатиш.

Той отиде в коридорчето, обу ботушите си (Лили много държеше на пода в кухнята) и излезе.

Жена му остана да седи до масата и хитрият ѝ малък ум започна да съобразява. Разбира се, тя не можеше съвсем да тръгне срещу думите на мъжа си, но въпреки това... Джим беше толкова мълчалив, толкова закостенял. Ако имаше кого друго да попита! Някой, който знае повече за полицията и за наградите, и какво може да значи всичко това. Жалко е да изпуснеш такъв шанс... ако ще дават пари...

Радиото... апарата за къдрене... онова вишнево палто в магазина на Ръсел (толкова е елегантно)... дори, може би, една цяла гарнитура за гостната...

Нетърпелива, лакома и късогледа, тя продължи да мечтае... Какво точно беше казала Леони преди толкова много години?

След това ѝ хрумна нещо. Тя стана и донесе мастилницата, перодръжката и малко листа.

— Ето какво ще направя — каза си тя. — Ще напиша на доктора, брата на мисиз Халидей. Той ще ми каже какво трябва да направя... ако е жив де. А и на съвестта ми лежи, че не съм му казала за Леони... или за онази кола.

Известно време се чуваше само усърдното поскърцване на перодръжката ѝ. Тя пишеше много рядко и да съчини това писмо ѝ се видя доста трудно.

Както и да е, най-накрая се справи, сложи го в плик и го запечата.

Но не се почувства толкова удовлетворена, колкото беше очаквала. Вероятността докторът да е умрял или вече да не живее в Дилмут беше десет на едно.

Имаше ли някой друг?

Ами как му беше името на онзи човек?

Ако само можеше да си го спомни...

ГЛАВА 20

МЛАДАТА ХЕЛЪН

На сутринта след завръщането си от Нортхъмбърленд, Джайлс и Гуенда тъкмо привършваха със закуската, когато прислужничката обяви пристигането на мис Марпъл. Тя започна да се извинява още от вратата:

— Боя се, че ви безпокоя прекалено рано. Аз нямам навик да правя такива неща, но искам да ви кажа нещо важно!

— Радваме се да ви видим — каза Джайлс, като дръпна един стол, за да седне. — Искате ли чаша кафе?

— О, не, не. Благодаря ви, закусувала съм предостатъчно. Нека сега обясня. Дойдох тук, когато ви нямаше, както любезно ми позволихте, за да оплевя малко градината...

— Вие сте ангел — каза Гуенда.

— И разбрах, че наистина не е достатъчно градинарят да идва само два пъти седмично. Убедена съм, че Фостър само ви използва. Много чай и много приказки. Разбрах, че той не би могъл да идва по-често и си позволих да наема друг човек, само за един ден седмично — сряда. Всъщност днес.

Джайлс я изгледа с любопитство. Беше малко изненадан. Дори и като резултат на добри намерения постъпката на мис Марпъл напомняше, макар и много леко, за намеса в чужди работи. А това никак не беше в стила ѝ.

— Фостър е прекалено стар, за да работи както трябва — отбеляза Джайлс бавно.

— Боя се — каза мис Марпъл, — че Манинг е още по-стар. Каза, че е на цели седемдесет и пет. Но, знаете ли, реших, че ще е полезно да го наемем за няколко дни, защото някога, преди много години, е работил при доктор Кенеди. Името на младежа, за когото Хелън е била сгодена, е Аплик, между другото.

— Мис Марпъл — каза Джайлс. — Позволих си да си помисля лошо за вас! Вие сте гений! Знаете ли, че получих писмата на Хелън?

— Да, знам. Бях тук, когато доктор Кенеди ги донесе.

— Днес ще ги изпратя. Миналата седмица намерих адреса на един добър графолог.

— Хайде да отидем в градината, за да видим Манинг — предложи Гуенда.

Манинг беше превит на две раздражителен старец с мътни и леко лукави очи. Темпото, с което разчистваше една пътека, значително се увеличи, когато видя, че към него приближават работодателите му.

— Добро утро, сър, добро утро, мадам. Дамата тук ми каза, че няма да ви е излишна малко помощ в сряда. Ще ми бъде приятно. Много е занемарено туй място.

— Боя се, че никой не се е грижил за градината както трябва от доста години.

— Така си е. Помня я по времето на мисиз Файндейсън. Тогава беше като картинка. Мис Файндейсън много хубаво я поддържаше.

Джайлс се облегна на дръжката на една лопата, Гуенда откъсна няколко рози, а мис Марпъл се отдръпна малко назад и започна да къса плевели. Старият Манинг се подпря на греблото. Всичко беше готово за една спокойна сутрешна дискусия на тема градинарство и доброто старо време.

— Предполагам познавате повечето градини наоколо — каза Джайлс окуражително.

— А, познавам градчето доста добре. И разните му там чудати хрумвания на хората. Например мисиз Юла, горе на „Ниагара“, имаше жив плет от тис и искаше да подстригва дръвчетата като катерици. Глупаво нещо. Пауните са едно, катериците — съвсем друго. И полковник Лампард, той имаше хубави бегонии, ама наистина хубави. На лехи. Сега лехите излизат от мода. Да не ви разправам колко съм изравнил през последните шест години. Хората вече не обичат гераниите...

— Работел сте при доктор Кенеди, нали?

— А, това беше отдавна. Трябва да е било през 1929-та година, там някъде. Сега там живее младият доктор Брент. И на него му идват наум чудати неща... дава едни бели хапчета и им вика митамини.

— Предполагам помните мис Хелън Кенеди, сестрата на доктора?

— А, помня мис Хелън, как да не я помня. Хубава мома беше, с тая руса коса. Докторът много ѝ се надяваше. И дойде да живее тука, ей в тая същата къща, след като се омъжи. Военен джентълмен от Индия.

— Да — каза Гуенда, — знаем.

— А, и аз чух. В събота беше. Че двамата сте били нещо роднини с нея. Хубава беше като картинка мис Хелън, като се върна за пръв път от пансиона. И много весела. Искаше да ходи навсякъде — на танци, на тенис... Аз трябваше да очертавам тенис-корта, а той не беше използван трябва да има двайсет години. И беше обраснал с храсти, не ти е работа. Изрязах ги и ги разчистих, после взех вар и очертах линиите. Много работа хвърлих и защо? Накрая никой не игра на него. Странна работа беше тая.

— Кое беше странно?

— Ами с тенис-корта. Някой дойде една нощ и накъса мрежата на парчета. Ами да, на парчета. От злоба сигурно, какво друго? От най-лоша злоба.

— А кой би направил такова нещо?

— И докторът искаше да разбере, ама на! И правилно искаше, не го обвинявам. Таман беше платил за таз мрежа. Само че никой от нас не можа да му каже кой беше. Не знаехме. И той каза, че няма да купува друга. И мис Хелън, рядко момиче беше, ама горката хич нямаше късмет. Най-напред тази мрежа и после крака...

— Какво ѝ беше на крака? — попита Гуенда.

— Ами падна на някакво стъкло или на нещо такова и се поряза. Не много, само драскотина, но не искаше да зараства. И докторът много се тревожеше за това. И я превързваше, и я мажеше с туй-онуй, но не се поправяше. Помня, че казваше: „Не мога да разбера, на туй стъкло трябва да е имало нещо спектично — или друга такава дума. — Какво правеше туй стъкло на средата на пътя?“ Защото там падна мис Хелън, като се прибираше в къщи по тъмно една вечер. Горката, така си седеше в къщи с вдигнат крак и не можеше да отиде нито на танци, нито никъде. Сякаш само лош късмет имаше тя.

Джайлс си помисли, че моментът е дошъл.

— Помните ли човек на име Афлик? — попита той.

— А, да не би Джеки Афлик? Дето работеше при „Фейн и Уочмън“?

— Да, той не беше ли приятел на мис Кенеди?

— Тази история беше глупава. Докторът ѝ тури край и много хубаво направи. Че какъв беше Джеки Афлик? А и голям хитрец отгоре на всичко. Такива като него винаги си намират майстора накрая. Не остана дълго тук. Оплеска нещо и си отиде. Слава Богу. В Дилмут не искаме такива като него. Да ходи някъде другаде да върти номерата, така си мислехме тогава.

— Той беше ли тук, когато нарязаха мрежата? — попита Гуенда.

— А, виждам какво мислите. Не, той не би направил такова глупаво нещо, защо ще му е? Беше хитър наистина. А мрежата я нарязаха само от злоба.

— А имало ли е някой, който да има зъб на мис Хелън? Да ѝ е бил ядосан за нещо?

Старият Манинг се изкиска.

— Някои от младите дами сигурно са ѝ завиждали, няма как, беше толкова хубава... Ама не, мрежата трябва да я е скъсал някой скитник, от глупост и от завист.

— Хелън беше ли разстроена заради Джеки Афлик? — попита Гуенда.

— Мис Хелън не обръщаше много-много внимание на младите момчета. Искаше само да се забавлява, това беше. Някои от тях много си падаха по нея — младият Уолтър Фейн например. Ходеше след нея като куче.

— А тя не му обръщаше внимание, така ли?

— Не. Не и мис Хелън. Тя само се смееше. Туй правеше. А той отиде в чужбина. По-късно пак се върна. Сега е главен във фирмата. Не се ожени, ама не го обвинявам. Жените са голяма беля, тегло за мъжете.

— Вие женен ли сте? — попита Гуенда.

— Ех, две съм ги погребал — отговори старият Манинг. — Е, не мога да се оплача. Сега си пуша лулата на спокойствие когато си поискам.

Настъпи тишина, той отново взе греблото. Джайлс и Гуенда тръгнаха по пътеката към къщата, а мис Марпъл изостави бурените и ги последва.

— Мис Марпъл — каза Гуенда, — не изглеждате добре. Има ли нещо...

— Не, няма нищо, мила. — Възрастната дама млъкна за момент и каза със странна настойчивост:

— Не ми харесва това с мрежата за тенис. Нарязана на парчета... Това е...

Тя спря. Джайлс я изгледа с любопитство.

— Не разбирам... — започна той.

— Не разбираш? На мен ми изглежда толкова ужасяващо ясно... Но може би е по-добре, че не разбираш. Както и да е, може и да не съм права. Сега ми кажете какво стана в Нортхъмбърленд.

Те ѝ разказаха случилото се, а тя ги изслуша внимателно.

— Наистина е много тъжно — каза накрая Гуенда. — Дори трагично.

— Да, наистина... Горкият човек.

— И аз го съжалявам. Колко ли трябва да е страдал...

— Той ли? О, да... Да, разбира се.

— Но да не би да имахте предвид...

— Ами да... имах предвид нея... жена му. Може би много го е обичала, а той се е оженил само защото е била подходяща партия или от съжаление... мъжете често се женят от чувство за справедливост, защото смятат, че са длъжни, което е ужасно нечестно.

— „Знам хиляди пътеки в любовта, но всички носят на любимия единствено тъга“ — изрецитира Джайлс тихо.

Мис Марпъл го погледна.

— Да, толкова е вярно това. Виждате ли, ревността обикновено не е само въпрос на конкретни причини и поводи. Тя е нещо много по-... как да кажа... фундаментално. Произтича от дълбокото усещане, че любовта е несподелена. И така човек започва да очаква, да наблюдава, да е уверен... че партньорът му ще отиде при някой друг. И това неизменно се случва. Тази мисиз Ърскин е направила живота на мъжа си ад, но и той, без да може да промени каквото и да било, е направил същото с нейния. И си мисля, че именно тя е страдала повече. Той, осмелявам се да кажа, въпреки всичко е много привързан към нея.

— Не може да е така! — извика Гуенда.

— О, скъпа моя, ти си много млада. Той не е напуснал жена си през цялото това време, нали? Това все пак означава нещо.

— Заради децата. Защото се е чувствал длъжен.

— Децата? Може би — каза мис Марпъл. — Но ми се струва, че мъжете не приемат чувството за дълг към жените си толкова сериозно. Виж, обществените задължения са нещо друго.

Джайлс се засмя.

— Какъв чудесен циник сте, мис Марпъл!

— О, драги Джайлс, надявам се да не съм това. Винаги тая надежди за човешката природа.

— Нямам чувството, че може да е бил Уолтър Фейн — каза Гуенда. — И съм убедена, че не е майор Ърскин. Всъщност, абсолютно сигурна съм, че не е бил той.

— Чувствата не винаги са добър съветник — каза мис Марпъл. — Понякога изобщо не можеш да предположиш, че някой е направил нещо — например каква сензация беше в моето село, когато касиерът на Коледния клуб заложи средствата за празника до пени на конни надбягвания. А преди това осъждаше най-остро залаганията и всякакъв друг хазарт. Баща му беше запален комарджия и се отнасяше зле с майка му... така че, като се замислиш, той е бил искрен. Но един ден минал покрай Нюмаркет и видял как тренират конете. Страстта се разпалила — кръвта вода не стара.

— Уолтър Фейн и Ричард Ърскин на пръв поглед са извън всяко подозрение — каза Джайлс мрачно, но с насмешливо изкривена уста, — само че убийство би могъл да извърши всеки човек.

— Важното в случая е — каза мис Марпъл, — че са били там. На местопрестъплението. Уолтър Фейн е бил в Дилмут. Майор Ърскин, както сам ви е казал, е бил с Хелън Халидей съвсем малко преди смъртта й... и не се е прибрал в хотела веднага.

— Но той не се опита да го скрие. Той...

Гуенда млькна. Мис Марпъл я гледаше съсредоточено.

— Само искам да подчертая — каза тя, като погледна първо единия, после другия — факта, че са били на местопрестъплението.

След това продължи:

— Мисля, че няма да е трудно да намерите адреса на Джек Аклик. Като собственик на фирма „Нарцис“ това не би представлявало никакъв проблем.

Джайлс кимна:

— Ще го намеря. Би трябвало да го има в телефонния указател. — Той замълча. — Смятате ли, че трябва да говорим с него?

Мис Марпъл забави отговора си за миг и после каза:

— Ако отидете, трябва да сте много внимателни. Помнете какво каза старият градинар — Джеки Афлик е много хитър. Моля ви, моля ви бъдете внимателни...

ГЛАВА 21

ДЖ. ДЖ. АФЛИК

Срещу Дж. Дж. Афлик, Автобусни превози „Нарцис“, в указателя бяха записани два телефонни номера. Единият беше на офиса му в Ексетър, а другият — домашен, в покрайнините на същия град.

Уговориха си среща на следващия ден.

Точно когато Джайлс и Гуенда тръгнаха с колата, от къщата изтича мисиз Кокър и започна да размахва ръце. Джайлс натисна спирачката.

— На телефона е доктор Кенеди, сър. Джайлс изскочи от колата и се втурна вътре.

— Джайлс Рийд.

— Добро утро. Току-що получих едно твърде странно писмо от някаква жена на име Лили Кимбъл. Доста време си блъсках главата, за да си спомня коя беше тя. Най-напред си помислих, че ми е била пациентка и затова не можах да се сетя веднага. Предполагам, че е момичето, което някога беше прислужница в къщата ви. По онова време. Почти сигурен съм, че името ѝ беше Лили, макар че не мога да си спомня фамилията ѝ.

— Имало е Лили. Гуенда я помни, защото веднъж е вързала панделка на котката.

— Гуени има забележителна памет.

— О, да, така е.

— Искам да поговорим за това писмо, но не по телефона. Ще си бъдете ли у дома, ако намина?

— Тъкмо тръгнахме към Ексетър. Бихме могли ние да се отбием, ако предпочитате. На път ни е.

— Добре. Би било чудесно.

— Не искам да говоря за всичко това по телефона — обясни доктор Кенеди, когато пристигнаха. — Не мога да се отърва от чувството, че местните телефонистки подслушват. Ето го писмото.

Той го разгъна върху масата. Беше написано върху евтина карирана хартия и с почерк на необразован човек:

„Уважаеми гусподине,

Ше съм ви благодарна да ми дадете совет за приложеното което изрязах от весника. Мислих и приказвах с мистер Кимбъл, но не знам какво да направя. Мислите ли че ще дадат пари защото ми трябва ама не искам да са разправам с пулицията. Аз често си мисла за онази ноц дето мисис Халедей замина ама спуред мен не замина защото не бяха които трябва дрехи. Първо си мислих че гусподарят гу е направил ама после не съм толкова сигурна заради унази кола пред прозореца. Лъскава кола беши и бях я виждала и преди ама не ща да правя нищо преди да ви питам дали бива защото никога не съм имала вземане даване с пулицията и мистер Кимбъл няма да му хареса. Мога да дойда да ви вида сър следващия четвъртак щоту е пазарен ден и мистер Кимбъл няма да го има. Многу ще съм благодарна ако може.

С уважение Лили Кимбъл.“

— Беше адресирано до старата ми къща в Дилмут и ми го препратиха оттам — обясни доктор Кенеди. — Изрязала е от вестника вашата обява.

— Но това е чудесно! — каза Гуенда. — Тази Лили... тя не смята, че баща ми го е извършил!

Тя говореше с възторг. Доктор Кенеди я погледна с уморени добри очи.

— Това е добре Гуени. Надявам се да е така. А сега, ето какво смятам да направя. Ще отговоря на това писмо и ще я поканя да дойде при мен в четвъртък. Железопътната връзка е съвсем добра. Ако се прекачи в Дилмут, може да бъде тук в 4.30. Ако вие двамата също дойдете, ще можем да разговаряме с нея заедно.

— Чудесно — каза Джайлс и погледна часовника си. — Хайде, Гуенда. Имаме уговорена среща и трябва да бързаме. С мистър Афлик от автобусни превози „Нарцис“. Той ни обясни, че е много зает човек.

— Афлик? — Кенеди се намръщи. — Разбира се, „Нарцис“, ужасните боядисани в жълто чудовища. Но името ми се стори познато не само заради тях.

— Хелън — каза Гуенда.

— Боже мой! Нима онзи човек?

— Да.

— Но той беше един жалък плъх! Значи се е издигнал.

— Ще ми кажете ли нещо, сър? — каза Джайлс. — Вие сте попречил на отношенията му с Хелън. Това само заради общественото му положение ли беше, или имаше и нещо друго?

Доктор Кенеди го изгледа хладно.

— Аз съм старомоден, млади човече. Според сегашните разбирания всички хора са еднакви. Без съмнение, морално това е така. Но аз вярвам, че човек се ражда с едно обществено положение и би бил най-щастлив, ако си остане в него. Освен това — добави той — тогава си помислих, че и характерът на младежа е неподходящ, както се и оказа впоследствие.

— Какво точно направи той?

— Вече не си спомням добре. Беше се опитал, ако не се лъжа, да се облагодетелствува чрез информация, получена на работното му място при Фейн. Нещо поверително, засягащо един от клиентите им.

— Той беше ли ядосан заради уволнението?

Кенеди го стрелна с очи и отговори:

— Да.

— И значи няма друга причина за това, че не сте искал да дружи със сестра ви? Не сте забелязал нещо необичайно около него? Каквото и да е?

— Е, щом питате, ще ви отговоря направо. Струваше ми се, особено след като го уволниха, че у Джеки Афлик има някои признаци на неуравновесеност. Всъщност, мания за преследване в начална фаза. Изглежда по-късно тя не се е развила.

— А кой го уволни? Уолтър Фейн?

— Нямам представа. Уволни го фирмата.

— Оплаквал ли се е, че е бил наказан несправедливо?

Кенеди кимна.

— Разбирам... Е, ще трябва да летим като вятъра. До четвъртък, сър.

Къщата беше построена скоро. Беше тухлена, с много орнаменти и големи прозорци. През крещящо обзаведено преддверие ги въведоха в кабинета, чиято половина беше заета от голямо бюро с метални украшения.

— Не знам какво бихме правили без мис Марпъл — прошепна нервно Гуенда на Джайлс. — Разчитаме на нея за всяко нещо! Най-напред приятелите ѝ в Нортхъмбърленд, а сега — ежегодният ученически излет на жената на викария.

Джайлс вдигна предупредително ръка, защото вратата се отвори и в кабинета влезе Джеки Афлик.

Той беше пълен човек на средна възраст, облечен в доста крещящ кариран костюм. Очите му бяха тъмни и хитри, лицето му червендалесто и приветливо. Външният му вид напомняше за преуспял организатор на конни надбягвания.

— Мистър Рийд? Добро утро, радвам се да ви видя.

Джайлс представи Гуенда. Дланта ѝ стана жертва на доста енергично ръкостискане.

— И какво мога да направя за вас, мистър Рийд?

Афлик седна зад голямото бюро. Предложи им цигари в кутия от оникс.

Джайлс заговори за излета на учениците. Стари негови приятели организирали всичко и той им помагал. Трябвало да наеме автобуси за няколко дни, за обиколка на Девъншър.

Афлик отговори веднага като истински бизнесмен — съобщи им цените, направи някои предложения. Но на лицето му беше изписано учудване. Най-накрая той каза:

— Мистър Рийд, всичко това е съвсем ясно и ще ви изпратя писмено потвърждение за автобусите. Но то е чисто служебен въпрос, а доколкото разбрах от секретарката си, вие сте искал среща в дома ми по личен въпрос.

— Да, така е мистър Афлик. Всъщност ние искахме да разговаряме с вас по два въпроса. С първия приключихме. Другият е наистина чисто личен. Жена ми много иска да се свърже с втората съпруга на баща си, която не е виждала от много години и помислихме, че може би ще сте в състояние да ни помогнете.

— Може би... ако ми кажете името на дамата... доколкото разбирам, тя е моя позната?

— Била е ваша позната някога. Името ѝ е Хелън Халидей, а преди брака си се е казвала Хелън Кенеди.

Афлик седеше напълно неподвижно. Той се облегна бавно и погледна тавана.

— Хелън Халидей... не си спомням. Хелън Кенеди...

— Живяла е в Дилмут — каза Гуенда. Предните крака на стола на Афлик веднага се спуснаха на земята.

— Сетих се! Разбира се! — Кръглото му червендалесто лице грейна от удоволствие. — Малката Хелън Кенеди! Да, как да не я помня! Беше толкова отдавна! Трябва да има двадесет години!

— Осемнадесет.

— Така ли? Е, да, времето лети. Боя се, че ще ви разочаровам, мисиз Рийд. Не съм я виждал оттогава. Дори не съм и чувал за нея.

— Колко жалко! — каза Гуенда. — Толкова се надявахме да ни помогнете!

— Но какъв е бил проблемът? — очите му зашариха ту към единия, ту към другия. — Скарване? Избягала е от дома? Заради пари ли?

Гуенда отговори:

— Заминала е съвсем неочаквано... преди осемнадесет години от Дилмут... с някого.

— И решихте, че може би с мен? — каза Джеки Афлик развеселено. — Че защо?

— Защото — започна Гуенда смело — чухме, че вие и тя някога сте имали връзка.

— Аз и Хелън? Но това не беше нищо. Просто детска история — едно момче и едно момиче. Въобще не сме го смятали за нещо сериозно. Нито аз, нито тя. Никак не ни насърчаваха — добави той сухо.

— Сигурно смятате, че е ужасно нахално... — започна Гуенда, но Афлик я прекъсна:

— Че защо? Вижте, аз не съм от чувствителните. Искате да откриете един човек и мислите, че мога да ви помогна. Добре, питайте ме каквото желаете, аз нямам нищо за криене. — Той я погледна замислено. — Значи вие сте дъщерята на Халидей?

— Да. Познавахте ли баща ми? Той поклати глава.

— Веднъж се отбих да видя Хелън, когато бях в Дилмут по работа. Бях чул, че се е омъжила и живее там. Беше достатъчно учтива... — той замълча за миг, — но не ме покани да остана за вечеря. Не, не се запознах с баща ви.

Гуенда се замисли дали в това „не ме покани да остана за вечеря?“ не се крие някакъв упрек.

— Помните ли, дали тя имаше вид на щастлив човек?

Афлик сви рамене.

— Имаше съвсем нормален вид. Но пък беше толкова отдавна... Е, сигурно щеше да ми направи впечатление, ако изглеждаше измъчена.

Той добави с любопитство, което звучеше съвсем неподправено:

— Да не би да искате да кажете, че ле сте чувал нищо за нея след Дилмут преди осемнадесет години?

— Нищо.

— Никакви писма?

— Получени са две писма — отговори Джайлс, — но имаме причини да смятаме, че не ги е писала тя.

— Мислите, че не ги е писала тя? — Афлик изглеждаше озадачен. — Звучи ми като мистерия от филмите.

— И ние сме на това мнение.

— Ами брат й, докторът... и той ли не знае нищо за нея?

— Не знае.

— Аха. Истинска мистерия. Защо не публикувате обява?

— Направихме го.

— Може би е умряла — каза Афлик с безразличие — и да не сте чули за смъртта й.

Гуенда потрепери.

— Студено ли ви е, мисиз Рийд?

— Не, представих си Хелън мъртва. Не искам да мисля, че може да е мъртва.

— Права сте. И аз не искам. Толкова красива беше!

— Вие сте я познавал — каза Гуенда импулсивно, — а аз имам само детски спомени от нея. Какъв човек беше тя? Как я приемаха хората? Как я приемахте вие?

Той се загледа в нея за миг.

— Ще ви кажа съвсем честно, мисиз Рийд. Ако искате ми вярвайте. Изпитвах съжаление към хлапето.

— Съжаление? — Гуенда го изгледа с изненада.

— Точно така. Ето това беше — едва завършила училище тя искаше да се забавлява като всяко момиче на нейната възраст, но брат ѝ, този сухар на средна възраст, имаше своя собствена представа за това какво може и какво не може да прави едно момиче. Никакви забавления нямаше. Аз я извеждах навън малко, показах ѝ нещо от живота. Не си падах истински по нея и тя не си падаше истински по мен. Просто ѝ харесваше да бъде дръзка. Разбира се, всички научиха, че излизаме заедно и брат ѝ сложи край на това. Не го обвинявам. Той беше над мен. Така е. Не бяхме сгодени, нищо такова. Имах намерение някога да се оженя, но смятах това да стане доста по-късно. А и исках да си намеря жена, която да ми помага да напредвам. Хелън не притежаваше пари, а и без това нямаше да е подходяща партия за мен. Просто бяхме добри приятели и малко флиртувахме, колкото за аромат.

— Но сте бил ядосан на доктора?

Гуенда замълча и Афлик отговори:

— Бях ядосан, признавам. Няма да ви стане приятно, ако някой ви каже, че не струвате нищо, но не съм излизал от кожата си, няма полза от такива неща.

— И после — каза Гуенда — загубихте работата си.

Лицето на Афлик сега не беше толкова приятно.

— Изхвърлиха ме. От „Фейн и Уочмън“. И се досещам кой стои зад тази работа.

— О? — интонацията на Джайлс беше въпросителна, но Афлик само поклати глава:

— Не казвам нищо. Това са мои предположения. Бях злепоставен умишлено, това е всичко. Мога да си представя кой го е направил. И защо! — Бузите му съвсем почервенияха. — Мръсна работа — продължи той. — Да шпионираш човек, да му поставиш капан, да излъжеш за него! О, имах врагове и още как! Но никога не се оставих да ме победят! Винаги съм им връщал каквото съм получавал. И не забравям!

Той млъкна. Изведнъж пак се успокои. Приветливостта му се върна.

— Боя се, че не мога да ви помогна. Забавлявахме се с Хелън, това е всичко. Не задълбочихме нещата.

Гуенда го гледаше втренчено. Разказът му беше пределно ясен... Но дали това беше истината? Нещо трепна — и изплува в съзнанието ѝ.

— Независимо от всичко — попита тя — когато бяхте в Дилмут, вие ѝ се обадохте?

Той се засмя.

— Хванахте ме, мисиз Рийд. Да, така беше. Може би съм искал да ѝ покажа, че не съм пропаднал само защото един адвокат с провиснала челюст ме е изхвърлил от кантората си. Бизнесът ми вървеше добре, карах хубава кола, изобщо, справях се отлично.

— Ходил сте да я виждате и друг път, нали?

Той се поколеба за миг.

— Два... може би три пъти. Просто се отбивах. — Изведнъж той кимна. — Съжалявам, но не мога да ви помогна.

Джайлс стана.

— Моля да ни извините, че ви отнехме толкова много време.

— Всичко е наред. Приятно е да си спомниш миналото.

Вратата се отвори и се показа една жена, която веднага се извини.

— О, съжалявам, Джеки, не знаех, че имаш посетители...

— Нищо, нищо, ела, скъпа. Запознайте се с жена ми. Това са мистър и мисиз Рийд.

Мисиз Афлик се ръкува с тях. Тя беше висока и слаба жена с потиснат вид, облечена с неочаквано добре скроени дрехи.

— Говорехме за старите времена — каза мистър Афлик. — Още отпреди да се запознаем с теб, Дороти.

Той се обърна към тях.

— Срегнах жена си по време на екскурзия с кораб — каза той. — Тя не е от този край. Братовчедка е на лорд Полтърхам.

Афлик говореше с гордост, а слабата му жена се изчерви.

— Приятни са тези екскурзии — отбеляза Джайлс.

— Човек научава толкова много неща — добави домакина. — А аз нямах никакво образование.

— Винаги съм карала мъжа си да отидем на една от тези екскурзии в Гърция — каза мисиз Афлик.

— Много съм зает. Нямам време.

— И не трябва да ви го губим повече — вметна Джайлс. — Довиждане и благодаря. Ще ми се обадите ли за този излет?

Афлик ги изпрати до вратата. Гуенда погледна назад през рамо. Мисиз Афлик стоеше на прага на кабинета. Лицето ѝ, втренчено в тила на мъжа ѝ, имаше измъчен и притеснен вид.

Джайлс и Гуенда се сбогуваха още веднъж и тръгнаха към колата.

— О, колко досадно — каза Гуенда. — Забравих си шала.

— Ти винаги забравяш по нещо — забеляза Джайлс.

— Не заемай поза на мъченик. Ще отида да си го взема.

Тя изтича обратно в къщата. През отворената врата на кабинета тя ясно чу гласа на Афлик:

— И защо трябваше да си пъхаш носа? Не се ли научи да не...

— Извинявай, Джеки, не знаех... Кои бяха тези хора? Защо те разстроиха толкова?

— Не са ме разстроили. Аз... — той видя Гуенда на прага и млъкна.

— О, мистър Афлик, не забравих ли тук един шал?

— Шал? Не, мисиз Рийд, не мисля, че е тук.

— Колко съм глупава, трябва да е останал в колата. Тя отново излезе.

Джайлс беше обърнал. До бордюра пред къщата беше паркирана голяма лимузина, цялата лъщяща от никел.

— Каква разкошна кола! — каза Гуенда. — Помниш ли, Джайлс? Помниш ли какво каза Едит Паджит, когато говореше за Лили? Че според Лили бил майор Ърскин, а не тайнственият човек с лъскавата кола. Не разбираш ли, че става дума за Джеки Афлик?

— Да — отвърна Джайлс. — И в писмото си до доктор Кенеди тя споменаваше „лъскава кола“.

Те се спогледаха.

— Онази нощ той също е бил там, „на местопрестъплението“, както казва мис Марпъл. О, Джайлс, нямам търпение да дойде четвъртък, за да чуя какво ще каже Лили Кимбъл.

— Ами ако се откаже и не се появи?

— О, не може да не се появи... ако онази лъскава кола е била там...

— Мислиш ли че е била точно такава жълто чудовище?

— Харесва ли ви колата ми? — мекият глас на мистър Афлик ги накара да подскочат. Той се беше надвесил над спретнатото подрязания жив плет зад тях. — Наричам я „Малкото лютиче“. Винаги съм харесвал хубавите коли. Впечатляваща е, нали?

— Наистина е впечатляваща — каза Джайлс.

— Обичам цветята — продължи мистър Афлик. — Нарциси, лютичета, калцеоларии — обожавам ги всичките. Ето шала ви, мис Рийд. Беше паднал зад стола. Довиждане. Радвам се, че ви видях.

— Мислиш ли, че ни е чул да наричаме колата му „жълто чудовище“? — попита Гуенда когато потеглиха.

— О, не мисля. Беше съвсем дружелюбен, нали?

Гуенда го погледна притеснено.

— Да... но ми се струва, че това означава кой знае какво... Джайлс... жена му... тя се страхува от него, видях лицето ѝ.

— Какво? От този добродушен веселяк?

— Може би не е такъв веселяк, когато останат сами... Джайлс, този Афлик не ми харесва. Чудя се колко ли време се е спотайвал зад плета, за да чуе какво си говорим... Какво точно казахме?

— Нищо особено — отговори Джайлс. Но и той изглеждаше притеснен.

ГЛАВА 22

ЛИЛИ КИМБЪЛ ОТИВА НА СРЕЩА

— Проклет да съм! — възкликна Джайлс. Току-що той беше отворил плика, пристигнал с обедната поща и гледаше съдържанието му с пълно изумление.

— Какво има?

— Това е отговорът от графолозите.

Гуенда пламна от нетърпение.

— И тя не е писала тези писма от чужбина?

— Там е работата, Гуенда, че ги е писала именно тя.

Те се втрениха един в друг.

— Тези писма не са фалшификат? — Гуенда не можеше да повярва. — Били са истински? Онази нощ Хелън е напуснала къщата? И е писала от чужбина? Изобщо не е била удушена?

— Така изглежда — отвърна Джайлс бавно. — Но всъщност именно това ме тревожи. Безпокоя се точно, когато нещата изглеждат от ясни по-ясни.

— Може би експертите са сгрешили?

— Може и да са, но са доста категорични в оценката си. Гуенда, наистина не разбирам нищо от цялата тази работа. Дали не се правим на най-големите идиоти?

— И всичко да е заради глупавото ми поведение в театъра? Слушай, Джайлс, хайде да се отбием при мис Марпъл. Ще имаме време да го направим преди четири и половина.

Само че мис Марпъл реагира доста по-различно, отколкото бяха очаквали. Тя каза, че това било много хубаво.

— Но, мила мис Марпъл — попита Гуенда, — какво искате да кажете?

— Искам да кажа, скъпа, че някой не е бил толкова умен, колкото е трябвало да бъде.

— Но... как така? Защо?

— Допуснал е грешка — каза мис Марпъл и кимна доволно.

— Но каква?

— Е, мила Гуенда, не може да не виждаш как кръгът се стеснява?

— Ако приемем факта, че Хелън наистина е писала тези писма... как можем да смятаме, че е била убита?

— Искам само да отбележа, че за някого е било много важно писмата наистина да са написани с нейния почерк.

— Разбирам... поне си мисля, че разбирам. Сигурно при някакви обстоятелства Хелън е била принудена да ги напише... и това може би ще ни улесни. Но все пак, какви са тези обстоятелства?

— Е, хайде, Джайлс, не мислиш както трябва... всичко е много просто, наистина.

Джайлс изглеждаше раздразнен и недоволен.

— За мен не е толкова просто, уверявам ви.

— Ако само малко се замислиш...

— Хайде, Джайлс — каза Гуенда, — закъсняваме.

Те оставиха мис Марпъл да се усмихва.

— Тази възрастна жена понякога ме дразни — каза Джайлс. — Какво, по дяволите, имаше предвид?

Стигнаха до къщата на доктор Кенеди навреме. Домакинът им отвори лично.

— Освободих прислужницата за днес следобед — обясни той. — Реших, че така ще е по-добре.

Той ги въведе в гостната, където подносът за чая, зареден с препечени филийки, масло и кейк, вече беше готов.

— Чашата чай е добра идея, нали? — попита докторът доста неуверено. — Може би ще накара мисиз Кимбъл да се отпусне.

— Съвсем правилно — отвърна Гуенда.

— Ами как да постъпим с вас двамата? Дали да ви представя направо, или смятате, че това ще я смути?

— Хората от провинцията са много подозрителни. Мисля, че ще е по-добре, ако я приемете сам.

— И аз мисля така — каза Джайлс.

— Ако стоите в съседната стая и ако оставя вратата откритата, ще можете да чувате какво си говорим — каза доктор Кенеди. — При тези обстоятелства, струва ми се, такава постъпка би била оправдана.

— Това си е чисто подслушване — каза Гуенда, — но не ме интересува.

Доктор Кенеди се усмихна леко и каза:

— Не мисля, че ще бъде нарушен някой принцип на етиката. Във всеки случай не смятам да обещавам да пазя тайна, макар че ще бъда готов да ѝ дам съвет, ако го поиска.

Той погледна часовника си.

— Влакът пристига в четири и тридесет и пет. Остават още няколко минути. След това ще ѝ трябват още около пет минути, за да се изкачи по хълма.

Доктор Кенеди се заразхожда неспокойно из стаята. Лицето му беше изопнато и уморено.

— Не разбирам — каза той след малко. — Нищо не разбирам. Ако Хелън не е заминала, ако писмата ѝ до мен всъщност са били фалшиви... — Гуенда трепна, но Джайлс ѝ кимна предупредително и докторът продължи:

— Ако горкият Келвин, не я е убил, тогава какво може да се е случило?

— Убил я е някой друг — каза Гуенда.

— Но, мило дете, ако наистина някой друг е сторил това, тогава защо Келвин твърдеше, че е бил той?

— Защото така е решил. Намерил я е на леглото и е бил убеден, че го е направил той. Това би могло да се случи, нали?

Доктор Кенеди разтърка носа си с раздражение.

— Не знам, аз не съм психиатър. Нервен срив? Отслабнала преди това нервна система? Да, предполагам, че е възможно. Но кой би искал да убие Хелън?

— Подозираме трима души — отговори Гуенда.

— Трима души? Какви трима души? Никой не би имал и най-малката причина да убие Хелън... освен ако не е напълно побъркан. Тя нямаше врагове. Всички я харесваха.

Той отиде до бюрото и започна да рови в едно чекмедже.

Извади избеляла снимка, на която се виждаше високо момиче с ученическа престилка, със завързана на тила коса и усмихнато лице. До нея беше Кенеди — по-млад и по-щастлив, с малко кученце в ръце.

— Напоследък много мислих за Хелън — каза той съвсем тихо. — Толкова години изобщо не се бях сещал... почти бях успял да

забравя... Сега мисля за нея през цялото време. Заради вас стана така.

В гласа му имаше обвинение.

— А според мен, заради нея самата — каза Гуенда. Кенеди се обърна към нея рязко.

— Не разбрах?

— Това, което казах. Не мога да го обясня, но не е заради нас. Заради самата Хелън е.

До ушите им долетя тъжният писък на локомотивна свирка. Доктор Кенеди излезе на терасата и те го последваха. Една нишка дим бавно напускаше долината.

— Ето го влака — каза Кенеди.

— Приближава ли гарата? — попита Джайлс.

— Не, отдалечава се от нея. Тя трябва да се появи всяка минута. Но минутите минаваха, а Лили Кимбъл я нямаше.

Лили Кимбъл слезе на гарата в Дилмут и мина по надлеза, за да стигне до страничния коловоз, на който чакаше малкият местен влак. Нямаше много пътници — бяха не повече от половин дузина. По това време не пътуваха много хора, а и в Хелчестър беше пазарен ден.

След малко влакът потегли и запухтя с достойнство по криволичетата из долината линия. Преди крайната гара Лонсбъри Бей имаше още три спирки — Нютън Лангфорд, Мачингс Холт (за Удли Кемп) и Удли Болтън.

Лили Кимбъл погледна през прозореца, но очите ѝ не забелязваха избуялата зеленина — вместо нея пред тях се мержелееше скъпа стайна гарнитура, тапицирана в бледозелено.

Само тя слезе на малката гаричка Мачингс Холт. Предаде билета си на служителя и излезе навън. Малко по-нататък по пътя имаше стрелка, на която пишеше: „Към Удли Кемп“. Тя сочеше малка пътека нагоре по стръмния склон.

Лили Кимбъл тръгна по пътеката и скоро се заизкачва по склона. Премина покрай една гора и после хълмът стана още по-стръмен, целият покрит с пирен и цветя.

Някой се измъкна иззад дърветата и Лили Кимбъл подскочи уплашено.

— Боже мой! — възкликна тя. — Как се стреснах!

— Изненадах ви, така ли? Имам и още една изненада за вас.

Между дърветата беше много усамотено. Никой не би могъл да чуе вик или боричкане. Всъщност, нямаше викове, а боричкането свърши съвсем бързо.

Една разтревожена птица, излетя от клоните...

— Какво може да е станало с тази жена? — попита Кенеди с раздразнение.

Стрелките на часовника показваха пет без десет.

— Може ли да се е заблудила по пътя от гарата дотук?

— Съвсем точно ѝ обясних как да дойде. Освен това е много просто. След като излезеш от гарата, завиваш наляво и тръгваш по първата пряка вдясно. Разстоянието се взема пеша само за няколко минути.

— Може би се е отказала — каза Джайлс.

— Така изглежда.

— Или е изпуснала влака — предположи Гуенда.

— Не — каза Кенеди замислено, — струва ми се по-вероятно да е решила изобщо да не дойде. Може би съпругът ѝ се е намесил. Тези провинциалисти са напълно непредсказуеми.

Той се заразхожда из стаята. После отиде до телефона и попита за някакъв номер.

— Ало? Гарата ли е? Обажда се доктор Кенеди. Очаквах една жена на средна възраст... трябваше да дойде с влака в четири и половина. Някой питал ли е как да ме намери? Или... не ви разбрах?

Джайлс и Гуенда бяха достатъчно близо, за да чуят мекия провлечен глас на единствения служител на гара „Удли Болтън“.

— Никой не е питал за вас, докторе. От влака в четири и тридесет не слезе никой непознат. Мистър Наракот от Медоуз, Джони Лоуз и дъщерята на стария Бенсън. Никой друг.

— Значи се е отказала в края на краищата — каза доктор Кенеди. — Е, тогава ще предложи чай на вас. Водата е готова. Само ще отида да го направя.

Той се върна с чайника и седнаха.

— Е, това е само временна спънка — каза домакинът окуражаващо. — Имаме адреса ѝ и ще можем ние да отидем при нея.

Телефонът иззвъня и докторът отиде да се обади.

— Доктор Кенеди?

— На телефона.

— Обажда се инспектор Ласт, от полицейски участък Лонгфорд. Очаквахте ли жена на име Лили Кимбъл, мисиз Лили Кимбъл, да дойде при вас днес следобед?

— Да. Но защо? Да не би някаква злополука...

— „Злополука“ не е съвсем точна дума докторе. Тя е мъртва. У нея намерихме писмо, писано от вас. Затова ви се обаждам. Можете ли да дойдете в участъка веднага?

— Да, тръгвам.

— Сега, нека да изясним това — каза инспектор Ласт, като изгледа доктор Кенеди, Джайлс и Гуенда, които също бяха дошли в участъка. Гуенда беше пребледняла и държеше ръцете си стиснати отпред. — Тази жена трябваше да дойде при вас с влака, който тръгва от Дилмут в четири и пет и пристига в Удли Болтън в четири и тридесет и пет, прав ли съм?

Доктор Кенеди кимна.

Инспектор Ласт погледна писмото, намерено у мъртвата. Всичко беше съвсем ясно:

„Уважаема мисиз Кимбъл,

С удоволствие бих ви помогнал стига, разбира се, да мога.

Трябва да ви уведомя, че вече не живея в Дилмут. За да дойдете при мен, най-добре е да вземете влака, който тръгва от Кумбъли в 3.30, в Дилмут да се прекачите на влака за Лонсбъри Бей и да слезете в Удли Болтън. Къщата ми е на няколко минути пеша от гарата. Когато излезете от нея, тръгнете наляво и завийте по първата пряка вдясно. Къщата ми е последната вдясно. Името ми е написано на вратата.

Ваш Джеймс Кенеди.“

— И не е ставало дума да вземе по-ранен влак?

— По-ранен влак? — доктор Кенеди изглеждаше изненадан.

— Защото точно това е направила. Тръгнала е не в три и тридесет, а в един и тридесет. В Дилмут се е прекачила в два и пет и е слязла на гарата преди Удли Болтън, Мачингс Холт.

— Но това е странно!

— Тя пациентка ли ви беше, докторе?

— Не, от няколко години не практикувам.

— Така и предполагам. Познавахте ли я добре?

Кенеди поклати глава.

— Не бях я виждал от двадесет години.

— Но разпознахте трупа преди малко?

Гуенда потрепери, но труповете не вълнуваха доктор Кенеди кой знае колко и той отговори замислено:

— При тези обстоятелства е трудно да кажа дали съм я разпознал, или не. Била е удушена, така ли?

— Била е удушена. Трупът е намерен в един гъсталак по пътеката от Мачингс Холт към Удли Кемп. Открил го е някакъв турист, слизащ от Удли Кемп, към четири без десет. Нашият лекар определи, че смъртта е настъпила някъде между два и петнадесет и три часа. Била е убита скоро след като е слязла от влака. Била е сама. Други хора не са слезли с нея на тази гара. Така. Защо е слязла в Мачингс Холт? Възможно ли е да е объркала гарите? Не ми се вярва. Освен това е тръгнала два часа по-рано от уговорената среща, а не с влака, който сте ѝ предложил в писмото, макар че то е било у нея. За какво трябваше да дойде при вас, докторе?

Доктор Кенеди бръкна в джоба си и извади писмото на Лили.

— Донесох със себе си това. Приложената изрезка е обявата, пуснатата от мистър и мисиз Рийд в местния вестник.

Инспектор Ласт прочете писмото и обявата, след което се обърна към Джайлс и Гуенда.

— Ще ми разкажете ли за какво става дума? Предполагам, че е нещо, което се е случило отдавна?

— Преди осемнадесет години — отговори Гуенда. Постепенно, с обяснения и доуточнявания, разказаха цялата история. Инспектор Ласт беше добър слушател и остави тримата да предадат нещата така, както ги виждат. Кенеди беше сух и се придържаше към фактите. Гуенда говореше емоционално и малко несвързано, но пък увлекателно. Джайлс беше съвсем точен с подробностите, не толкова сдържан,

колкото Кенеди, но и по-спокоен от Гуенда. Всичко това им отне много време. Най-накрая инспектор Ласт въздъхна:

— Значи мисиз Халидей е била ваша сестра, докторе, и ваша мащеха, мисиз Рийд. Преди осемнадесет години тя е изчезнала от къщата, в която живеете сега. Лили Кимбъл, по баща Абът, по онова време е била прислужничка в същата тази къща. Поради някаква причина след толкова години тя е била склонна да вярва, че е имало някаква нечиста история. Навремето се е сметнало, че мисиз Халидей е избягала с неизвестен мъж. Майор Халидей е починал в заведение за душевноболни преди петнадесет години, все още под влияние на заблудата, че е удушил жена си. Ако, разбира се, е било заблуда.

Той замълча.

— Тези факти са интересни, но липсват някои важни неща. Мисиз Халидей жива ли е, или не? Ако е мъртва, кога е умряла? И какво точно е знаела Лили Кимбъл? Изглежда е било нещо доста важно. Толкова важно, че се е наложило да бъде убита, за да замълчи.

Гуенда извика:

— Но как е възможно някой да научи, че се е готвела да говори? Знаехме само ние тримата!

Инспектор Ласт я погледна замислено.

— Важна подробност, мисиз Рийд, е, че се е прекачила в Дилмут в два и пет, вместо в четири и пет. Трябва да е имало някаква причина. Освен това е слязла на гарата преди Удли Болтън. Защо? Може би, след като е писала на доктор Кенеди е написала и на някой друг, с когото е трябвало да се срещне в Удли Кемп. Може би от тази среща е щяло да зависи дали да отиде при доктора след това. Възможно е да е подозирала конкретен човек, да му е писала, да му е намекнала, че знае нещо и да е поискала среща.

— Шантаж — отсече Джайлс.

— Не мисля, че го е приемала така — каза инспектор Ласт. — Била е просто лакома и се е надявала да получи нещо. А и не е била съвсем наясно какво може да бъде то. Ще видим. Може би мъжът ѝ ще ни помогне.

— Предупредих я! — каза мистър Кимбъл тежко. — „Не се занимавай с тази работа“, това ми бяха думите. Но не ме послуша.

През главата ми отиде, защото все много знаеше! Това си беше Лили! Мислеше си, че е по-умна от всички!

Разпитът показа, че мистър Кимбъл не може да каже кой знае какво.

Лили била работила в „Света Катерина“ преди той да я срещне и да започнат да излизат заедно. Обичала да гледа кино и му казала, че в къщата, където е била, може би е било извършено убийство.

— Не ѝ обърнах много внимание. Фантазира, рекох си. Никога не ѝ беше достатъчно това, което вижда. Все ѝ трябваше да измисля разни други неща. Едни врели-некипели ми разказа, как господарят пречукал господарката и я бил заровил в мазето, после за някаква францужойка, дете видяла нещо или някой през прозореца. „Не обръщай внимание на чужденците — казах ѝ. — Всичките са лъжци, не са като нас.“ И после продължи да дрънка, ама аз не слушах, щото си измисляше. Обичаше да чете криминални работи. Купуваше си един вестник, в който пишеха за известни престъпници. Главата ѝ беше пълна с такива работи и си казах, щом си мисли, че е имало убийство, да си мисли, от мисленето никой няма да пострада. Ама щом взе да се чуди дали да отговори на обявата, викам ѝ: „Стой настрана. Не си търси белята.“ И ако ме беше слушала, сега щеше да си е жива и здрава.

Той се замисли за момент.

— А! Жива щеше да е! Ама нали все много знаеше! Такава си беше Лили!

ГЛАВА 23

КОЙ ОТ ТЯХ...

Джайлс и Гуенда не отидоха с инспектор Ласт и доктор Кенеди в къщата на мистър Кимбъл. Прибраха се в седем часа. Гуенда беше бледа и имаше нездрав вид.

— Дай й малко бренди и я накарай да хапне нещо — беше казал доктор Кенеди на Джайлс преди да се разделят. — После да си легне. Преживя доста голямо сътресение.

— Толкова е ужасно, Джайлс! Толкова е ужасно! — не спираше да повтаря тя. — Тази глупава жена! Да си уреди среща с убиеца и да отиде съвсем сама! Толкова самонадеяно! За да я убият. Като овца в касапница!

— Не мисли за това, скъпа. В края на краищата, ние знаехме, че е имало някой — че е имало убиец.

— Не, не знаехме... не и че сега има убиец. Това е станало тогава... преди осемнадесет години. Някак си... не беше толкова истинско... можеше и да сме сгрешили.

— Е, сега вече знаем със сигурност, че не е било грешка. Била си права, Гуенда. От самото начало.

Джайлс се зарадва, когато завариха мис Марпъл в „Хилсайд“. Тя и мисиз Кокър се засуетиха около Гуенда, която отказа да пие бренди, защото винаги й напомняло за корабите, но прие чаша затоплено уиски с лимон, след което мисиз Кокър успя да я придума да седне на масата и да изяде един омлет.

Джайлс предпочиташе да говорят за други неща, но мис Марпъл започна да коментира престъплението и той се убеди, че тази тактика е по-добра.

— Колко ужасно, скъпа! — каза тя. — Разбира се, много тежък удар, но трябва да признаем, че е интересно. аз съм твърде стара, за да се впечатлявам от смъртта толкова много, колкото ти. Истински може да ме изплаши само нещо мъчително и дълго... като заболяване от рак например. Най-важното в случая е, че това престъпление доказва

определено и без никакво съмнение, че горката Хелън Халидей е била убита. Досега само мислехме, че е така. Сега вече сме сигурни.

— Излиза, че би трябвало да можем да намерим тялото. В избата, може би? — предположи Джайлс.

— Не, не. Спомнете си какво каза Едит Паджит... на следващата сутрин е слизала там, обезпокоена от думите на Лили Кимбъл, но не е намерила нищо необичайно... а не е възможно да не останат следи от такова нещо.

— Тогава какво е станало с трупа? Откарали са го с кола и са го хвърлили в морето от някоя скала?

— Не. Хайде, скъпа, спомни си какво ти направи впечатление най-напред, когато си дошла тук? Фактът, че от всекидневната не се вижда морето и че там, където ти се е сторило, че трябва да има стълби, всъщност е имало храсти. И какво се оказа после? Че наистина са били там и впоследствие са преместени в другия край на терасата. А защо е направено това?

Гуенда започваше да разбира.

— Искате да кажете, че там...

— Трябва да има някаква причина за тази промяна, а не виждам никаква друга. Честно казано, направо е глупаво да сложиш стъпалата в края на терасата. Но, от друга страна, това е най-скритото място — то се вижда единствено от прозорците на детската стая на първия етаж. Ако там е бил погребан труп, на сутринта всички биха видели, че е копано. Затова се е наложило да се намери някакъв претекст. И той е бил, че уж са решили да сменят мястото на стъпалата. Доктор Кенеди ми каза, че Хелън Халидей и майорът много са обичали градината си и сами доста често са работили в нея. Градинарят, който е идвал всеки ден, просто е изпълнявал нарежданията им. Ако една сутрин, след като е дошъл, той е видял, че работата вече е започнала, че част от стъпалата са преместени, би решил, че просто не са го изчакали. Трупът би могъл да е погребан и на двете места, но съм повече от сигурна, че е в края на терасата, а не пред прозорците на всекидневната.

— Защо? — попита Гуенда.

— Защото Лили Кимбъл казва в писмото си, че след като е разбрала какво е видяла Леони през прозореца, повече не е смятала, че трупът е в избата. Това изяснява нещата, нали? Момичето е погледнало

през прозореца някъде през нощта и е видяло как копаят гроба. Може дори да е видяло кой го копае.

— И не е казала на полицията?

— Мила моя, по онова време никой не е знаел, че е извършено престъпление. Смятали са, че мисиз Халидей е избягала с любовника си — предполагам, че толкова е разбрала Леони. Едва ли е знаела добре английски. Тя е споменала пред Лили, може би не веднага, а покъсно, че през прозореца е видяла нещо необичайно. Това именно е затвърдило убеждението на Лили, че е извършено престъпление. Не се съмнявам, че Едит Паджит е казала на Леони, че говори глупости, а швейцарката ѝ е повярвала. Освен това, сигурно не е искала да си има работа с полицията. Хората винаги се притесняват от полицията, когато са в чужда страна. Тя се е върнала в Швейцария и може би никога повече не се е сещала за това.

— Ако сега е жива — каза Джайлс, — ако можем да я открием...

Мис Марпъл кимна:

— Може би не е невъзможно.

— Как да постъпим? — попита Джайлс.

— Полицията ще се справи с това много по-добре от теб — отвърна мис Марпъл.

— Утре сутринта ще дойде инспектор Ласт.

— Смятам, че трябва да му кажем за стъпалата.

— Ами за това, което видях... или мисля, че видях, в антрето? — попита Гуенда неспокойно.

— Да, скъпа. Много умно беше, че досега не каза на никого за това, но вече е крайно време да го направиш.

— Тя е била удушена в антрето — каза Джайлс бавно, — после трупът е бил пренесен горе в спалнята, на леглото. Келвин Халидей е дошъл, бил е упоен с нещо, сложено в уискито, и също е бил пренесен в спалнята. Свестил се е и е решил, че я е удушил. Убиецът в това време трябва да е бил някъде съвсем близо. Когато майорът е отишъл при доктор Кенеди, той е изнесъл трупа, скрил го е някъде, най-вероятно навън в храстите и е изчакал всички да заспят, за да го зарови. Това означава, че е бил някъде тук, дори в къщата, през цялата нощ, нали?

Мис Марпъл кимна.

— Трябвало е да бъде на местопрестъплението. Вие казахте, че това е важно. А сега да видим кои от тримата наши заподозрени биха могли да бъдат тук. Да вземем най-напред Ърскин. Той със сигурност е идвал в къщата. По негово собствено признание, той се е изкачил от брега дотук заедно с Хелън Халидей някъде към девет часа. Казва, че се е сбогувал с нея. Но дали така е било наистина? Да приемем сега, че той я е удушил.

— Но между тях отдавна всичко е било свършило! — извика Гуенда. — Той сам каза, че не е оставал насаме с Хелън!

— Гуенда, не разбираш ли, че не можем да се доверяваме само на думите на хората.

— Толкова се радвам, че го казваш — обади се мис Марпъл, — защото, да си призная, започнах малко да се тревожа от начина, по който вие двамата приемате всичко, което ви кажат, за чиста монета. Може би не е хубаво, че по природа съм крайно недоверчива, но когато става дума за убийство, за мен е ненарушимо правило да не приемам нищо за истина, докато не го проверя. Например съвсем сигурно е, че дрехите, които са липсвали, не са били онези, които самата Хелън би избрала, защото не само Едит Паджит ни каза, че го е чула от Лили Кимбъл, но и самата Лили го споменава в писмото си до доктор Кенеди. Така че това може да се счита за установен факт. Доктор Кенеди спомена, за убедеността на Келвин Халидей, че жена му го упоява тайно. От друга страна, дневникът му потвърждава това. Така че имаме втори факт — при това доста любопитен, нали? Както и да е, сега няма да се разпростираме върху това. Искам да подчертая, че голяма част от предположенията, които направихте, се основаваха на това, което са ви казали хората... възможно е да са били и съвсем убедителни.

Джайлс се втренчи в нея.

Гуенда, вече по-спокойна, отпи кафе и се облегна на масата.

Джайлс каза:

— Хайде сега да проверим думите на тримата. Най-напред да вземем Ърскин. Той каза...

— Ти го гледаш с лошо око — прекъсна го Гуенда. — Чисто губене на време е да се занимаваме с него, защото сто процента не е той. Той не би могъл да убие Лили Кимбъл.

Джайлс продължи, без да ѝ обръща внимание:

— Той каза, че е срещнал Хелън на кораба за Индия и са се влюбили, но не е можел да изостави жена си и децата си, затова е трябвало да се разделят. Може и да не е било съвсем така. Може би той е бил безумно влюбен в Хелън, а тя да не е искала да избяга с него. Може да я е заплашил, че ако се омъжи за някой друг, ще я убие.

— Абсолютно невъзможно — каза Гуенда.

— Такива неща се случват. Спомни си какво дочу да му казва жена му. Отдаваш всичко на ревността, но може и да е била права. Може именно тя е страдала заради него и историите му с други... може дори да е секс-маниак.

— Не вярвам.

— Не вярваш, защото е привлекателен за жените. Според мен има нещо странно при него. Но нека да продължа. Хелън разваля годежа си с Фейн, връща се у дома, омъжва се за баща ти и се установява тук. И изведнъж се появява Ърскин. На пръв поглед, той е на почивка с жена си. Доста странно, нали? Той сам призна, че е дошъл тук, за да види Хелън още веднъж. А сега да предположим, че именно Ърскин е човекът, към когото са били адресирани думите на Хелън, когато е казала, че се страхува — това, което е дочула Лили Абът: „Страх ме е от теб. От много време се страхувам от теб! Ти си луд!“ И понеже се бои, тя смята да отиде да живее в Норфолк, но го пази в тайна. Никой не бива да знае, поне докато Ърскин е в Дилмут. Дотук нещата съвпадат. И сега стигаме до фаталната нощ. Какво точно са правили двамата с Ърскин по-рано същата вечер ние не знаем...

Мис Марпъл се прокашля.

— Всъщност, аз се видях отново с Едит Паджит. Тя си спомни, че онази нощ са вечеряли много рано, към седем часа, защото майор Халидей е щял да ходи на някакво събрание — на голф-клуба или нещо такова. Мисиз Халидей е излязла веднага след вечеря.

— Точно така. Хелън среща Ърскин на брега. Може би са имали предварителна уговорка. Той е трябвало да си тръгне на следващия ден. Може би не е искал да си отиде. Може би я е карал да тръгне с него. Двамата се връщат тук и най-накрая, в пристъп на ярост я удушават. След това вече знаем какво е станало. Той е малко луд и иска Келвин Халидей да смята, че сам той е извършил убийството. По-късно погребват трупа. Казал е на Гуенда, че се е прибрал в хотела много късно, защото се е разхождал.

— Чудно — обади се мис Марпъл, — какво ли е правила жена му през това време.

— Може би е полудявала от ревност — каза Гуенда. — И му е устроила скандал, когато се е върнал.

— И аз мисля така — каза Джайлс. — Това е напълно възможно.

— Но той не би могъл да убие Лили Кимбъл — възпротиви се Гуенда, — защото живее толкова далеч. Така че е безсмислено да се занимаваме с него. Хайде да видим Уолтър Фейн.

— Добре. Уолтър Фейн е потиснат човек. Изглежда мекушав, добър, човек на когото лесно можеш да наложиш волята си. Но мис Марпъл каза нещо много важно. Веднъж Уолтър Фейн е бил толкова ядосан, че за малко е можел да убие брат си. Наистина, тогава е бил дете, но въпреки това е било изненадващо, защото винаги е изглеждал кротък и всеопрощаващ. Както и да е. Уолтър Фейн се влюбва в Хелън Халидей. Не просто се влюбва, а е луд по нея. Тя не го желае и той заминава за Индия. По-късно тя му пише, че ще отиде при него и ще се оженят. Заминава. Следва втори удар. Хелън пристига и веднага го зарязва. На кораба е срещнала друг. Връща се в Англия и се омъжва за Келвин Халидей. Уолтър Фейн може би си мисли, че именно Халидей е причината да бъде изоставен. Той се отчайва, изпълва се с омраза и се прибира у дома. Държи се приятелски, преструва се че е простил, често идва при тях като опитомено животинче. Но може би Хелън се досеща, че това не е така. Тя разбира какво става в душата му. Може би някога преди това е открила какво се крие зад хрисимия му външен вид. Казва му, че винаги се е страхувала от него. Прави таен план да се махне от Дилмут и да заживее в Норфолк. Защо? Защото се страхува от Уолтър Фейн. И отново стигаме до фаталната вечер. Тук не можем да бъдем много сигурни. Не знаем какво е правил той тогава и може би никога няма да разберем. Но Уолтър Фейн спокойно би могъл да бъде на местопрестъплението, защото живее на няколко минути път оттук. Би могъл да каже, че го боли главата и ще си легне рано, или да се заключи в кабинета си уж, че има работа... нещо такова. Би могъл да направи всичко това, което решихме, че е направил убиецът, и според мен от тримата той с най-голяма вероятност би направил грешката с дрехите. Едва ли разбира нещо от това как се обличат жените.

— Странно — каза Гуенда. — Онзи ден в кантората си той ми заприлича на къща със спуснати пердета... и сякаш чувствах, че в

къщата има мъртвец...

Тя погледна мис Марпъл.

— Това сигурно ви се струва глупаво.

— Не, не, скъпа, може и да си била права.

— И сега — продължи Гуенда — остава Афлик, Джеки Афлик с фирмата за автобусни превози, който винаги е бил много хитър. Първото нещо срещу него е, че според доктор Кенеди, той е имал мания за преследване в начална фаза. Тоест, никога не е бил напълно нормален. Той ни разказа за себе си и Хелън, но като нищо може да ни е наговорил куп лъжи. Не е смятал, че тя е само хубаво хлапе, а е бил лудо влюбен в нея. Само че тя не е споделяла чувствата му. Тя просто се е забавлявала. Тя е била луда по мъжете, както казва мис Марпъл.

— Не, скъпа. Аз не съм казала нищо такова.

— Добре, нимфоманка, ако повече ви харесва. Както и да е, тя е имала връзка с Джеки Афлик и след това се е наложило да го изостави. Но той не е искал това да стане. Доктор Кенеди ѝ е помогнал да се отърве, но Афлик не е забравил и не е простил. Загубил е работата си — според него, бил е умишлено злепоставен от Уолтър Фейн и това е признак на мания за преследване.

— Да — съгласи се Джайлс — и, от друга страна, ако е вярно, това ще бъде много сериозна улика срещу него.

Гуенда продължи:

— Хелън заминава за чужбина, но той не я забравя. Когато тя се завръща омъжена, той я посещава. Най-напред каза, че е ходил при нея само веднъж, но после призна, че не е било само един път. И, Джайлс, не помниш ли? Едит Паджит използва фразата „тайнствения мъж с лъскавата кола“. Виждаш ли, идвал достатъчно често, за да направи впечатление на прислугата. Но Хелън не го е поканила за вечеря... не е искала той да се срещне с баща ми. Може би се е страхувала от него. Може би...

Джайлс я прекъсна:

— Това би могло да означава две неща. Да предположим, че Хелън е била влюбена в него, той е бил първата ѝ любов, и да предположим, че още го е обичала. Може би са имали връзка и Хелън не е искала мъжът ѝ да знае за нея. Но може и Афлик да е искал да избягат някъде, а тя вече да се е уморила от него и да е отказала... и той да я е убил. И така нататък, всичко останало. В писмото си до

доктор Кенеди, Лили споменава, че онази вечер отпред е имало лъскава кола. Това е била колата на Джеки Афлик. Той също е бил там.

— Това е предположение — продължи Джайлс. — Но ми се струва логично. Остава да обясним как са били написани писмата на Хелън. Трудно мога да си представя какви „обстоятелства“, както се изрази мис Марпъл, биха могли да я накарат да ги напише приживе. Струва ми се, че за да дадем някакво обяснение, ще трябва да приемем, че наистина е имала любовник и че е смятала да избяга с него. Трябва отново да помислим за тримата. Най-напред Ърскин. Да приемем, че той още не е бил готов да напусне жена си и да развали семейството си, но Хелън се е съгласила да изостави Келвин Халидей и да отиде някъде, където Ърскин би могъл да я вижда от време на време. Първото нещо ще бъде да неутрализира подозренията на мисиз Ърскин, като напише писмата до брат си. След време те ще създадат впечатлението, че тя е заминала за чужбина с някого. Това също така обяснява защо не споменава името на мъжа.

— Но ако тя е смятала да изостави мъжа си заради него, защо Ърскин ще я убива? — попита Гуенда.

— Може би в последния момент е променила решението си. Решила е, че не иска да напуска мъжа си в края на краищата. Той просто е обезумял и я е удушил. След това е взел дрехите и е използвал писмата. Това е доста добро обяснение за всичко. Същото може да се каже и за Уолтър Фейн. Предполагам, че подобен скандал би бил фатален за един провинциален адвокат. Хелън може да се е съгласила да отиде да живее някъде, където да могат да се виждат, като пусне слух, че е заминала за чужбина с някой друг. Писмата са написани и всичко е готово, но в последния момент тя променя решението си. Уолтър полудява и я убива.

— А Джеки Афлик?

— В неговия случай е по-трудно да се обяснят писмата. Не мога да си представя, че някакъв скандал би могъл да му навреди. Може би Хелън не се е страхувала толкова от него, колкото от мъжа си и затова е решила да инсценира заминаване за чужбина. Или може би по онова време жената на Афлик е имала пари и той е искал да я накара да ги вложи в предприятието му. Да, има много възможности за писмата.

— Кое е истината според вас, мис Марпъл? — попита Гуенда. — Не мисля, че Уолтър Фейн би могъл... но пък...

В този момент влезе мисиз Кокър, за да прибере празните чаши.

— Знаете ли, мадам... — каза тя — съвсем забравих. Цялата тази история с убитата жена и това че сте били там, никак не ви се отразява добре точно сега, но трябва да ви кажа, че днес следобед тук беше мистър Фейн. Търсеше вас и беше сигурен, че го очаквате. Остана половин час.

— Колко странно — каза Гуенда. — Кога?

— Трябва да е било към четири часа или малко по-късно. И след това дойде един друг джентълмен с яркожълта кола. Той също беше сигурен, че го очаквате и не искаше и да чуе, че не е така. Помислих си, да не сте поканили гости и да сте забравили?

— Не, разбира се — каза Гуенда. — Колко странно!

— Хайде да се обадим на Фейн — намеси се Джайлс. — Едва ли си е легнал.

Той отиде до телефона.

— Ало? Мистър Фейн ли е? Обажда се Джайлс Рийд. Идвал сте днес следобед у нас... Какво?... Не... Не, сигурен съм в това... не, разбира се... колко странно!... Да и аз се чудя.

Той затвори телефона.

— Интересно. Някой се е обадил в кантората му тази сутрин и го е помолил да дойде да ни види следобед. Казал, че било много важно.

Джайлс и Гуенда се спогледаха. После тя каза:

— Обади се и на Афлик.

Джайлс отново отиде до телефона, намери номера и го набра. Този път трябваше да почака повече, но най-накрая се свърза:

— Мистър Афлик? Обажда се Джайлс Рийд. Аз... След това очевидно от отсрещната страна го прекъсна порой от думи.

Най-накрая, той успя да каже:

— Но ние не сме... не, уверявам ви... нищо такова... да... да, знам, че времето ви е ценно... Но кажете кой ви се обади? Мъж? Не, казах ви, че не съм аз. Да, разбирам... Съгласен съм, че е доста странно.

Той затвори телефона и се върна до масата.

— Ето това е — каза той. — Някакъв мъж, който се е представил за мен, му се е обадил и го е помолил да дойде тук. Било много важно. Касаело се за голяма сума пари.

Те се спогледаха.

— Би могъл да е всеки от тях — каза Гуенда. — Джайлс, не разбираш ли? И двамата биха могли да са убили Лили и да са дошли тук за да имат алиби.

— Едва ли алиби, скъпа — каза мис Марпъл.

— Не, не исках да кажа точно алиби, а по-скоро претекст да не са на работното си място. Искам да кажа, че единият от тях казва истината, а другият лъже. Единият се е обадил на другия и му е казал да дойде тук, за да хвърли подозренията върху него... не знаем кой. Сега вече е ясно, че е един от двамата. Фейн или Афлик. Според мен — Джеки Афлик.

— А според мен — каза Джайлс — Уолтър Фейн.

И двамата погледнаха мис Марпъл.

Тя поклати глава:

— Има и друга възможност.

— Разбира се... Ърскин.

Джайлс почти изтича до телефона.

— Какво смяташ да направиш? — попита Гуенда.

— Ще дам поръчка за разговор с Нортхъмбърленд.

— О, Джайлс... да не би наистина да смяташ, че...

— Трябва да се уверим. Ако той е там, не би могъл да убие Лили Кимбъл днес следобед. Няма как да прелети това разстояние.

Те изчакаха мълчаливо да иззвъни телефонът. Джайлс вдигна слушалката.

— Имате разговор с Нортхъмбърленд. Говорете.

Джайлс се прокашля нервно и каза:

— Майор Ърскин? Обажда се Джайлс Рийд. Да... Рийд.

Той хвърли към жена си безпомощен поглед, който съвсем ясно питаше: „Ами сега какво да му кажа?“

Гуенда стана и взе слушалката.

— Майор Ърскин? Аз съм Гуенда Рийд. Научих за една къща, „Линскът Брейк“. Дали... вие знаете ли нещо за нея? Доколкото разбрах, намира се някъде недалеч от вас.

Ърскин отговори:

— „Линскът Брейк“? Не, не съм чувал. Къде точно се намира?

— О, адресът е ужасно нечетлив. Знаете колко небрежни са чиновниците... но пише, че е на петнадесет мили от Дейт, така че си помислихме...

— Съжалявам. Не съм чувал за нея. Кой живее там?

— О, празна е. Но нищо. Всъщност ние вече взехме решение. Съжалявам, че ви обезпокоих. Предполагам, че сте бил зает.

— Не, нищо подобно. Е, малко домакински задължения, защото жена ми я няма, а готвачката трябваше да замине при майка си, така че съм сам. Боя се, че не се справям много добре. В градината работя по-хубаво.

— Аз също предпочитам градината пред домакинската работа. Жена ви не е болна, надявам се?

— О, не. Отиде при сестра си и ще се върне утре.

— Е, лека нощ. Още веднъж се извинявам за безпокойството.

Тя затвори телефона.

— Ърскин е извън всякакво подозрение — каза тя тържествуващо. — Жена му я няма и той се занимава с домакинската работа. Остават другите двама, нали мис Марпъл?

Мис Марпъл гледаше мрачно.

— Според мен, скъпи мои — каза тя, — не сте обмислили нещата достатъчно добре. О, Боже! Наистина съм много разтревожена... Ако само знаех какво да направя!

ГЛАВА 24

МАЙМУНСКИ ЛАПИ

Гуенда се облегна с лакти на масата, подпря главата си с ръце и заоглежда с безизразно лице остатъците от набързо изядения обяд. Трябваше да разтреби, да занесе чиниите на мивката, да ги измие и да реши каква да бъде вечерята. Но нямаше нужда да бърза. Трябваше ѝ малко време, за да осмисли нещата. А те се случваха прекалено бързо.

Събитията от сутринта, когато си ги припомни, ѝ изглеждаха хаотични и невъзможни. Всичко беше станало прекалено бързо и просто ѝ се струваше невероятно.

Инспектор Ласт дойде рано — в девет и половина. С него бяха следователят, инспектор Праймър от главното управление и началникът на местната полицията. Последният не остана дълго. Следствието за убийството на Лили Кимбъл беше поето от инспектор Праймър.

Именно той, мъж с подлъгващо благо поведение и извиняващ се глас, я беше попитал, дали би било удобно хората му да поразкопаят в градината.

Каза го така, сякаш ставаше дума за някаква приятна гимнастика, а не за изравяне на труп, погребан преди осемнадесет години.

Тогава се намеси Джайлс:

— Мисля, че можем да ви бъдем полезни с някои предположения.

След това той разказа за преместването на стъпалата в края на терасата и заведе инспектора при тях.

Следователят погледна нагоре към прозореца с решетка, който се намираше в ъгъла на първия етаж и каза:

— Предполагам, че това е детската стая.

Джайлс потвърди.

След това инспекторът и Джайлс влязоха вътре, а двама души с лопати се заловиха за работа.

— Инспекторе, мисля, че е добре да чуете едно нещо, което жена ми досега не е споменавала пред никого, освен пред мен и пред... един друг човек — каза Джайлс, преди следователят да започне да го разпитва.

Внимателният и доста строг поглед на инспектор Праймър се прикова в Гуенда. Беше леко изненадан. „Чуди се — помисли си тя, — дали съм жена, на чиито думи може да се вярва или съм фантазьорка.“

Това усещане беше толкова силно, че тя започна да се защитава:

— Може и да съм си го въобразила... Но ми се стори толкова реално...

— Добре, мисиз Рийд — каза Праймър тихо и успокоително, — разкажете ми.

И Гуенда обясни. Как къщата ѝ се сторила позната още с пристигането ѝ. Как по-късно научила, че всъщност е живяла в нея като дете. Как си спомнила тапетите в детската стая, вратата към трапезарията, как чувствала къде би трябвало да бъдат стъпалата към градината.

Инспектор Праймър кимна. Той не каза изрично, че детските спомени на Гуенда не са особено интересни, но тя се чудеше дали не си го помисли.

Най-сетне тя събра сили за края. Как изведнъж, когато била в театъра, си спомнила как през парапета в „Хилсайд“ е видяла мъртвата жена долу в антрето.

— Русокоса, с посиняло лице, удушена... и това беше Хелън... но колко глупаво! Отначало не можах да си спомня коя е Хелън.

— Смятаме, че... — намеси се Джайлс, но с неочаквано властен жест инспекторът го накара да замълчи.

— Нека мисиз Рийд ми разкаже с нейни думи.

И Гуенда продължи със запъвания и с почервеняло лице, а инспекторът внимателно ѝ помагаше с професионална ловкост, която тя не можеше да оцени.

— Уебстър? — каза той замислено. — Хм, „Дукесата на Малфи“. Маймунски лапи?

— Но това сигурно е било кошмар — каза Джайлс.

— Моля ви, мистър Рийд.

— Всичко това наистина може да е било кошмар — каза Гуенда.

— Не, не смятам, че е така — каза инспекторът. — Много трудно можем да обясним смъртта на Лили Кимбъл, ако не приемем, че в тази къща наистина е било извършено убийство.

Това звучеше толкова разумно, почти утешително, че Гуенда забързано продължи:

— И не баща ми я е убил. Наистина не е той. Доктор Пенроуз също каза, че той не би могъл да убие човек. Доктор Кенеди също смяташе, че не е бил той, а само си е въобразил така. Значи убиецът е искал да създаде впечатлението, че баща ми я е убил и ние смятаме, че знаем кой... има двама души, които биха могли...

— Гуенда — каза Джайлс, — не бихме могли да...

— Чудя се, мистър Рийд — прекъсна го Праймър, — дали няма да е по-добре да излезете в градината, за да видите дали моите хора работят както трябва? Кажете им, че аз ви изпращам.

Той затвори френските прозорци след Джайлс и се върна при Гуенда.

— А сега ми разкажете всичко, мисиз Рийд. Независимо дали ви се струва странно или не.

И Гуенда изложи всичките техни разсъждения и догадки, стъпките, които бяха предприели, за да открият тримата мъже, играли роля в живота на Хелън Халидей, заключенията, до които бяха стигнали и накрая, как някой се беше обадил на Уолтър Фейн и Джеки Аплик, за да им каже да отидат в „Хилсайд“ предния следобед.

— Но, инспекторе — каза Гуенда накрая, — предполагам разбирате, че някой от тях може би лъже.

— Това е една от основните трудности на моята работа — каза инспекторът с тих и доста уморен глас. — Толкова много хора умеят да лъжат. И толкова много хора обикновено го правят... макар и често да не е поради причините, които предполагаме. А някои хора дори не знаят, че лъжат.

— Мислите ли, че и аз съм такава? — попита Гуенда притеснено. Инспекторът се усмихна и отговори:

— Мисля, че показанията ви са много правдиви, мисиз Рийд.

— А мислите ли, че предположението ми за убиеца е правилно?

Инспекторът въздъхна и отговори:

— Въпросът не е какво мисля аз. В нашата работа не може да става дума за това. Въпросът е да се докаже. Къде са били тези хора,

какво казват, че са правили по времето, което ни интересува. Ние знаем съвсем точно, плюс-минус десетина минути, кога е била убита Лили Кимбъл. Между два и тридесет и пет, и два и четиридесет и пет. Лично аз с нищо не мога да обясня тези телефонни обаждания. Те не дават на никой от двамата алиби за времето на убийството.

— Но вие ще разберете, нали, какво са правили тогава? Между два и двадесет и два и четиридесет и пет. Ще ги попитате.

Инспектор Праймър се усмихна.

— Ще зададем всички необходими въпроси, мисиз Рийд, можете да сте сигурна в това. Всяко нещо с времето си. Бързането не води до нищо добро. Трябва да обмисляме ходовете си добре.

Гуенда изведнъж си представи как би изглеждала търпеливата и спокойна, лишена от сензации, работа. Бавно, неотклонно...

— Разбирам — каза тя. — Защото сте професионалисти. А аз и Джайлс сме аматьори. Бихме могли да имаме късмет и да налучкаме нещо... но няма да знаем как да продължим...

— Нещо такова, мисиз Рийд.

Инспекторът се усмихна отново. Той стана и отвори френските прозорци. Тогава, точно когато се канеше да излезе на терасата, той се закова на мястото си. „Като ловджийско куче“ — помисли си Гуенда.

— Извинете, мисиз Рийд... Да не би случайно възрастната дама там да е мис Марпъл?

Гуенда застана до него. В края на градината мис Марпъл все още водеше безнадеждната си битка с плевелите.

— Да, това е мис Марпъл. Много мило е, че ни помага с градината.

— Мис Марпъл? — каза инспекторът. — Аха, разбирам.

Гуенда го погледна въпросително и добави:

— Тя е много мила.

— Мис Марпъл е много известна. Сложи в малкия си джоб полицейските началници на три района. Моят шеф още не се е наредил сред тях, но предполагам, че скоро и това ще стане. Значи и тя има пръст в тази работа.

— О, тя много ни помогна — отвърна Гуенда.

— Предполагам, че е така — каза инспекторът. — Тя ли даде идея къде да търсим трупа на мисиз Халидей?

— Мис Марпъл каза, че аз и Джайлс би трябвало сами да се сетим къде да търсим. И беше много глупаво от наша страна, че не ни дойде на ум по-рано.

Инспекторът се засмя добродушно, слезе долу и застана до мис Марпъл.

— Не се познаваме, мис Марпъл — каза той, — но полковник Мелроуз ми е говорил за вас.

Мис Марпъл се изправи зачервена и задъхана, стискайки шепа зелени листа.

— О, да. Милият полковник Мелроуз. Винаги е бил толкова любезен... Още откакто...

— Още откакто един църковен настоятел беше убит в кабинета на викария. Преди доста време. Но това не е последният ви успех.

— Изглежда знаете доста за мен, инспектор...

— Казвам се Праймър. Предполагам, че и тук не сте губила времето си напразно?

— Да, опитвам се да правя каквото мога в градината. Толкова е занемарена. Тези плевели например... толкова са отвратителни... Корените им — мис Марпъл погледна инспектора изпитателно — достигат много дълбоко в земята. Много дълбоко... и плъзват наоколо в почвата.

— Мисля че сте права — каза инспекторът. — Много дълбоко и много назад... имам предвид това убийство. Осемнадесет години!

— Може би и повече, инспекторе... И са ужасно вредни... как изсмукват живота на красивите млади цветя...

Един от полицаите дойде по пътеката към тях. Беше обилно изпотен и челото му беше изцапано с пръст.

— Открихме нещо, сър... трябва да е тя...

И точно тогава, припомни си Гуенда, денят започна да тече като кошмар. Дойде Джайлс и пребледнял ѝ каза:

— Гуенда... тя е... там.

После един от полицаите повика по телефона съдебния лекар, нисък, припрян човек, който не след дълго се появи.

И тогава мисиз Кокър — спокойната и невъзмутима мисиз Кокър — излезе в градината, но не водена от някакво неудържимо любопитство, както би могло да се предположи, а просто за да набере

малко подправки за ястието, което готвеше за обяд. И тя, чиято реакция при новината за убийството предишния ден беше единствено грижата за здравето на Гуенда (защото мисиз Кокър беше решила, че детската стая на първия етаж ще бъде населена след определен брой месеци) попадна право на ужасното откритие и веднага се разстрои до критична степен.

— Ужасно е, мадам! Не мога да гледам кости! И тук в градината, до магданоза! Ох, така ми се разтуптя сърцето... едва си поемам дъх. О, ако ми позволите, бих изпила глътка бренди...

Разтревожена от пъшкането на мисиз Кокър и от пепелявия цвят на лицето ѝ, Гуенда отиде до бюфета, наля малко бренди и ѝ го донесе.

— Ох, точно това ми трябваше, мадам — каза мисиз Кокър, но изведнъж гласът ѝ замря и видът ѝ стана толкова ужасен, че Гуенда изпищя на Джайлс да дойде, а той веднага извика съдебния лекар.

— Цяло щастие е, че бях тук — каза той по-късно. — За малко можеше да си отиде. Ако нямаше лекар досега щеше да е мъртва.

След това инспектор Праймър взе бутилката бренди, влезе заради нея в кратък спор с лекаря и след това попита Гуенда и Джайлс кога за последен път са пили от тази бутилка.

Тя каза, че през изминалите няколко дни не са. Че са ходили в Северна Англия и последните няколко пъти са си наливали джин.

— Но вчера за малко щях да пия от това бренди — каза тя. — Само че ми напомня за корабите, така че Джайлс отвори нова бутилка уиски.

— Имала сте късмет, мисиз Рийд. Ако бяхте пила от това бренди вчера, сега нямаше да сте жива.

— Джайлс също можеше да пие... за малко... накрая реши да пие уиски с мен.

Гуенда потрепери.

Дори и сега, вече сама в къщата, след като полицаите и Джайлс бяха излезли след набързо приготвения от консерви обяд (тъй като мисиз Кокър беше откарана в болницата), Гуенда не можеше да повярва, че всичко това наистина се е случило.

Едно нещо беше сигурно — вчера в дома им бяха идвали Джеки Аплик и Уолтър Фейн. Всеки от тях би могъл да сложи отрова в брендито и точно заради това е било телефонното обаждане — за да се осигури тази възможност. Те с Джайлс се бяха добрали прекалено

близо до истината. Или съвсем друг човек е идвал — може да е влязъл през терасата — докато те са стояли в кабинета на доктор Кенеди и са чакали Лили Кимбъл? Трети човек, който е искал да насочи подозренията към другите двама?

„Но ако имаше трети човек — мислеше Гуенда, — той не би се обадил и на двамата. Щеше да му е достатъчен само един заподозрян, не двама. И кой би могъл да бъде този трети? Ърскин със сигурност си беше вкъщи. Не. Или Уолтър Фейн е позвънил на Афлик и е казал, че и на него са му се обадили, или Афлик се е обадил на Фейн. Беше един от двамата и полицаите, които бяха по опитни от тях, а и разполагаха с повече средства, щяха да разберат кой е той. А междувременно и двамата, щяха да бъдат под наблюдение. Няма да могат да... опитат пак.“

Гуенда отново потрепери. Не се свиква лесно с мисълта, че някой се е опитвал да те убие. „Опасно е“ беше казала мис Марпъл преди известно време, но Джайлс не беше приел това предупреждение достатъчно сериозно. Дори и след смъртта на Лили Кимбъл, на Гуенда не ѝ беше хрумвало, че някой може да се опита да убие тях двамата. Само защото се бяха приближили прекалено много до истината за това убийство, извършено преди осемнадесет години. Бяха се досетили какво се е случило и кой може да го е извършил.

Уолтър Фейн и Джеки Афлик.

Кой?

Гуенда затвори очи и се замисли за двамата в светлината на новите събития.

Тихият Уолтър Фейн, седнал зад бюрото в кабинета си — паяк застанал в средата на мрежата си. Толкова спокоен, толкова безобиден на пръв поглед. Къща със спуснати пердета. Къща с мъртвец. Умрял преди осемнадесет години и все още вътре. Колко зловец ѝ се струваше сега тихият Уолтър Фейн! Човекът, който някога се беше нахвърлил да убие брат си! Човекът, чието предложение за женитба Хелън Кенеди беше отблъснала два пъти — веднъж тук и после в Индия. Двоен отказ. Двойно падение. Уолтър Фейн, така тих, така съдържан, който може би изпадаше в пристъпи на ярост и намираше отдушник единствено в насилието.

Гуенда отвори очи. Нима не беше убедена, че е Уолтър Фейн?

Би могла да помисли и за Афлик — спокойно, обективно.

Крещящият му кариран костюм, властното му държане — пълна противоположност на Уолтър Фейн — никаква сдържаност или потиснати чувства. Но може би се държеше така поради скрит комплекс за малоценност? Това не беше изключено. Ако човек не е сигурен в себе си, трябва да компенсира с хвалби и налагане на собственото си мнение. И е бил отблъснат от Хелън, защото не е бил подходящ за нея. Раната още гнои, не е зараснала. Твърда решимост и амбиция да се наложи в този свят. Преследване. Всички срещу него. Уволнен от работа, заради фалшиво обвинение, повдигнато от някой „враг“. Това ясно показваше, че Афлик не е съвсем нормален. А какво ли чувство за сила би могъл да придобие човек като него след като убие? Доброто му, весело лице всъщност беше жестоко. Той беше жесток човек и слабата му бледа жена беше наясно с това. Лили Кимбъл сигурно го е заплашила и затова е намерила смъртта си. Гуенда и Джайлс се бяха намесили, следователно и те трябваше да умрат, при това щеше бъде замесен и Уолтър Фейн, който го е изхвърлил някога от работа. Тези неща съвпадаха доста добре. Гуенда тръсна глава, изостави фантазиите си и се върна към реалността. Джайлс щеше да се върне и да поиска чая си. Трябваше да разтреби и да измие чиниите.

Тя взе един поднос, сложи върху него нещата и ги занесе в кухнята. Там всичко блестеше от чистота. Мисиз Кокър беше истинско съкровище.

Отстрани до мивката имаше чифт гумени хирургически ръкавици. Мисиз Кокър винаги си ги слагаше, когато миеше. Племенничката ѝ, която работеше в болницата, ѝ ги доставяше на намалена цена.

Гуенда си ги сложи и започна да мие чиниите. Нямахте защо да разваля ръцете си.

Тя свърши с чиниите, сложи ги на поставката да съхнат, изми и подсуши другите неща и ги прибра по местата им.

След това, все още потънала в мисли, се качи горе. Би могла да изпере онези чорапи и някой и друг пуловер. Нямахте още да сваля ръкавиците.

Тези мисли се въртяха на повърхността на съзнанието ѝ. А някъде навътре я тормозеше нещо друго.

Уолтър Фейн или Джеки Афлик, беше решила тя. Единият или другият. И ѝ се струваше, че и срещу двамата има солидни доводи. Може би именно това я тревожеше. Защото щеше да е много по-добре, ако можеше да има доводи само срещу единия от тях. Досега би трябвало вече да е сигурна. Кой? А тя не беше.

Ако имаше някой друг... не това беше невъзможно. Защото Ричард Ърскин беше извън подозрение. Когато Лили Кимбъл е била убита и брeндитo е било отровено, той е бил далече, чак в Нортхъмбърленд. Да, той беше извън всяко подозрение.

Тя се радваше, защото Ричард Ърскин ѝ харесваше. Той беше привлекателен, много привлекателен. Колко тъжно е, че се е оженил за онази коравосърдечна жена с недоверчив поглед и плътен глас. Като на мъж...

Като на мъж...

Мисълта проблесна в главата ѝ и породила съмнения.

Мъжки глас... Дали пък самата тя не беше отговорила на Джайлс но телефона предишната вечер?

Не... не, невъзможно е. Разбира се не, не. Джайлс щеше да разбере. И освен това, предварително тя нямаше как да знае кой се обажда. Говорил е самият Ърскин, а жена му, както той каза, е била заминала.

Жена му е била заминала.

Може би... не, това е невъзможно... дали не е била мисиз Ърскин? Мисиз Ърскин, полудяла от ревност? Дали Лили Кимбъл не беше писала на нея? Дали през прозореца онази нощ Леони не е видяла жена?

В антрето долу нещо се блъсна. Някой беше влязъл през входната врата.

Гуенда излезе от банята на площадката и погледна долу над парапета. С облекчение видя, че е доктор Кенеди.

— Тук съм — извика му тя.

Тя гледаше ръцете си — мокри, блестящи, странно розовосивкави. Напомняха ѝ нещо.

Доктор Кенеди погледна нагоре и засенчи очите си с ръка.

— Ти ли си Гуени? Не виждам лицето ти, очите ми са заслепени...

И тогава Гуенда изпищя...

Виждаше тези маймунски лапи и чуваше гласа от антрето...

— Вие сте бил! — простена тя. — Вие сте я убил... убил сте Хелън... Сега съм сигурна... сигурна... вие...

Той тръгна нагоре по стълбите към нея. Бавно. Без да я изпуска от поглед.

— Защо не ме оставихте на мира? — попита той. — Защо трябваше да се бъркате? Защо ви трябваше да... съживявате спомена? Тъкмо когато бях започнал да забравям? Да забравям. Вие съживихте спомена за Хелън, моята Хелън! Всичко отново се върна... Трябваше да убия Лили, сега трябва да убия теб. Както убих Хелън... да, както убих Хелън.

Сега той беше съвсем близо до нея, с ръце, тя знаеше, протегнати към гърлото ѝ. Това добро странно лице, това приятно обикновено лице на възрастен човек... то беше пак същото, но погледът... погледът беше на безумец.

Гуенда започна да отстъпва бавно. Писъкът беше замръзнал в гърлото ѝ. Успя да изпищи само веднъж. Втори път не можа. А и да беше, нямаше кой да я чуе.

Защото вкъщи нямаше никой — нито Джайлс, нито мисиз Кокър... дори и мис Марпъл не беше в градината. Никой. А съседната къща беше прекалено далеч, за да се чуе писъкът ѝ... Но и без това не можеше да изпищи.

Беше прекалено уплашена. Уплашена от тези ужасни, протягащи се ръце...

Можеше да отстъпва само до детската стая и после... После тези ръце щяха да обвият гърлото ѝ. Жално скимтене се изплъзна измежду устните ѝ.

И тогава... Неочаквано доктор Кенеди се обърна назад, защото силна водна струя го удари между очите. Той извика и прикри лицето си с ръце.

— Такъв късмет — каза мис Марпъл доста задъхано, защото се беше качила по стълбата тичешком, — че точно в този момент плевях розите!

ГЛАВА 25

ПОСЛЕПИС ОТ ТОРКИ

— Но, мила Гуенда, разбира се, че не бих си и помислила да те оставя сама в къщата — каза мис Марпъл. — Знаех, че на свобода се разхожда много опасен престъпник и просто гледах от градината какво става.

— Знаехте ли, през цялото време, че е той?

Тримата — мис Марпъл, Гуенда и Джайлс — седяха на терасата на хотел „Империял“ в Торки.

Мис Марпъл беше предложила да сменят обстановката и Джайлс се беше съгласил, че това решение ще е най-доброто за жена му. Инспектор Праймър не възрази и те веднага бяха заминали за Торки.

— Е, той не беше извън подозрение, скъпа — отвърна мис Марпъл на Гуенда. — Макар че за жалост нямаше никакви доказателства, които да подкрепят съмненията. Бяха именно съмнения, нищо повече.

— Но аз дори не се усъмних! — каза Джайлс и я изгледа с любопитство.

— О, скъпи Джайлс, мисли! Той е бил на местопрестъплението.

— На местопрестъплението?

— Но разбира се. Когато Келвин Халидей е отишъл при него през онази нощ, той тъкмо се е бил върнал от болницата. А болницата, както ни казаха няколко души, по онова време се е помещавала в съседната постройка до „Хилсайд“ или „Света Катерина“, както се е наричала тогава къщата. Това означава, че в съответния момент е бил на съответното място. И после, остават множество по-дребни, но съществени факти. Хелън Халидей е казала на Ричард Ърскин, че отива да се омъжи за Уолтър Фейн, защото не се чувства щастлива у дома. Тоест, не е била щастлива, когато е живяла с брат си. И все пак всички твърдят, че той се е грижел добре за нея. Защо тогава не е била щастлива? Мистър Афлик ви каза, че я е съжалявал. Според мен, той е имал пълно право да каже това. Наистина я е съжалявал. Защо е

трябвало да се среща с него по този потаен начин? Тя не е била безумно влюбена в него. Тогава защо? Дали защото не е можела да се среща с млади хора както всички останали? Брат ѝ е бил строг и старомоден.

Гуенда потрепери.

— Но той беше луд — каза тя. — Напълно луд.

— Да — съгласи се мис Марпъл. — Не е бил нормален. Обожавал е доведената си сестра и постепенно чувствата му са станали патологични, егоистични. Смятал е, че я притежава. Това се случва по-често, отколкото си мислите. Бащи, които не желаят дъщерите им да се омъжват... дори да се срещат с млади мъже. Помислих си за това, когато чух за мрежата на тенискорта.

— Мрежата на тенис-корта?

— Да, това ми се строи много съществено. Помислете си само — младата Хелън завършва училище и се прибира у дома, пълна с копнеж да прави всичко, което младите момичета искат от живота, да се среща с приятели, с момчета, да флиртува с тях...

— Луда за секс?

— Не — каза мис Марпъл натъртено. — Това именно е най-ужасното нещо в това престъпление. Доктор Кенеди не я е убил само физически. Ако се замислите, ще си спомните, че луда по мъжете или... каква дума използва ти, скъпа? Нимфоманка, тя е единствено според доктор Кенеди. Според мен тя е била напълно нормално младо момиче, което е искало да се забавлява, да се весели, да флиртува по малко, накрая да се омъжи за този, когото си избере — нищо повече от това. И вижте какво е направил брат ѝ. Най-напред той силно е ограничавал свободата ѝ. После, когато тя е поискала да играе тенис с приятели — най-нормално и естествено желание — той привидно се е съгласил, а после тайно е нарязал мрежата — доста многозначителен факт. След това, тъй като тя е можела да играе тенис другаде или да ходи на танци, той се е възползвал от порязания ѝ крак и го е инфектирал така, че да не зарасне с месеци. Да... мисля, че е направил и това... Всъщност, сигурна съм.

Но Хелън не е разбирала всичко това, според мен. Тя е виждала, че брат и я обича и се грижи за нея и не е можела да си обясни защо не се чувства добре и спокойна у дома при него. Няма съмнение, че се е чувствала зле. Затова и е отишла в Индия при Уолтър Фейн — за да се

махне. Да се махне от какво? Не е знаела. Била е твърде млада и неопитна, за да се досети. Така че е тръгнала за Индия, на кораба е срещнала Ричард Ърскин и се е влюбила в него. Там тя също се е държала не като луда за секс жена, а като напълно почитено момиче. Не го е подтикнувала да напусне съпругата си. Даже е настоявала да не го прави. Когато е видяла Уолтър Фейн, тя е разбрала, че не може да се омъжи за него и понеже не е знаела какво друго да направи, е телеграфирала на брат си да ѝ изпрати пари за връщане.

По време на пътуването тя е срещнала баща ти и се е появила нова възможност за спасение, този път придружена от перспективата за щастие.

Тя не се е омъжила за баща ти тласкана от нечестни мотиви. Той е трябвало да преживее смъртта на любимата си жена, тя да се съвземе от невъзможната любовна връзка. Двамата са могли да си помогнат. Според мен, фактът, че са се оженили веднага, още в Лондон, а не са чакали докато дойдат в Дилмут, за да уведомят доктор Кенеди, говори много. Вероятно някакъв инстинкт ѝ е подсказал, че е по-умно да постъпят така, а не да се женят в Дилмут, което би било нормалното в случая. Все още си мисля, че не е знаела за какво точно става дума, но е била обезпокоена и е сметнала, че ще е по-безопасно, ако постави брат си пред свършен факт.

Келвин Халидей се е държал много приятелски с Кенеди и го е харесвал. Кенеди, от своя страна, е направил всичко възможно, за да изглежда доволен от брака им. Семейството е наело къщата.

И сега стигаме до много важния факт — предположението, че Келвин е бил упояван от жена си. Има само две възможни обяснения на това... защото само двама души биха имали възможност да го направят. Хелън Халидей би могла тайно да му слага опиати, но, ако го е правила, защо? Втората възможност е самият доктор Кенеди. Той е давал консултации на Келвин и Келвин е имал доверие в качествата му на лекар, така че за доктора е било съвсем лесно да убеди пациента си, че жена му го упоява.

— Но дали има наркотик, който би могъл да предизвика у него халюцинацията, че е удушил жена си? — попита Джайлс. — Искам да кажа, нима има вещество с точно такъв ефект?

— Скъпи Джайлс, ти отново попадна в капана, а именно, да вземаш за чиста монета това, което ти се казва. Единствено доктор

Кенеди твърди, че Келвин Халидей е имал подобни халюцинации. В дневника си той не споменава такова нещо. Да, наистина е имал халюцинации, но не казва точно какви. Може би, докторът му е говорил за мъже, убили жените си, след като са преживели симптоми, подобни на неговите.

— Доктор Кенеди наистина е бил зловец — каза Гуенда.

— Според мен — добави мис Марпъл, — по онова време той наистина е бил преминал границата между нормалното състояние и лудостта. И Хелън, горкото момиче, е започнало да го разбира. Думите, които Лили я е чула да казва, вероятно са били отправени именно към брат ѝ. Че винаги се е страхувала от него. Това е много съществено. И така, Хелън е решила да напусне Дилмут и е убедила мъжа си да купят къщата в Норфолк и да не казват на никого. Тази потайност ме накара да се замисля. Тя очевидно се е страхувала да не научи някой конкретен човек и всичко това не се вместило във версиите за Уолтър Фейн и Джеки Аклик, да не говорим за Ричард Ърскин. Не, това ме насочи някъде много по-близо до нея.

Най-накрая, Келвин Халидей, който без съмнение се е дразнил от тази потайност и я е смятал за ненужна, е казал на доктора и по този начин е предрешил както съдбата на жена си, така и своята собствена. Защото Кенеди не е смятал да остави сестра си да живее щастливо със съпруга си. Може би първоначалната му идея е била да го унищожи с наркотици, но след като е научил, че се канят да заминат, е решил да действа по-иначе. От болницата той се е вмъкнал в градината на къщата, носейки със себе си чифт гумени ръкавици. Намерил е Хелън в антрето и я е удушил. Никой не го е видял, защото не е имало кой да го види или поне така е смятал той, и, разкъсан от любов и лудост, е произнесъл трагичните думи, толкова уместни за случая. — Мис Марпъл въздъхна и цъкна с език.

— Бях глупава... много глупава. Всички бяхме глупави. Трябваше да забележим веднага. Тази реплика от „Дукесата на Малфи“ беше ключ към всичко. В пиесата ги произнася един човек, който убива сестра си, за да ѝ отмъсти заедно с любимия си. Да... бяхме глупави.

— И след това? — попита Джайлс.

— След това той е довел докрай целия си сатанински план. Качва трупа горе. Слага дрехите в куфара. Хвърля в кошчето бележката,

която трябва да убеди Келвин.

— Но няма — попита Гуенда — за него не е било по-добре баща ми наистина да бъде обвинен в убийство?

Мис Марпъл поклати глава.

— О, не. Не би могъл да рискува с това. Той е хитър шотландец, знаете, и е изпитвал страхопочитание към полицията. А полицията не може лесно да повярва, че някой е убиец. Преди това щяха да се задават неудобни въпроси, да се сравняват показания и всичко останало. Не, неговият план е по-сигурен и по-хитър. Трябвало е само да убеди Халидей, най-напред че е убил жена си, а после, че е луд. Накарал го е да отиде в санаториума, но ми се струва, че не е искал той напълно да повярва, че страда от някаква психоза. Баща ти, Гуени, е приел тази версия главно заради теб, струва ми се. Продължил е да вярва, че е убил Хелън. Той е умрял, убеден в това.

— Ужасно! — каза Гуенда. — Ужасно, ужасно, ужасно!

— Да — съгласи се мис Марпъл, — едва ли има друга дума... И си мисля, Гуенда, че заради това този детски спомен се е запечатал толкова дълбоко в паметта ти. Онази нощ злото просто е било във въздуха...

— Ами писмата? — попита Джайлс. — Писмата на Хелън? Почеркът е нейният, не са фалшиви.

— Но разбира се, че са фалшиви! Той е искал да ви спре, да не разследвате повече. Изглежда е можел да имитира почерка на сестра си доста точно, но е знаел, че с това няма как да заблуди експерт. Така че образецът на нейния почерк, който ти даде, чисто и просто е написал сам. И двата почерка са напълно еднакви.

— Боже! — възкликна Джайлс. — И през ум не ми беше минало.

— Така е — каза мис Марпъл — защото вярваш на думите. Наистина е много опасно да се доверяваш на хората. Аз не съм го правила от години.

— Ами брендито?

— Направил го е в деня, когато дойде с писмото на Хелън и разговаря с мен в градината. Докато мисиз Кокър излезе, за да ми каже, че е дошъл, той е останал сам във всекидневната. Отнело му е само миг.

— Боже мили! — каза Джайлс. — И в полицейския участък след убийството на Лили Кимбъл, ме караше да дам на Гуенда бренди. А

как е успял да се срещне с нея по-рано?

— Много просто. В истинското си писмо до нея, той ѝ е предложил да се срещнат в Удли Кемп и да вземе влака, който тръгва от Дилмут в два и пет. Той я е причакал на пътеката и я е удушил, след това просто е сменил писмото у нея (тя е трябвало да го носи, заради напътствията за мястото на срещата) с друго, след което се е прибрал къщи, за да разиграе малкия си театър пред вас.

— А Лили наистина ли е била опасна за него? В писмото ѝ нямаше нищо застрашително. По-скоро, тя се съмняваше в Афлик.

— Може и да е била. Защото чужденката Леони — единствената истинска опасност за Кенеди — е разговаряла с нея. Тя го е видяла през прозореца на детската стая как копае в градината. На сутринта той е разговарял с нея, казал ѝ е направо, че майор Халидей е убил жена си, че е полудял и че той, Кенеди, иска да прикрие престъплението заради детето. Обяснил ѝ е, че ако иска, може да отиде в полицията, но там ще си има проблеми и така нататък. Леони се е уплашила от полицията. Тя те е обожавала и е вярвала, че докторът знае какво прави. Кенеди ѝ е дал добра сума пари и я е изпратил обратно в Швейцария. Но преди да си тръгне, тя е намекнала на Лили, че баща ти е убил жена си и че е видяла как някой заравя трупа. Навремето това е съвпадало със собствените мисли на Лили. Била е сигурна, че Леони е видяла в градината Келвин Халидей.

— Но Кенеди не е знаел това, разбира се — каза Гуенда.

— Не го е знаел. Само че в писмото на Лили пишеше, че Леони е видяла някой през прозореца и се споменаваше колата навън. Всъщност това е уплашило доктора. Решил е, че Лили има предвид него.

— Колата? На Джеки Афлик?

— Още една заблуда. Лили си е спомнила, че отпред е била паркирана кола като тази на Джеки Афлик. Въображението ѝ вече е било обхванато от идеята за тайнствения мъж, който посещава мисиз Халидей. Но когато болницата е била в съседната сграда, без съмнение на улицата са паркирали много други коли. Трябва да си спомните, че тази на доктора също е била паркирана пред болницата — вероятно той е решил, че Лили има предвид нея. Прилагателното „лъскава“ за него не е означавало нищо определено.

— Разбирам — каза Джайлс. — За една гузна съвест писмото на Лили би било истински шантаж. Но откъде знаете всичко това за Леони?

Мис Марпъл присви устни и каза:

— Той рухна. Веднага щом хората оставени от инспектор Праймър се втурнаха и го задържаха, той започна да повтаря всичко отново и отново. Леони изглежда е умряла много скоро след като се е върнала в Швейцария. Превишена доза приспивателни или нещо такова... О, той не е рискувал с нищо.

— Затова опита да ме отрови с брендито.

— Вие с Джайлс бяхте много опасни за него. За щастие ти не си му казала, че си спомняш сцената в антрето. Той не знаеше, че е имало очевидец.

— Той ли се е обадил на Уолтър Фейн и на Джеки Афлик?

— Да. Ако евентуално беше последвало разследване за това, кой може да е сложил отровата в брендито, те двамата щяха да бъдат заподозрени най-напред. Освен това, ако Афлик беше дошъл с колата си, това би могло да го свърже с убийството на Лили Кимбъл. Фейн по всяка вероятност щеше да си осигури алиби.

— А как се държеше с мен — каза Гуенда. — „Малката Гуени“!

— Налагало се е да играе ролята си. Представи си какво е означавало всичко това за него. След осемнадесет години идвате ти и Джайлс, започвате да задавате въпроси и да се ровите в миналото, да безпокоите смъртта, която му се е струвала погребана, но всъщност е била само стаена... Едно забравено убийство... а това, което направихте беше много опасно, мили мои. Наистина бях много разтревожена.

— Горката мисиз Кокър — каза Гуенда. — Едва се отърва. Радвам се, че ще се оправи. Мислиш ли, че след всичко това ще се върне при нас, Джайлс?

— Ще се върне, ако има детска стая — отговори Джайлс мрачно. Гуенда се изчерви, а мис Марпъл се усмихна и погледна към залива.

— Колко странно се случи всичко — каза Гуенда. — Да бъда с тези гумени ръкавици, той да влезе в антрето и да каже точно тези думи, които звучаха като другите... „лице“... и после „заслепени очи“...

Тя потрепери.

— Покрий лицето й... очите ми са заслепени... тя умря тъй млада... Можеше да съм аз, ако мис Марпъл не беше там.

Тя замълча за момент и каза тихо:

— Горката Хелън... Горката Хелън, умряла толкова млада... Знаеш ли, Джайлс, тя вече не е там... в къщата... не е в антрето. Почувствах го вчера, преди да тръгнем. Сега е само къщата. И тази къща ни обича. Можем да се върнем, ако искаме...

Издание:

Агата Кристи

СТАЕНА СМЪРТ

Първо издание

Превод Владимир Германов, 1992

Редактор Елиана Владимирова

Художник на корицата Димитър Стоянов, 1992

Фотографика Любомир Калев, 1992

Компютърен набор „АБАНОС“ ООД — София

Издателска къща „АБАГАР“ — София

„АБАГАР ХОЛДИНГ“ ООД София 1124, ул. „Гогол“ 23

Печат ДФ „АБАГАР“ — Печатница В. Търново

ISBN 954-8004-49-6

c/o NIKA, Sofia

Agatha Christie Sleeping Murder

FONTANA Collins First published by William Collins & Co. Ltd

1976

First issued in Fontana Paperbacks 1977

Seventeenth impression September 1990

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.